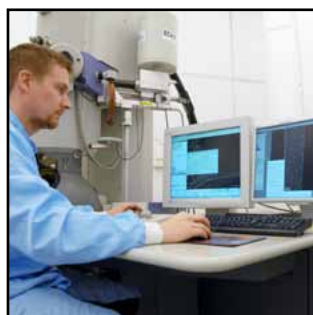

Länsstyrelsen Uppsala län

Årsredovisning

2013

Foto

Omslag

Uppsala slott, Ylva Englund

Bondens marknad, Ylva Englund

Gamla Uppsala högar, cc.www.flickr.com, Matte Frenne

Stabsbordet Övning Havsörn, Therez Olsson

Kungsängslilja, Ylva Englund

Pojke, Martin Englund

Ångströmlaboratoriet, Teddy Thornlund

Bostadshus, Ylva Englund

Gränskopa, Ylva Englund

Gården Risön, Ylva Englund

Vindkraft, Vertical Wind AB

Trafik, Ylva Englund

Innehåll (115 sidor)

Landshövdingen har ordet	2
Organisation	3
Resultatredovisning	4
Länsstyrelseinstruktion 2 §	4
Övrig förvaltning - allmänna förvaltningsfrågor	7
Trafikföreskrifter	8
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	9
Regional tillväxt	11
Infrastrukturplanering	16
Hållbar samhällsplanering och boende	18
Energi och klimat	23
Kulturmiljö	30
Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar	35
Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd	42
Lantbruk och landsbygd	62
Fiske	71
Folkhälsa	72
Jämställdhet	75
Integration med mera	81
Personaluppgifter	87
Året i siffror	89
Finansiell redovisning	99
Resultaträkning	99
Balansräkning	100
Anslagsredovisning	101
Noter till resultaträkningen	103
Noter till balansräkning	108
Tilläggsupplysningar och noter	113
Landshövdingens underskrift av årsredovisningen 2013	115

Landshövdingen har ordet

Uppsala län är i ständig förnyelse. Många nya länsinvånare har flyttat in till länets kommuner under året och Länsstyrelsens arbete för att främja länets utveckling och möjliggöra ett ökat bostadsbyggande och en god samhällsplanering är i fokus. I samband med den kommunövergripande bostadsöverenskommelse som slöts under 2012 åtog sig Länsstyrelsen att verka för kortare handläggningstider. Under 2013 har Länsstyrelsen nästan halverat sina handläggningstider för överklaganden av detaljplaner i syfte att gynna bostadsbyggandet i länet.

Ett annat viktigt utvecklingsområde är hur vi behåller och utvecklar attraktiviteten på landsbygden. Länsstyrelsen har under året genomfört en nulägesbeskrivning och en SWOT-analys av länets landsbygd. Analysen är en del av arbetet inför EU:s och Sveriges nya landsbygdsprogram och vi kommer att arbeta vidare med en handlingsplan under 2014 som mer konkret lägger fast länets urvalskriterier och prioriteringar. Uppsala län var också det första länet i Sverige att anta en Digital agenda. Den digitala agendan för Uppsala län är framtagna tillsammans med Regionförbundet och ska medverka till att länet blir Europas mest attraktiva kunskapsregion. Målen är bland annat utökad bredbandsutbyggnad, användarvänliga e-tjänster och en inkluderande digitaliseringsprocess. Ett annat område som vi har fokuserat på är arbetet med bevakning av grundläggande betaltjänster. Även beredskapsarbetet i allmänhet och övning Havsörn i synnerhet har präglat mycket av Länsstyrelsens arbete under året. I samband med Havsörn kraftsamlade ett fyrtiotal regionala, nationella och internationella aktörer med hundratals deltagare i syfte att utveckla beredskapsplaneringen för en kärnteknisk olycka samt för att stärka krissamverkan mellan myndigheter och organisationer. Jag vill rikta ett stort tack till alla medarbetare som deltagit i det gedigna samordningsarbetet samtidigt som myndighetens alla medarbetare fullgjort sina ordinarie uppgifter.

Länsstyrelsens organisation har setts över under året och den tidigare landsbygdsenheten har delats upp i två mindre enheter. Ett nytt hyreskontrakt har tecknats och flytten går av stapeln under våren 2015. De nya lokalerna är mer ändamålsenliga och kan på ett effektivt sätt främja myndighetens vision att vi ska arbeta tidigt, tydligt och tillsammans för att lyfta länet. Med öppnare planlösningar understöds ambitionen att arbeta mer enhetsövergripande, tvärsektorielt och i projektform vilket jag ser fram emot.

Att få till stånd en god infrastruktur med utökad järnvägskapacitet och förbättrade sjötransportvägar är fortsatt angeläget för länets utveckling. Parallellt med de stora arkeologiska utgrävningarna i Gamla Uppsala har också spaden satts i marken för utbyggnaden av dubbelspår på Ostkustbanan mellan Gamla Uppsala och Gävle.

Under året öppnade ett rumänskt honorärt konsulat i Uppsala och för att stärka relationerna med Rumänien och undersöka förutsättningarna för ett förstärkt samarbete inom framför allt näringslivs-, forsknings- och utvecklingsrelaterade frågor ledde jag en delegation till Iasi med deltagare från näringslivet och våra universitet. Vi har också stått som värdar för ett turkiskt statsbesök. I samband med H.M Konungens firande av 40 år som statschef besökte kungaparet samtliga län. Uppsala stod som värd en solig vårdag och på programmet stod bland annat besök hos lokala näringar och verksamheter i Tierp och Östhammar och avslutades med en middag på residenset. Vi har också haft den stora äran att få besök av Kronprinsessan Victoria som besökte Uppsala bland annat för att på plats följa den spetsforskning och utveckling inom miljöfrågor och life science som pågår inom Uppsala universitet och näringsliv. Kronprinsessan förgyllde också Allmänna sångens jubileumskonsert med sin närvaro.

Det formella beslutet att tillåta civil flyg på Ärna har fattats, vilket visar att regeringens sammanvägning av allmänintressena är i linje med den bedömning som Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen har gjort. Det är viktigt med en god infrastruktur och den närhet till omvärlden som civilflyg på Ärna bidrar till har positiv inverkan på hela arbetsmarknadsregionen Uppsala-Stockholm. Det möjliggör också att vi kan underlätta för ambulans- och räddningsflyg, vilket betyder mycket för såväl sjukvården som vårt läns beredskap.

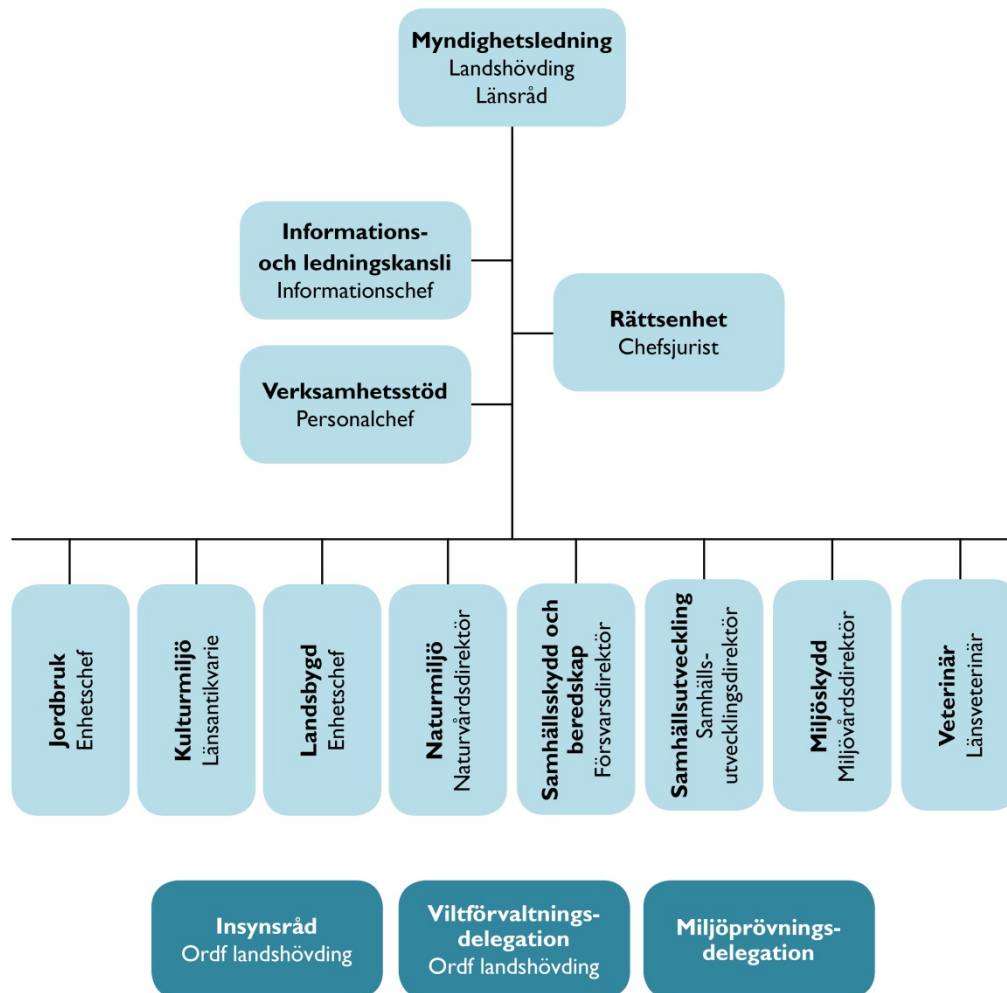
Mycket är på gång i Uppsala län och Länsstyrelsens vision är att lyfta länet genom att vi i Länsstyrelsen agerar tidigt, tydligt och tillsammans.

Peter Egardt
Landshövding

Organisation

Länsstyrelsens organisationsstruktur per 2013-12-31.

Resultatredovisning

Länsstyrelseinstruktion 2 §

Länsstyrelsen ska verka för att nationella mål får genomslag i länet samtidigt som hänsyn ska tas till regionala förhållanden och förutsättningar.

Länsstyrelsen ska utifrån ett statligt helhetsperspektiv arbeta sektorsövergripande och inom myndighetens ansvarsområde samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser.

Länsstyrelsen ska främja länets utveckling och noga följa tillståndet i länet samt underrätta regeringen om dels det som är särskilt viktigt för regeringen att ha vetskap om, dels händelser som inträffat i länet.

Länsstyrelsen ska vidare ansvara för de tillsynuppgifter som riksdagen eller regeringen har ålagt den. Förordning (2008:1346)

Inledning

Att verka sektorsövergripande utifrån ett statligt helhetsperspektiv utgör grunden för Länsstyrelsens uppdrag. Detta hänger även nära samman med uppdraget att främja länets utveckling och att ha en dialog med regeringen i olika frågor som berör länet, och som är av vikt för regeringen att känna till. Följande exempel är ett urval av insatser där dessa perspektiv är särskilt framträdande.

Internationellt

I mars besökte Turkiets president Uppsala i samband med ett statsbesök i Sverige. Länsstyrelsen arrangerade i anslutning till besöket också ett särskilt program för presidentens medföljande affärsdelegation. Syftet var att stärka relationerna mellan företag i Uppsala-regionen och Turkiet.

I maj ledde landshövdingen en delegation från Uppsala län som besökte Iasi i Rumänien i syfte att stärka banden mellan regionerna.

Statliga myndigheter i Uppsala län

Landshövdingen har vid ett tillfälle under året samlat samtliga myndighetschefer i länet med syfte att diskutera gemensamma frågor. Vid mötet diskuterades till exempel offentlig upphandling och kompetensförsörjning. Därutöver möts landshövdingen och rektorerna för Uppsala universitet och Sveriges lantbruksuniversitet regelbundet inom ramen för STUNS (Stiftelsen för sam-

verkan mellan universiteten i Uppsala, näringsliv och samhälle) verksamhet. Även övriga myndigheter i Uppsala har nära verksamhetsmässig koppling till Länsstyrelsens uppdrag och här finns nära samverkan kopplat till respektive verksamhetsområde.

Satsning för ökat bostadsbyggande

Landshövdingen har under 2013 bjudit in företrädare för länets kommuner och bostadsmarknad in till ett uppföljningsmöte kring länets avsiktsförklaring från 2012 om byggande av 25 000 bostäder inom fem år. Utgångspunkten har varit Länsstyrelsens analys av kommunernas svar i bostadsmarknadsenkäten. Bostadsmarknadsanalysen har också legat till grund för dialoger om länets bostadsförsörjning med berörda tjänstemän och politiker i länets kommuner. I en dialog medverkade även Regionförbundet i Uppsala län och Arbetsförmedlingen.

Samhällsplanering

Länsstyrelsen har utvecklat de interna arbetsformerna för handläggningen av ärenden om överklagande av detaljplaner och bygglov med mera. Diskussioner har också förts med länets största kommun hur den kan förbättra sina rutiner. Ett resultat av detta arbete är att handläggningstiderna har förkortats påtagligt.

Länsstyrelsen har under året genomfört ett dialogmöte med Försvarsmakten och en kommun för att klargöra planeringsföret-

sättningar kring ett av Försvarsmaktens riksintresseområden.

Länsstyrelsen har i samtliga kommuner genomfört en enkätundersökning kring byggnadsnämndernas tillsyn. Resultatet av visar både på att Länsstyrelsens vägledning efterfrågas och hur denna kan utvecklas. Detta har medfört att Länsstyrelsen har reviderat sin plan för vägledning inom byggområdet för åren 2013 – 2015.

Länsstyrelsen har under året arbetat kontinuerligt för att utveckla de olika underlagen för samhällsplaneringen. Detta har bland annat gjorts genom att leda ett länsstyrelse-gemensamt projekt i samarbete med Boverket. Projektets syfte är att ta fram ett enhetligt systemstöd för att effektivisera spridningen av och öka tillgängligheten till relevanta planeringsunderlag.

Under 2013 har Länsstyrelsen genomfört en temadialog om jämställdhet, jämställdhetsintegrering och fysisk planering. Dialogens syfte var att få en fördjupad syn på vilka insatser som krävs för att statliga myndigheter i samhällsplaneringen ska kunna verka för att uppnå jämställdhetsmålen och främja jämställdhetsintegreringen.

Infrastruktur

Länsstyrelsen har tillsammans med Regionförbundet bjudit in infrastrukturministern och länets lokala och regionala aktörer till ett seminarium för att diskutera utvecklingen av infrastrukturen i länet. Mötet samlade ett stort antal deltagare. Infrastrukturministern deltog även när första spadtaget togs för dubbelspåret vid gamla Uppsala, då även landshövdingen, Regionförbundet och Trafikverket närvarade.

På lokal och regional nivå har Länsstyrelsen även haft en dialog med länets kommuner, Regionförbundet i Uppsala och Kollektivtrafikmyndigheten i både strategiska infrastrukturfrågor och frågor kring fysisk planering av både infrastruktur och bebyggelse. Länsstyrelsen har genomfört insatser för att kompetensutveckla de olika aktörerna inom området infrastrukturplanering. Bakgrunden till detta är de ändringar i Väglagen och Lag om byggande av järnväg som trädde ikraft vid årsskiftet 2012/2013.

Digital agenda för Uppsala län

Länsstyrelsen har tillsammans med Regionförbundet som första region i landet antagit

en regional digital agenda för Uppsala län. Agendan lanserades i december 2013 och uppmärksammades av ansvarig minister. En del av den digitala agendan hanterar bredbandsutbyggnaden i länet. Länsstyrelsen har också via andra kanaler och mötesföra fortsatt att verka för en utbyggnad av bredbandsinfrastrukturen på landsbygden.

Regional tillväxt

Landshövdingen är ordförande i STUNS. STUNS är en viktig organisation för arbetet med regional tillväxt, där vissa regionala initiativ kopplade till forskning och innovation samordnas. Under 2013 har fokus varit på forskning och innovation inom life science- och energiområdet.

Länsstyrelsen har under 2013 även ägnat särskilt fokus på arbetet med bevakning av grundläggande betaltjänster. Ett särskilt projekt har engagerat Pensionärernas riksorganisation (PRO) om de äldres tillgång till betaltjänster och länets kommuner kring hanteringen av betalfrågorna hos deras omsorgskunder.

Kulturmiljö

Flera samverkansprojekt mellan länsstyrelserna och Riksantikvarieämbetet pågår, där Länsstyrelsen i Uppsala län deltar aktivt. Under 2013 har bland annat en nationell kampanj bedrivits inom tillsynsområdet.

Under året har samtliga byggnadsminnesägarare i länet bjudits in till ett informationsmöte. Mötet var mycket uppskattat och bidrar till att stärka Länsstyrelsens kontakt med en viktig och differentierad grupp. Därutöver främjas kontakten och möjligheten till samverkan mellan de olika ägarna.

Landsbygdsutveckling

Under 2013 har en nulägesbeskrivning och en swot-analys för länet utarbetats inför det nya Landsbygdsprogrammet. Arbetet har genomförts i samarbete med Regionförbundet och Skogsstyrelsen och har involverat landsbygdens olika aktörer såsom företagare, föreningsliv och organisationer.

Krisberedskap

Under 2013 har Länsstyrelsen utbildat och övat sin krisberedskapsorganisation i syfte att utveckla förmågan att hantera en kärnteknisk olycka. Övningen Havsörn 2013 har involverat ett antal berörda aktörer lokalt, regionalt, nationellt och internationellt. Er-

farenheterna från denna verksamhet kommer att implementeras i kommande utbildnings- och övningsinsatser likväl som i operativa planverk. Planering och andra åtgärder för civilt försvar har aktualiserats i enlighet med budgetpropositionen och arbetet med att planera för höjd beredskap har återupptagits av Länsstyrelsen.

Flyktningmottagande

Den största utmaningen när det gäller mottagande av nyanlända har även under 2013 varit bristen på bostäder. I den regionala styrningen för integration och etablering ingår de högsta företrädarna för länets kommuner, landstinget och berörda statliga myndigheter. Länsstyrelsen har, i samband med de möten som strategiska ledningsgruppen och styrgruppen hållit, därför haft bostadsfrågan som en stående punkt.

Tillsammans med Landstinget anordnade Länsstyrelsen ett seminarium med bäring på flyktningmedicin och psykiatri. Länsstyrelsen har under året också samlat länets kommuner och den idéburna sektorn i syfte att verka för ett informationsutbyte och eventuell möjlig samordning av aktiviteter kring ensamkommande barn

Länsstyrelsen har tillsammans med Uppsala universitet arrangerat en konferens med temat forskning inom integration och etablering. Konferensen vände sig till bland annat kommunernas integrationsenheter, skola, socialtjänst, förtroendevalda i kommun och landsting, näringsliv samt frivilligorganisationer. På agendan fanns främlingsfientlighet, bostäder, hälsa samt arbetsmarknad.

Tryggare Uppsala län

Landshövdingen är ordförande och koordinerar samverkansorganet Tryggare Uppsala län. Här medverkar länets kommuner och landsting samt ett antal aktörer från civila samhället för att stärka tryggheten i länet. Ett så kallat trygghetsskapande arbete är en del av det hälsofrämjande arbetet. Ett nytt fokus för 2013 har varit att inkludera sociala risker med Länsstyrelsens samhällsskydd- och beredskapsarbete.

Klimat och energi

Länsstyrelsens inriktning under 2013 har varit att bygga samverkansprojekt och samordna länets aktörer framför att driva projekt i egen regi. Under året har Länsstyrelsen

beviljats drygt 3,5 miljoner kronor av Energimyndigheten för olika klimat- och energiprojekt. Dessa bedrivs av olika aktörer i länet i samverkan med Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen har under året i högre grad än tidigare inriktat klimat- och energiarbetet på olika slags åtgärder med forskning och utveckling som ett centralt tema. Ett exempel på detta är projektet UppSol som Länsstyrelsen driver i samverkan med STUNS. Projektet syftar till att öka utbyggnad av solkraften i länet fram till 2020.

Vattenförvaltning

Vattenförvaltningen har under året genomfört en förnyad statusklassning av länets alla vatten. Arbetet har utförts i samarbete med andra länsstyrelser och Vattenmyndigheten i norra Östersjöns Vattendistrikt. Statusklassningen ligger till grund för miljökvalitetsnormer och det åtgärdsprogram som ska samrådats under 2014 och beslutas av Vattendlegationen i Norra Östersjöns Vattendistrikt 2015.

Miljö- och hälsoskyddskyddsfrågor

Länsstyrelsen har under året färdigställt arbetet med inventering av förorenade områden. Vidare har Länsstyrelsen tagit fram rutiner och nya arbetssätt för att, med bibehållen hög kvalitet, snabbare och effektivare kunna handlägga ärenden om tillstånd till miljöfarliga verksamheter. Under året har förslag till riksintresseområde för dricksvattenanläggningar utarbetats. Under året har mer uppföljande tillsyn genomförts jämfört med föregående år. Antalet ärenden inom miljö- och hälsoskyddsområdet har ökat under året på grund av att Uppsala län är en del av en expansiv region.

Strategiska naturvårdsfrågor

Inom naturmiljöområdet har Länsstyrelsen under 2013 initierat arbetet med tre strategiska projekt i syfte att långsiktigt prioritera naturvårdsarbetet. Strategierna, som även har bäring på åtgärder för att uppnå miljö kvalitetsmålen, inbegriper prioritering inom områdesskydd, förvaltning av skyddade områden samt strategisk inriktning i arbetet med arter och naturtyper. Länsstyrelsen har under året fortsatt arbetet med den samrådsgrupp för naturvårdsfrågor i länet som initierades under 2012, och gruppen har under året haft två träffar.

Myggbekämpning kring Dalälven

Problemet med massförekomst av stickmyggor är fortfarande omfattande i området kring Nedre Dalälven. Länsstyrelsen i Uppsala län har tillsammans med Länsstyrelsen i Gävleborgs län och Länsstyrelsen i Västmanlands län beslutat att bevilja medel från Landsbygdsprogrammet för myggbekämpning. Länsstyrelsen har också medverkat i ett länsöverskridande projekt för att finna långsiktiga lösningar på myggproblematiken vid nedre Dalälven. Projektet har under 2013 rapporterat resultat från perioden 2011-2013 i form av en slutrapport innehållande resultat från undersökningar och forskningsuppdrag samt Länsstyrelsernas förslag till hur myggproblemet vid nedre Dalälven kan hanteras på lång sikt. Ett resultat från projektet är att hävd av markerna förefaller att tydligt minska myggförekomst.

Livsmedelskontroll och djurskydd

Länsstyrelsen har under året anordnat två länsmöten för länets livsmedelsinspektörer där också Livsmedelsverket och Landstingets smittskyddsläkarenhet deltagit. Vad gäller djurskydd har arbetet med att effektivisera kontrollverksamheten fortsatt och an-

delen planerade kontroller i förhållande till kontroller efter anmälan har höjts jämfört med tidigare år. Även om arbetssättet successivt har blivit effektivare har prioriteringar varit nödvändiga, däribland kontroll av djurförbud, fårhållare samt djurhållare med nötkreatur som utegångsdjur.

Stöd till lantbruk

Länsstyrelsen i Uppsala län har haft som ambition att så många lantbrukare som möjligt ska få ut sin ersättning vid första möjliga utbetalningstidpunkt. Höjda kontrollfrekvenser för miljöersättningar och för enskilda tvärvillkorsdirektiv har tagit mycket tid i anspråk. Under 2013 har hanteringen av SAM-ansökan gått över till e-handläggning, vilket inneburit ett ändrat arbetssätt som i förlängningen kan tänkas ge tidsvinster. Under detta första år har e-handläggningen inte inneburit någon tidsbesparing.

Tillsyn

Länsstyrelsen har under året utfört tillsynsuppgifter i enlighet med lagar och förordningar. En närmare beskrivning av den tillsyn som utförts ges under respektive verksamhetsområde.

Övrig förvaltning - allmänna förvaltningsfrågor

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER) Avser verksamhet 20* och 21*

	2013	2012	2011
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,84	0,97	1,18
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	2,81	3,09	3,67
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	2,29	2,68	3,30
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	3 869	4 481	4 631
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	2,56	3,15	3,30
Antal ärenden, inkomna och upprättade	579	968	1 270
Antal beslutade ärenden	633	1 226	1 140
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	22	26	168
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	982	39 760	29 473

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

Resursnedgången återspeglar bland annat den koncentration av viss ärendehandlägg-

ning till Länsstyrelsen i Stockholms län som genomfördes vid halvårsskiftet 2012.

Länsstyrelseinstruktion 4§ - de allmänna valen

Inför 2014 års val har Uppsala, Älvkarleby, Håbo och Enköpings kommuner förändrat

valdistrikten. I Uppsala kommun har antalet valdistrikt utökats mot bakgrund av stor

inflyttning och ny bebyggelse, främst i tätorten Uppsala. I de övriga kommunerna har valdistrikten ändrats mot bakgrund av att befolkningsunderlaget i valdistrikten har förändrats. Vissa smärre förändringar av valkretsarnas gränser har också skett, vilket har medfört följdändringar i distriktsindelningen.

Länsstyrelsen har under året påbörjat planeringen och bemanning av en organisation för

att kunna genomföra de slutliga sammanräkningarna av valen 2014.

Länsstyrelsen har haft elva sammanträden och fattat drygt 60 beslut för att utse nya ledamöter och ersättare i kommun- och landstingsfullmäktige (samma antal som år 2012). I ett kommunfullmäktige har Länsstyrelsen inte kunnat utse tillräckligt med ersättare för ett parti, eftersom kandidater, saknats.

Trafikföreskrifter

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER) Avser verksamhet 25*

	2013	2012	2011
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,03	0,03	0,05
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,56	0,41	0,44
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	0,37	0,30	0,33
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	489	381	416
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	0,32	0,27	0,30
Antal ärenden, inkomna och upprättade	230	159	173
Antal beslutade ärenden	141	122	154
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	32	9	0
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	0	0

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

Länsstyrelsen har fortsatt sitt arbete med att kvalitetssäkra de existerande föreskrifterna som har införts i Rikstäckande databasen för trafikföreskrifter (RDT). Trafikverket har också granskat ett ökat antal befintliga föreskrifter i RDT vilket har lett till ett ökat antal initierade granskningar hos Länsstyrelsen. Trafikverkets kontroll över enskilda vägar har också inbegripit kontroll av befintligt skyltning, vilket har lett till ett ökat antal nyansökningar om lokala trafikföreskrifter på enskilda vägar hos Länsstyrelsen. Utöver detta medför Trafikverkets översyn av egna föreskrifter och hastighetsregleringar på statliga vägar en påverkan på lokala trafikfö-

reskrifter som kräver utredning. Tidigare år har ärenden inkommit avseende områden som inte är färdigkonstruerade alternativt att sökanden inte vid tiden för ansökan har haft samtliga förutsättningar för beslut. Vissa ärenden har även bedömts behöva utredas tillsammans med senare inkomna ärenden. Dessa har därför tillåtits att vänta oavgjorda.

Antalet inkomna ärenden har ökat kraftigt under 2013 utan att ytterligare resurser har tillförts. Det har påverkat ärendehandläggningen inom sakområdet. Det märks särskilt på att antalet ej avgjorda ärenden äldre än två år har ökat mycket jämfört med 2012.

Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER) Avser verksamhet 28*

	2013	2012	2011
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,96	0,84	1,14
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	8,80	9,54	8,87
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	6,12	6,86	6,81
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	9 249	10 195	9 612
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	6,12	7,17	6,85
Antal ärenden, inkomna och upprättade	1 222	1 160	1 143
Antal beslutade ärenden	1 189	1 047	2 749
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	123	115	55
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	0	0

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

Kommunernas livsmedelskontroll revideras vart fjärde år. Under året har Länsstyrelsen utfört revision av livsmedelskontrollen i två kommuner, Östhammar och Uppsala vilket är enlighet med plan. Sammantaget gör Länsstyrelsen bedömningen att livsmedelskontrollen hos dessa kommuner fungerar väl. Stora förbättringar i kontrollresultatet kunde konstateras hos Östhammars kommun.

Länsstyrelsen har anordnat två länsmöten för länets livsmedelsinspektörer där också Livsmedelsverket och Landstingets smittskyddsläkarenhet deltagit. Ett av dessa möten har kombinerats med ett utbildningstillfälle inom området kosttillskott/läkemedel. Länsstyrelsen har också anordnat ett fortbildningstillfälle för livsmedelsinspektörer.

Länsstyrelsen har under året fortsatt med en riskbaserad kontroll av livsmedel i primärproduktionen. Basen i den kontrollen har varit tvärvillkorskontrollerna med kompletterande kontroller hos nötkötts- och svinproducenter. Vid dessa kontroller noterade myndigheten inga stora brister.

Länsstyrelsen har genom att utföra planerad djurskyddskontroll inom fyra olika projekt

höjt andelen normalkontroller i förhållande till kontroller efter anmälan från 33 till 45 procent. Antalet inkommande anmälningar har varit ungefär lika många som 2012. Kraftiga prioriteringar har gjorts bland inkomna anmälningar till förmån för planerad kontroll. De objekt som kontrollerats inom projektet har innefattat personer med djurförbud, fårhållare samt djurhållare med nötkreatur som utgångsdjur. Länsstyrelsen har varit delaktig i utvecklingen av djurskyddskontrollregistret genom att ha arbetat med registervård under mars till augusti enligt regeringens uppdrag. Inom projektet har Länsstyrelsen i Uppsala län rättat samtliga kända fel, vilket skapar en grund för att den av Jordbruksverkets nyutvecklade modell för riskbaserat uttag ska kunna användas fullt ut och säkerställa att uttag av objekt för nästkommande års djurskyddskontroller är riskbaserat. Myndigheten har även arbetat med att kontinuerligt uppdatera och komplettera registret i samband med registrering av resultat från samtliga utförda djurskyddskontroller, samt fortlöpande kvalitetssäkra införda uppgifter.

Tabell 1.1: Verksamma veterinärer och djurskyddsinspektörer

Länsfakta	2013-12-31	2012-12-31	2011-12-31
Antalet verksamma veterinärer i länet (st)	74	74	23
varav antal män (st)	15	15	3
varav antal kvinnor (st)	59	59	20
Antal personer som varit föremål för tillsyn över djurhälsopersonal	18	16	7
Inspektörer inom djurskyddskontroll (åa)	6,37	6,34	8
varav män (åa)	0	0	0
varav kvinnor (åa)	6,37	6,34	8
Inspektörer inom kontrollen av livsmedel och foder i primärproduktionen (åa)	0,25	0,25	0,1
varav män (åa)	0,05	0,05	0
varav kvinnor (åa)	0,2	0,2	0,1
Antalet genomförda kontroller av insamling och transport av animaliska biprodukter	1	1	1
Antal kontroller av hästpass	12	22	3

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso, ärendehanteringssystemet Platina, Vet@bas, Djurskyddskontrollregister

Under verksamhetsåret 2012 genomfördes ett omfattande arbete med att kartlägga antalet veterinärer i länet, bland annat genom att ringa till flertalet kliniker i länet.

Länsstyrelsen gör bedömningen att antalet inte förändrats i någon större omfattning, varför samma siffror används även för verksamhetsåret 2013.

Tabell 1.3: Djurskyddskontroller

Länsfakta	2013
Antal beslut enligt § 26 djurskyddslagen	43
Antal beslut om omhändertagande enligt 31 § respektive 32 § djurskyddslagen	22
Antal prövade djurförbud	6
Antal beslutade djurförbud	6
Antal prövningar om upphävande av djurförbud	6
Antal beslut om upphävande av djurförbud	4
Antal åtalsanmälningar	16

Källa: Ärendehanteringssystemet Platina

Antalet beslut om föreläggande eller förbud för att åstadkomma rättelser hos djurhållare ligger på samma nivå som 2012. Antalet omhändertaganden av djur har ökat en aning. Det är en följd av att myndigheten delvis prioriterat djurförbudskontroller, vilket resulterat i omhändertagande av djur

hos personer med djurförbud. Antalet prövade djurförbud har minskat något men är i samma storleksordning som tidigare år. Antalet ansökningar om upphävande av djurförbud har ökat vilket är en naturlig följd av att antalet djurförbud totalt sett ökar varje år.

Tillsyn av veterinärers verksamhet

2. tillsyn över veterinärers verksamhet samt ledning och samordning av åtgärder mot djursjukdomar

Under året har Uppsala drabbats av foderspridning av Salmonella mbandaka. En gård i länet har konstaterats positiv. Denna har framgångsrikt sanerats, liksom även den foderfabrik varifrån fodret levererades. Länsstyrelsen har haft ett nära samarbete med Jordbruksverket och Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA) i detta arbete.

Vidare har ett fall av Seul-Hantavirus hos tamråtta upptäckts i Uppsala län. Smittspårning har genomförts och fallet har hanterats i samarbete med SVA, Smittskyddsinstitutet, Jordbruksverket, Smittskyddsläkarheten vid Landstinget i Uppsala samt med berörd kommun.

Länsstyrelsen har reviderat planen för hantering av utbrott av epizootiska sjukdomar

och beslutat om Regional beredskapsplan i Uppsala län avseende epizootiska sjukdomar. Planen ersätter tidigare epizootiberedskapsplan. Syftet med denna beredskapsplan är att klargöra Länsstyrelsens samt enskilda befattningshavares uppgifter vid misstanke om eller konstaterat utbrott av epizootisk sjukdom i länet. Planen har på ett tydligare sätt integrerat denna beredskap med Länsstyrelsens övriga krisberedskap.

Länsstyrelsen har under året kontrollerat tre veterinärer som arbetar med sällskapsdjur. Vid dessa kontroller har Länsstyrelsen lagt stor vikt vid antibiotika- och hygienfrågor. Kontrollen av samtliga tolv veterinärer med villkorad läkemedelsförskrivning har påbörjats.

Tre veterinärer har, i ett ärende, anmälts till Ansvarsnämnden för Djurens hälso- och sjukvård efter olämplig antibiotikaanvändning/förskrivning.

Länsstyrelsen har kontrollerat provtagning avseende Contagious Equine Metritis (CEM) och Ekvin Virusarterit (EVA) vid tre hingststationer i länet, som en del i myndighetens tillsyn på djurhälsoområdet. Sjukdomarna är smittsamma och kan spridas från hingst till sto vid seminering.

Inga större sjukdomsutbrott har skett i länet under året.

Kontrollen av animaliska biprodukter (ABP) har skett genom inspektion av den omlastningsplats som finns i länet, där Länsstyrelsen inte fann några brister.

Regional tillväxt

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER) Avser verksamhet 30*

	2013	2012	2011
Årsarbetskrafter män 1)	1,81	0,86	0,76
Årsarbetskrafter kvinnor 1)	1,25	0,94	1,09
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	1,92	1,19	1,26
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	3 562	1 967	2 315
Andel av totala verksamhetskostnader (%) 2)	2,36	1,38	1,65
Antal ärenden, inkomna och upprättade	34	36	42
Antal beslutade ärenden	38	38	45
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	1	1	42
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	3 986	3 830	3 704

1) årsarbetskraft = 1760 timmar

2) Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

Länsstyrelsen har under året ökat insatserna inom några projektområden. Den största ökningen har skett på internationaliseringsområdet. Det gränsöverskridande arbetet har liksom tidigare år varit omfattande. Flera av länets företag har den största delen av sin omsättning från exportverksamhet och bland de projekt som just blivit nya företag bland annat med stöd av Uppsala Innovation Center (UIC) är marknaden redan från början internationell. Under året har landshövdingen i detta syfte bland annat lett en delegation till Iasi i Rumänien. Även projektet för att världsarvsnominera den systematiska biologin har i viss utsträckning intensifierats i syfte att bland annat producera utställningsmaterial.

Särskilt fokus har under året ägnats arbetet med bevakning av grundläggande betaltjänster. Länsstyrelsen har deltagit i de projekt

som initierats gemensamt med Post- och telestyrelsen (PTS). Bland dessa projekt kan nämnas samarbetet med Pensionärernas riksförbund (PRO) om en intervjuundersökning rörande äldres tillgång till betaltjänster och hörande med kommunerna om hur de hanterar problemen med betalfrågorna hos sina omsorgskunder. Länsstyrelsens arbete har redovisats till Länsstyrelsen i Dalarnas län. Insatser har gjorts för att öka integrationen mellan verksamheterna landsbygdsutveckling, regionalt serviceprogram (RSP) och grundläggande betaltjänster.

Arbetet med att formulera ett nytt RSP har påbörjats och för att stärka kopplingarna till det nya Landsbygdsutvecklingsprogrammet har det partnerskap som bildats för det programmet även fått fungera som stöd vid framtagande av ett nytt RSP.

Länsstyrelsen har, inom arbetet med regional tillväxt, precis som tidigare år haft en tät dialog med Regionförbundet Uppsala län och i beslut om projektmedel beaktat den Regionala utvecklingsstrategins mål.

Länsstyrelsen har också levererat de uppgifter som efterfrågats av Tillväxtverket och därutöver deltagit i arbetet med att vidareutveckla IT-verktyget NYPS.

Länsstyrelsen har varit drivande i frågorna om ökat bostadsbyggande och förbättrad infrastruktur. Seminarier med deltagande från länets kommuner och lokal byggnadsindustri har genomförts och kommunerna har i en tidigare avsiktsförklaring uttalat målsättningen att 25 000 nya bostäder ska produceras under närmaste femårsperiod.

Liksom tidigare år utnyttjar Länsstyrelsen de tillfällen som ges för att uppmärksamma frågorna om vikten av en väl fungerande konkurrens. Externt har olika sammankomster, både sådana med representanter för offentliga institutioner liksom möten

med företrädare för näringslivet, nyttjats för att sprida information. Internt inom Länsstyrelsen aktualiseras konkurrensfrågan huvudsakligen i samband med inköp av varor och tjänster. En fråga som särskilt nämnts i samband med diskussionerna om ökat bostadsbyggande har varit ett önskemål att fler byggtreprenörer etablerar sig i länet.

Länsstyrelsen har inte uppdragat några överträdelser av konkurrenslagstiftningen och har således inte haft anledning att uppmärksamma Konkurrensverket på oegentligheter. Länsstyrelsen har inte upptäckt några regleringar som verkar hindrande för konkurrensen, vare sig inom myndighetens ansvarsområden eller inom verksamheter därutöver. Inga nya förslag till avregleringar har lämnats till Konkurrensverket, inte heller har några specifika hinder för konkurrens upptäckts. Allmänheten har inte lämnat någon information om konkurrensbrott till Länsstyrelsen.

Nationell samverkan om regionalt tillväxtarbete

RB 18. Länsstyrelserna ska redovisa exempel på och kommentera hur samverkan mellan länsstyrelserna och statliga myndigheter sker inom det regionala tillväxtarbetet samt hur denna samverkan utvecklats.

Inom området regional tillväxt har den sedan flera år utvecklade modellen för samverkan mellan Länsstyrelsen och andra statliga myndigheter fungerat väl. På lokal och regional nivå är STUNS (Stiftelsen för samverkan mellan universiteten i Uppsala, näringsliv och samhälle) där landshövdingen är ordförande en viktig organisation för arbetet med regional tillväxt. Både Uppsala universitet och Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) är statliga myndigheter och de övriga stiftarnas deltagande höjer den regionala kompetensen inom utvecklingsområdet. Stiftelsen tillkom för mer än 25 år sedan på Länsstyrelsens initiativ och har sedan dess haft en viktig roll i arbetet med regional tillväxt. Alla stiftarna känner en stark gemenskap med organisationen och engagemang för samverkan och tillväxtfrågor är högt.

Landshövdingen träffar i olika sammanhang cheferna för andra statliga myndigheter i länet och tar då tillfället i akt att diskutera

olika utvecklingsfrågor. Dessa möten är viktiga för att ensa bilden av länet även bland de myndigheter som inte har särskilt fokus på tillväxtfrågorna inom ramen för sitt uppdrag.

Länsstyrelsens samverkan med Vinnova och Tillväxtverket är väl etablerad sedan många år. Länsstyrelsen ser till att försöka ha representation vid de tillfällen då någon av myndigheterna bjuder in till seminarier eller andra aktiviteter. Förutom de gemensamma frågor som avhandlas vid dessa tillfällen, då information ges och kunskaper utbyts mellan central och regional/lokal nivå, verkar Länsstyrelsen som informationsspridare i länet. Denna information består huvudsakligen i att vidarebefordra framförallt olika erbjudanden om projektfinansiering eller bidrag från de centrala myndigheterna.

Därutöver bjuder Länsstyrelsernas nätverk för Hållbar Tillväxt in andra myndigheter med koppling till tillväxtfrågor till sina mö-

ten. Exempel på inbjudna gäster har bland annat varit företrädare från Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser samt från Boverket. Även Näringsdepartementet brukar ha deltagande på dessa möten. Länsstyrelsen bedriver också vissa energiprojekt i samverkan med Energimyndigheten.

Länsstyrelsen styr övergripande sitt arbete med integration via en strategisk ledningsgrupp där landshövdingen, kommunalråden

samt högre myndighetschefer ingår. Utöver detta finns en operativ styrgrupp bestående av länsrådet, olika verksamhetschefer och myndighetschefer. Arbetsförmedlingen är representerad i båda grupperna. Länsstyrelsen har också tillsammans med Arbetsförmedlingen och Migrationsverket verkat för att förbättra samordningen och informationsöverföringen mellan myndigheterna. Arbetet har utgått ifrån en särskild strategi, Yrkesspår från första dagen.

Planering inför EU:s landsbygdsprogram 2014-2020

RB 22. Länsstyrelserna ska bistå Regeringskansliet i förberedelserna av programperioden för 2014–2020 för EU:s sammanhållningspolitik samt landsbygds-, havs- och fiskerifonden inklusive arbetet med en partnerskapsöverenskommelse med EU-kommissionen.

Länsstyrelsen har under året deltagit på nationella informationsmöten inför det nya landsbygdsprogrammet för perioden 2014–2020. Länsstyrelsen utarbetade tillsammans med länets aktörer en nulägesbeskrivning och en SWOT-analys som remitterades un-

der september 2013. Se även redovisning under rubriken Lantbruk och landsbygd. Länsstyrelsen har utöver detta medverkat vid regeringskansliets hearings angående partnerskapsöverenskommelsen.

Samverkan i det regionala tillväxtarbetet

RB 27. Berörda länsstyrelser ska redovisa exempel på och kommentera inom vilka områden samverkan sker mellan länsstyrelsen och det organ som ansvarar för det regionala tillväxtarbetet i länet samt hur denna samverkan utvecklats.

Länsstyrelsen och Regionförbundet Uppsala län samverkar på många områden. På individnivå sker regelbundna möten mellan företrädare för de båda organisationerna. Landshövdingen träffar ordföranden, länsrådet träffar regiondirektören, enhetschefer för respektive organisation har regelbundna möten och handläggare möter handläggare. Samverkan sker inom de flesta sakområden, inte bara frågor som rör regional tillväxt. Exempel på detta är jämställdhetsfrågor, energifrågor, miljöfrågor och planfrågor.

I frågor om regional tillväxt är Länsstyrelsen medlem i Tillväxtrådet som led av Regionförbundet i Uppsala län. Rådet hanterar både övergripande och specifika tillväxtfrågor. Bland medlemmarna återfinns de kommunala näringslivscheferna, Almi företagspartner, Handelskammaren, de båda universiteten, Stiftelsen Universitet, näringsliv och samhälle (STUNS).

Länsstyrelsen har tillsammans med Regionförbundet genomfört dialogmöten om alkohol, nikotin, droger och tobak, ANDT-frågor, i länets kommuner och i Landstinget Uppsala län.

Länsstyrelsen och Regionförbundet har under året antagit en Digital agenda för Uppsala län 1.0 (se även Infrastrukturplanering). Bland målen finns att användarvänliga e-tjänster utvecklas och att minst 90 procent av hushåll, verksamheter och företag ska ha tillgång till 100 Mbit per sekund år 2020.

Länsstyrelsens dialog med Regionförbundet, länets kommuner och kollektivtrafikmyndigheten är viktig för såväl strategiska infrastrukturfrågor som för bebyggelseplanering. Länsstyrelsen samverkar även med Regionförbundet och kollektivtrafikmyndigheten i Forum för fysisk planering. Länsstyrelsen och Regionförbundet bjöd tillsammans in infrastrukturministern till ett seminarium

om utvecklingen av infrastrukturen i länet. Till seminariet bjöds också alla lokala och regionala aktörer in. Länsstyrelsen och Regionförbundet har haft en dialog om godsstrategi och Länsstyrelsen har varit aktiv i Regionförbundets arbete med att ta fram ett förslag till ny länstransportplan.

Beslut om finansiering av olika projekt tas efter dialog mellan Regionförbundet Uppsala län och Länsstyrelsen Uppsala län.

Länsstyrelsen bedömer att samverkan mellan de båda organisationerna länge har varit god och utvecklas kontinuerligt. Under 2013 exemplifieras detta särskilt genom det gemensamma arbetet med att utarbeta och fatta beslut om en regional digital agenda.

Jämställdhetsperspektiv i det regionala tillväxtarbetet

RB 28. Berörda länsstyrelser ska bistå det organ som ansvarar för det regionala tillväxtarbetet i länet i dess uppdrag att genomföra en handlingsplan för att integrera ett jämställdhetsperspektiv i det regionala tillväxtarbetet under perioden 2013–2014.

Inom ramen för arbetet med jämställd tillväxt har Länsstyrelsen under året utvecklat ett nära samarbete med Regionförbundet. En viktig utgångspunkt för samverkan har varit Handlingsplan för jämställd tillväxt i Uppsala län. Länsstyrelsen har i relevanta delar tagit utgångspunkt i denna i samband med arbetet att utarbeta en strategi för jämställdhetsintegrering i Uppsala län.

Samverkan har resulterat i följande:

En mötesplats med fokus på jämställd tillväxt arrangerades den 23 oktober i samverkan mellan Regionförbundet, Håbo Marknads AB, Winnet Uppland och Tillväxtverket. Länsstyrelsen bistod bland annat i utvärderingsarbetet. Frågor som diskuterades var:

- Hur ser regionen ut när kvinnor och män har samma förutsättningar att starta och driva företag?
- Vad behövs för att uppnå målbilden?
- Hur säkerställer vi att kvinnors företagande integreras i det regionala tillväxtarbetet?

Två samverkansmöten har hållits mellan Länsstyrelsen, Regionförbundet och länets båda resurscentra för jämställd regional tillväxt; Winnet Uppland och Resurs Uppland. Syften med mötena har varit att fördjupa förståelsen för respektive organisations uppdrag och roller.

Kommersiell service

RB 30. För sin uppgift att verka för en god tillgång till kommersiell service för medborgare och företag ska berörda länsstyrelser redovisa och kommentera vilka insatser som genomförts, resultaten av dessa och vilka aktörer som deltagit samt på vilket sätt insatserna förhåller sig till övriga insatser för hållbar regional tillväxt i länet. Redovisningarna ska relatera till mål och intentioner i länets regionala serviceprogram.

Länsstyrelsen har under året avslutat det regionala serviceprogrammet 2010 – 2013 och har inlett arbetet med det program som inleds 2014. Erfarenheterna från det avslutade programmet är tydliga beträffande vikten av individers engagemang och riskvillighet för att investeringar ska göras i butiker eller drivmedelsanläggningar.

I programmet finns tre insatser utpekade, ekonomiskt stöd, insatser för samordning och planeringsinsatser. Målsättningen har varit att serviceutbudet inte skulle försämrats under perioden. Det målet har i stort sett uppfyllts när det gäller antalet landsbygdsbutiker och antalet drivmedelsstationer.

Insatserna har varit av huvudsakligen informativ natur. Servicefrågorna har till ex-

empel tagits upp med kommunerna vid olika gemensamma möten. Frågorna har också avhandlats med organisationer som har landsbygdsintressen, däribland LRF och Länsbygderådet i samband med diskussionerna kring ett nytt landsbygdsprogram. Länsstyrelsen har också tagit upp ämnet i möten med Regionförbundets Tillväxtråd. Länsstyrelsen bedömer utifrån telefonförfrågningar från handlare och andra aktörer att informationen om olika stöd har nått en stor del av målgruppen. Servicefrågorna har lyfts vid allmänna träffar och inte vid så kallade serviceträffar. Tyvärr är erfarenheterna sedan många år att intresset har varit lågt när Länsstyrelsen inbjudit till möten om servicefrågorna.

De flesta stödförfrågningar kommer aldrig fram till en faktisk ansökan. Tveksamheter rörande möjligheterna att driva serviceverksamheterna vidare är många och riskerna att förlora de insatser man gör uppfattas som stora. Några exempel på detta finns i länet. Under senare år har två landsbygdsbutiker gått i konkurs med stora förluster som följd.

I båda fallen var de nyligen övertagna efter handlare som inte längre orkade driva sina butiker. Under året har en butik och en drivmedelsstation sökt och fått stöd. Hemsändningsbidrag har lämnats till två kommuner. Dessa stöd har varit viktiga för de länsinnevånare som varit beroende av att verksamheterna drivits vidare. Några av dem som under året frågat om stöd har sagt att de återkommer 2014.

Samordningsinsatserna har stannat vid ovan nämnda information. Tyvärr har ingen aktör gjort satsningar som skulle ha kunnat samordnas. Deltagare i ett av länets Leaderprojekt var intresserade av en gemensam satsning på att ta över en butik. Leader kunde dock inte medverka på grund av medelsbrist och av att insatsen saknades i deras program.

Vid Länsstyrelsens kontakt med kommunerna i arbetet med framförallt översiktsplaner tas alltid frågan om extern service upp. Planarbetet ligger i olika faser i kommunerna och under året har ingen fastställts.

Tabell 3.1: Kostnader för strukturfondsadministrationen, programperiod 2007 - 2013

Strukturfondsadministration (tkr)	Anslag (5:1)	Övrig finansiering	Årsarbetskrafter
Totala kostnader och årsarbetskrafter för strukturadministration	0	0	0
varav Förvaltande myndighet	0	0	0
varav Attesterande myndighet	0	0	0
varav Kontroller i territoriella program	0	0	0

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso

Tabell 3.2: Länsfakta inom EU-stöd

Utbetalade bidrag, summa (tkr)	2013	2012	2011
Bidrag, vilka länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut	0	0	0
varav Artikel 33 (inom mål 1-området)	0	0	0
Bidrag, vilka länsstyrelsen inte fattar beslut om, men betalar ut 1)	194	197	425
Bidrag, vilka länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Jordbruksverket har gjort utbetalningen 3)	468 177	487 270	462 592
Fiskeriprogrammet	784	171	3
Landsbygdsprogrammet	148 943	147 863	135 564
varav Leader	5 820	3 178	5 036
varav miljöersättningar	102 211	94 022	97 378
varav kompensationsbidrag (LFA)	8 740	8 959	9 676
varav företagsstöd	12 950	18 715	11 844
varav projektstöd	16 365	13 885	8 932
varav miljöinvesteringar	2 857	2 401	2 698
Gårdsstöd 2)	318 451	339 236	327 025

1) Dessa medel har beslutats av Post- och telestyrelsen (PTS) som medfinansiering till projekt för utbyggnad av bredband inom Landsbygdsprogrammet. Medfinansieringen från PTS betalas till Länsstyrelsen som sedan betalar ut till sökanden av projektet.

2) I denna summering ingår även utbetalade bidrag för stöd för kvalitetscertifiering med 1 090 000 kronor.

3) Beloppen avseende 2012 och 2013 har justerats för att möjliggöra jämförelse mellan åren.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso, Jordbruksverkets datasystem DAWA

Infrastrukturplanering

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER) Avser verksamhet 34*

	2013	2012	2011
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,56	0,34	0,50
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,33	0,24	1,11
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	0,56	0,38	1,09
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	841	565	1020
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	0,56	0,40	0,73
Antal ärenden, inkomna och upprättade	30	41	32
Antal beslutade ärenden	28	41	38
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	7	8	1
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	30	0

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

I länet pågår fysisk planering för en rad väg- och järnvägsobjekt i den nationella planen samt länstransportplanen. Under året har färre ärenden inkommit än 2012. Utmärkande för året är ärenden om länstransportplaner och den nationella transportplanen.

Även planeringen för ombyggnad av väg 288, Alunda – Gimo samt samrådsärenden och beslut om betydande miljöpåverkan för kraftledningar genom länet med tillhörande beslut om förundersökningar enligt expropriationslagen, utmärker årets ärenden.

Länsstyrelsen har även genomfört ett koncentrerat arbete med färdigställandet av länets Digitala agenda i samarbete med Regionförbundet, vilket är den huvudsakliga förklaringen till ökningen av antalet årsarbetskrafter jämfört med 2012. För 2011 bedömde Länsstyrelsen att arbetet med remisser från regering och myndigheter avseende kommunikationsinfrastruktur förklarar det relativa höga antalet årsarbetskrafter.

Infrastrukturplanering, väg, järnväg och kraftledningar

Inom området infrastrukturplanering trädde ändringar i Väglagen och Lag om byggande av järnväg ikraft vid årsskiftet 2012/2013. Lagändringarna har medfört behov av kompetensutveckling hos samtliga aktörer. Kompetensutvecklingsinsatser har genomförts internt på Länsstyrelsen genom Trafikverkets webbutbildningar samt nedan redovisade åtgärder. Länsstyrelsens infrastrukturhandläggare i Östra Mellansverige har träffats två gånger under året i syfte att tolka lagstiftningen samt på ett ensat sätt implementera lagstiftningen och utveckla nya effektiva arbetsformer för länsstyrelsernas handläggare. Tillsammans med Trafikverket har länsstyrelserna i Östra Mellansverige

haft två telefonkonferenser samt en fysisk träff. Detta med syfte att ha dialog om implementeringen av den nya lagstiftningen. På mötena har också diskussioner förts om hur samverkan i framtiden ska ske när den fysiska planeringen är en lång sammanhållen samrådsprocess, jämfört med tidigare då processen var uppdelad i steg med förstudie, eventuell utredning samt plan. Trafikverket har också tagit fram en handbok hur den nya lagstiftningen ska tillämpas, som Länsstyrelsen har lämnat remissvar på.

Samarbetet mellan länsstyrelserna är en viktig del i arbetet för att få ensade bedömningar och lika hantering av frågor över hela landet. Inom ramen för Forum för hållbart samhällsbyggande finns en grupp för infrastruktur som har intensifierat sitt arbete under året. Länsstyrelsen har en deltagare i den gruppen som deltagit i månadsvisa möten under hösten. Forumgruppen har påbörjat framtagandet av ett utbildningsmaterial för samtliga infrastrukturhandläggare på länsstyrelserna som ska slutföras under 2014.

Intentionen med den nya lagstiftningen är att stärka samverkan mellan kommunernas planering och infrastrukturplaneringen. Länsstyrelsen har deltagit i en workshop om detta som Boverket, Trafikverket och länsstyrelserna anordnade.

På lokal och regional nivå är Länsstyrelsens dialog med länets kommuner, regionförbundet i Uppsala och kollektivtrafikmyndigheten viktig i såväl strategiska infrastrukturfrågor som frågor om fysisk planering av både infrastruktur och bebyggelse. Dialogen med dessa aktörer sker ärendeanknutet, genom kommunbesök samt via deltagande i Regionförbundets och Kollektivtrafikmyndighetens Forum för fysisk planering där frågor

kopplade till regional utvecklingsstrategi, översiktsplanering och bebyggelse- och infrastrukturplanering behandlas. Länsstyrelsen har också deltagit i Regionförbundets Infradag där regionala och nationella aktörer samlades för att ha en dialog om infrastrukturfrågor i länet och länstransportplanens inriktning. För att ha en dialog på nationell nivå bjöd Länsstyrelsen och Regionförbundet in infrastrukturministern till ett seminarium som samlade lokala och regionala aktörer för att diskutera utvecklingen av infrastrukturens system i länet.

Länsstyrelsen har deltagit i en dialog med Regionförbundet om en godsstrategi. Länsstyrelsen har också deltagit i en storregional konferens ett samarrangemang mellan Mälardalsrådet/En bättre sats och Godstransportrådet Östra Mellansverige om godsfrågor.

Ytterligare ett nätverk på regional nivå är samarbetet En bättre sats. Länsstyrelsen är sedan flera år tillbaka deltagare i detta frivilliga och informella samarbete som leds av Mälardalsrådet. Sju län deltar i satsningen. Inom ramen för samarbetet arbetar man för internationell tillgänglighet, rimlig pendling mellan regionala noder, klimatsmarta, effektiva godstransporter, samt framkomliga och trafiksäkra vägar. Länsstyrelsen deltar i möten, samt samlar in och tillhandahåller planerings- och kunskapsunderlag om regionala och mellankommunala frågor. Under året har antalet möten inom nätverket varit färre än tidigare på grund av att nya transportplaner har tagits fram.

Regionförbundet i Uppsala län har under året tagit fram ett förslag till ny länstransportplan. Länsstyrelsen har yttrat sig angående vilket underlag som transportplanen bör grunda sig på samt deltagit i avgränsningen av miljöbedömningen och slutligen lämnat ett yttrande över planen. Vidare har Länsstyrelsen lämnat remissvar över länstransportplanerna i Stockholms och Västmanlands län för att lyfta mellanregionala frågor. Länsstyrelsen har också lämnat ett yttrande om den nationella transportplanen för infrastrukturens system.

Länsstyrelsen har i samarbete med Boverket anordnat ett länsstyrelsegemensamt seminarium där ett av tre teman var planering för regional tillväxt och fysisk infrastrukturplanering. Temat syftade också till att ta upp

frågeställningar som löpande behöver hanteras i pågående implementering av den senaste infrastrukturlagstiftningen för väg och järnväg.

Bredband och Digital agenda för Uppsala län

Länsstyrelsen signerade den 20 februari 2013 tillsammans med Regionförbundet och Landstinget en avsiktsförklaring angående den digitala agendan för Sverige på Näringsdepartementet. Regionförbundet och Länsstyrelsen anordnade i januari en andra workshop som en del i arbetet med den regionala digitala agendan. Remissversionen av agendan gick ut i juni och i september genomförde Länsstyrelsen och Regionförbundet ett länsmöte för att diskutera och få synpunkter på agendan. Mötet hölls på Uppsala universitets Learning Lab med ett 50-tal deltagare. Uppsala län, som första region i landet, lanserade i december 2013 en regional digital agenda som antogs av Länsstyrelsen och Regionförbundet. Lanseringen uppmärksammades av ansvarig minister. En del av den digitala agendan hanterar bredbandsutbyggnaden i länet och i arbetet har en dialog förts med Bredbandsgruppen och IT-chefsgruppen i länet. Länsstyrelsen har under 2013 fortsatt att verka för en utbyggnad av bredbandsinfrastrukturen på landsbygden inom ramen för regeringens bredbandssatsningar.

Länsstyrelsen är sammankallande för länets Bredbandsgrupp som träffas fyra gånger per år för att utbyta underlag, kunskap och samla länet kring frågor om IT-infrastruktur och elektroniska kommunikationer. Arbetet har under året behandlat behovet av kommunalt engagemang, Digitala agendan, marknadsanalys och information kring byalag, samfälligheter, stöd och utbyggnad på landsbygden i stort. Gruppen har även besvarat en enkät från Post- och telestyrelsen (PTS) om kommunala parametrar vid planering och anläggning av bredband. Även externa aktörer har bjudits in för att presentera hur de arbetar med de digitala frågorna. Länsstyrelsen har anordnat ett informationsmöte om avsikten med den digitala agendan för enbart operatörer. Det är Länsstyrelsens bedömning att kommunerna är viktiga aktörer för att uppnå en ökad bredbandsutbyggnad. Flera kommuner har uppdaterat sina planer för bredbandsutbyggnad.

den och också tillsatt nya tjänster för att samordna bredbandsarbetet.

För kanalisationsstödet finns vid årets slut cirka fem miljoner kronor tillgängliga i länet för ansökningar inklusive offentlig medfinansiering från PTS. Endast tre projekt har beviljats under året. Anledningen att inte fler söker stöd beror bland annat på att det krävs mobilisering av boende på landsbygden och att det är en lång process från idé till genomförande. Kommunerna har inte heller varit aktiva i att söka kanalisationsstöd.

Länsstyrelsen har deltagit i Länssamverkan bredband 2.0 (LSB 2.0) tillsammans med andra Länsstyrelser, PTS och Regeringens Bredbandsforum. Under våren deltog Länsstyrelsen aktivt i sakfrågegruppen som behandlade stödfrågor.

Länsstyrelsen har besvarat remissen av delbetänkandet Effektivare bredbandsstöd – SOU 2013:47 från Näringsdepartementet (Dnr 341-4586-13). I remissvaret välkomnar

Länsstyrelsen att rollfördelningen mellan nationella, regionala och lokala aktörer tydliggörs vilket kan underlätta vid hantering och genomförande av bredbandsprojekt. Länsstyrelsen ser också vikten av ett tydligare samverkansansvar på framförallt regional nivå och att regionala bredbandskoordinatorer är viktiga för att nå det nationella bredbandsmålet till år 2020. Länsstyrelsen har även yttrat sig över förslaget på Bredbandsprogram från Uppsala kommun samt i PM till Regionförbundet beskrivit situationen i länet för utbyggnad och stöd inom bredbandsområdet.

Länsstyrelsen deltog i Nyköping på ett dialogmöte om mobiltäckning för Östra Svealand arrangerat av PTS. På mötet presenterade operatörerna sina planer för utbyggnad fram till år 2020. Idag är det främst de norra delarna av Heby kommun samt stora delar av Tierps, Älvkarleby och Östhammars kommuner i länet som har otillräcklig yttäckning inom 4G-nätet.

Hållbar samhällsplanering och boende

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER) Avser verksamhet 40* och 41*

	2013	2012	2011
Årsarbetskrafter män ¹⁾	3,93	4,31	4,64
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	6,23	5,45	4,79
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	6,37	6,45	6,41
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	10 169	9 693	9 044
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	6,73	6,82	6,44
Antal ärenden, inkomna och upprättade ³⁾	1 243	1 285	1 212
Antal beslutade ärenden ³⁾	1 207	1 296	1 158
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	8	9	3
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	0	30

1) 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

2) Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

3) Uppgifterna för antal inkomna och upprättade ärenden samt beslutade ärenden 2012 har justerats, för att möjliggöra jämförelse mellan åren.

Sammantaget har antalet årsarbetskrafter inom sakområdet minskat något mellan 2012 och 2013. Årsarbetskrafterna för verksamhet 41* är i stort sett oförändrade medan de för verksamhet 40* har omfördelats något sedan 2012. Antalet årsarbetskrafter inom området Överklagade beslut enligt plan- och bygglagen har planenligt ökat med 0,6 sedan 2012.

Motsvarande tabell i årsredovisningarna för åren 2012 och 2011 har inte redovisat ärenden inom verksamhet 41*. Årets tabell har därför justerats avseende åren 2012 och 2011

under Antal ärenden, inkomna och upprättade samt Antal ej beslutade ärenden äldre än två år. Tidigare redovisade Antal ärenden, inkomna och upprättade var för 1037 ärenden omfattande verksamhet 40* år 2012 resp. för 929 ärenden omfattande verksamhet 40*. Antal ej beslutade ärenden för motsvarande år har justerats från tidigare redovisat ett ärende 2012 respektive tre ärenden 2011 till att även omfatta ärenden på 41* i årets tabell.

Antalet ärenden för Hållbar samhällsplanering och boende sammantaget är i stort sett

oförändrat över åren, men med en inbördes omfördelning. Av de ej beslutade ärendena för 2013 är hälften bidragsärenden inom stöd till äldreboenden samt solenergi. Övriga är åtgärdade men ännu inte formellt avslutade. Ärendena är av typen förfrågningar och underrättelser, till exempel kallelser och kännedomskopior.

Länsstyrelsen har prioriterat handläggningen av ärenden om överklagande av detaljplaner och bygglov med mera med anledning av inriktningsmålen i uppdrag 43 i regleringsbrevet för 2013. Framför allt bör följande insatser nämnas: Ytterligare handläggarresurser har tillförts. Samverkansformerna mellan berörda enheter inom Länsstyrelsen har utvecklats. Diskussioner har förts med länets största kommun om förbättrade rutiner. Handläggningstiderna har förkortats påtagligt. Det exakta resultatet av dessa prioriteringar kommer att rapporteras till Boverket i enlighet med uppdraget i regleringsbrevet.

Länsstyrelsen ska särskilt arbeta med regionalisering av nationella mål samt med det ömsesidiga förhållandet mellan Regional utvecklingsstrategi och kommunernas översiktsplaner. Arbetet sker fortlöpande genom Länsstyrelsens uppgifter kopplade till planeringsunderlag, sammanfattande redogörelser och samråd. Länsstyrelsen medverkar också i Regionalt Forum för Fysisk Planering och infrastruktur, som samverkar om bebyggelsestruktur och infrastruktur kopplat till översiktsplanering inom länet. Regionförbundet är sammankallande. Forumet är centralt för den ömsesidiga kopplingen mellan länets regionala utvecklingsstrategi Uppländsk drivkraft 3.0 och kommunernas översiktsplanering. Till exempel har en workshop om stations- och kollektivtrafiknära bebyggelseutveckling genomförts.

Länsstyrelsen har under året tillsammans med Regionförbundet arbetat med att ta fram en regional digital agenda för Uppsala län. Agendan har under året remitterats och antogs under hösten 2013, se även under Infrastrukturplanering.

Länsstyrelsen deltar även i en regional dialog om samverkan kring fysisk planering, infrastruktur och bostadsplanering i ABCU-stråket. Arbetet kommer att fortsätta under 2014.

Länsstyrelsen har ett etablerat miljömålsarbete och särskilt ansvarig person för miljömålet God bebyggd miljö. Länsstyrelsen har under året även deltagit i workshops i bland annat projektet ÖP-resan som behandlar miljömålen i översiktsplaneringen.

Under året har Länsstyrelsen anordnat kommunträffar i syfte att vägleda och ge råd och stöd till samtliga kommuner. Mötena är också en del av inhämtandet av information för Länsstyrelsens uppföljning av tillämpningen av plan- och bygglagen.

Länsstyrelsen har tagit initiativ till ett dialogmöte med Försvarmakten och en kommun för att klargöra planeringsförutsättningar kring ett av Försvarmaktens riksintresseområden. Länsstyrelsen har också deltagit i Försvarmaktens myndighetsdag samt informerat kommunerna om Försvarmaktens riksintressen och intressen i länet.

Länsstyrelsen har under 2013 haft representanter i fem av beredningsgrupperna inom länsstyrelsernas Forum för hållbart samhällsbyggande: tillsynsvägledning, tillsyn, infrastruktur, planeringsunderlag samt riksintressen. Länsstyrelsen är även representerad i Forums arbetsutskott. Arbetsutskottet har i samarbete med Boverket genomfört ett seminarium med tema Bostadsförsörjning – nya lagar, nya möjligheter, med fokus på regional bostadsförsörjning och samordning med trafik-, väg- och järnvägsplanering. Inom beredningsgruppen för tillsyn har förslag till praktiskt genomförande av uppdrag 40 och 41 utarbetats. Inom infrastruktur har arbetet varit inriktat på implementeringen av den nya lagstiftningen och att utveckla samverkan med Trafikverket och Boverket för att hitta effektiva arbetsformer för länsstyrelserna.

Länsstyrelsen har implementerat arbetsformer för tillsynsvägledning och i enlighet med dem genomfört enkätundersökningar och tillsynsvägledning enligt upprättad plan för åren 2012–2014. Länsstyrelsen har i samtliga kommuner genomfört en enkätundersökning kring Byggnadsnämndernas tillsyn. Erfarenheterna av enkätundersökningen visar att Länsstyrelsens vägledning efterfrågas och ger förslag på delar av innehållet i denna. Länsstyrelsen har med anledning därav reviderat sin plan för vägledning inom byggområdet för åren 2013 – 2015.

Länsstyrelsen har deltagit i utbildningsseminarier om tillsynsvägledning för att höja den egna kompetensen.

Länsstyrelsen har deltagit i seminarium om att bygga med ljudkvalitet i bullerutsatta områden. Vid årets Plan- och bostadsdagar anordnade Länsstyrelsen ett samtalspass om buller i samhällsplaneringen i syfte att ensa och samverka kring gällande riktlinjer för planering i bullerutsatta området. Vidare har Länsstyrelsen svarat på remiss av betänkanterna Samordnade bullerregler för att underlätta bostadsbyggandet (SOU 2013:57) samt Flygbuller och bostadsbyggande (SOU 213:67).

Länsstyrelsen har deltagit i den nationella dialogen om riksintressesystemets tillämpning som Boverket samordnar. Ett resultat av dialogen är bland annat Boverkets broschyr om riksintressesystemet. På årets Plan- och bostadsdagar höll Länsstyrelsen tillsammans med Boverket ett seminarium om riksintressesystemet och riksintressen dit även Riksrevisionen och Riksantikvarieämbetet var inbjudna att tala om sina respektive arbeten på området. Länsstyrelsen har även under 2013 sett en ökad aktivitet vad gäller översyn och utpekande av riksintresseområden. Ärenden har under 2013 inkommit från följande myndigheter: Energimyndigheten, Naturvårdsverket, Försvarsmakten, Havs- och vattenmyndigheten samt Riksantikvarieämbetet.

Naturvårdsverket och Boverket redovisade i oktober ett regeringsuppdrag angående utvärdering och översyn av de nya strandskyddsreglerna. Länsstyrelsen deltog i den referensgrupp som bildades inom ramen för uppdraget. Länsstyrelsen yttrade sig även angående Regeringskansliets (Miljödepartementets) remiss över regeringsuppdraget.

Länsstyrelsen deltog under våren vid Planerardagen 2013, arrangerad av Sveriges arkitekter. Inriktningen på dagen var Makten över planeringen med teman om stadsplanering, bostadsbyggande samt planering för bostäder i bullerutsatta lägen.

Kring sjön Mälaren bedrivs regional samverkan med övriga berörda län. Länsstyrelsen deltar i en arbetsgrupp med övriga länsstyrelser runt Mälaren som har i uppdrag att ta fram nya riktlinjer för byggande längs Mälarens stränder. Arbetet fortlöper även under 2014.

Under augusti har Länsstyrelsen i Stockholms län varit värd för den årliga Mälarkonferensen. Länsstyrelsen deltog där som en aktiv part. Länsstyrelsen har tillsammans med länsstyrelserna i Stockholms, Västmanlands, Örebro och Södermanlands län, under året fortsatt arbetet Mälaren om 100 år som behandlar förutsättningarna för Mälaren som dricksvattentäkt i ett förändrat klimat. Under året har länsstyrelserna anordnat två workshops med aktörer som berörs av Mälaren som dricksvattentäkt. Deltagarna kom bland annat från kommuner, andra statliga myndigheter, konsultbranschen, universitet samt olika branschorganisationer. Det genomförda arbetet har sammanställts i rapporten Mälaren och Saltsjöns framtid i ett brett perspektiv.

Länsstyrelsen har under året arbetat med underlag för havsplanering i samordning med Havs- och vattenmyndigheten och Västernorrlands länsstyrelse. Länsstyrelsen har sammanställt regionalt kartunderlag till Havsplaneringsportalen samt bidragit med data och texter till en nulägesbeskrivning för planområdet Bottniska viken. Kommunala planer och planeringsunderlag har redovisats i materialet efter dialog med länets kustkommuner. Länsstyrelsen har också svarat på remisser från Regeringskansliet angående havsplanering: Förslag till direktiv om havsplanering och integrerad kustförvaltning, respektive Promemoria om hushållning med havsområden.

Länsstyrelsen har även deltagit i styrgruppen för Länsstyrelsernas energi- och klimatsamordning (LEKS). Styrgruppen har beviljat medel för flera projekt inom området bland andra projektet Energiomställning i fysisk planering som ska resultera i en vägledning/kunskapsunderlag för i första hand översiktsplanering. Länsstyrelsen ingår i projektets styrgrupp.

Länsstyrelsen har under året arbetat kontinuerligt med ajourhållning av arkiv och katalog för planeringsunderlag. Länsstyrelsen har under 2013 fortsatt leda ett länsstyrelse-gemensamt projekt i samarbete med Boverket, WKP-projektet, för att ta fram ett enhetligt system (en katalogtjänst) som ska effektivisera spridningen av, samt öka tillgängligheten till, relevant planeringsunderlag. Systemet (Planeringskatalogen) ska ge användarna ökade möjligheter att, på ett enkelt sätt, tillgängliggöra samt söka de pla-

neringsunderlag i form av geodata, dokument eller bilder som behövs för att tillämpa plan- och bygglagens och miljöbalkens bestämmelser om hushållning med mark- och vattenområden (3 och 4 kap) samt miljökonsekvenser och annat beslutunderlag (6 kap). Under 2012 och 2013 har WKP-projektet samlat in verksamhetskrav, klargjort tekniska och juridiska förutsättningar inför konstruktionen av systemet, arbetat fram ett förvaltningsförslag och bemannat en redaktion med representanter från länsstyrelserna och Boverket, gjort en kostnads- och nyttoanalys samt en hemtagningsplan. I arbetet har stor vikt lagts vid kommunikation och förankring mellan länsstyrelserna, bland annat via länsstyrelsernas Forum för samhällsbyggnad, Verksamhets-GIS, IT-enheten och Boverket samt andra centrala myndigheter så som Lantmäteriet, Naturvårdsverket med flera samt kommuner och konsulter. Projektet har presenterats på konferensen Arbeta smart inom planering och bygga samt under Plan- och bostadsdagarna.

Länsstyrelsen har under år 2013 fortsatt att delta i det länsstyrelsegemensamma projektet Nationell ensad geodataproduktion Verksamhets-GIS, som fick i uppdrag att effektivisera GIS-användningen på länsstyrelserna och kvalitetssäkra planeringsunderlag i form av geodata som används som beslutsunderlag. Projektet var uppdelat i tre delprojekt som har tagit fram följande: en länsstyrelsegemensam nationell GIS-policy, rutiner och arbetsformer för standardisering och harmonisering av länsstyrelsernas geodata, till exempel riksintressen, samt en kravspecifikation till ett metadatasystem för att förvalta geodata som ska stödja uppföljningen av geodatakvalitet. Under senare delen av året har ett centralt förvaltningsförslag av GIS-området arbetats fram enligt Pm3-förvaltningsmodellen. Förvaltningsobjektet vid namn Generellt kartstöd har beslutats av länsråden.

Parallellt med arbetet med ovanstående projekt har Länsstyrelsen också bidragit till att utveckla länsstyrelsernas projekthantering och förvaltning av IT-system. Samtliga projekt redovisades i rapportering av uppdrag 87 och 88 o regleringsbrevet 2013 – S2013/2126/SFÖ.

Länsstyrelsen har under året antagit den länsstyrelsegemensamma GIS-policyn och

fortsatt implementeringen av den tidigare antagna GIS-policyn, som stått modell för den länsstyrelsegemensamma. Policyn styr användning, produktion och förvaltning av kvalitetssäkrad verksamhetsdata. Under året har Länsstyrelsen intensifierat dialogen med Lantmäteriet, länsstyrelsernas IT-enhet samt FILL-gruppen för att på nationell nivå driva fram arbetet med att kvalitetssäkra den digitala registerkartan (DRK-geodata) som bland annat berör geodata om mark- och vattenregleringar. Länsstyrelsen i Uppsala län har även vidareutvecklat den interna WebbGIS-tjänsten samt arbetat fram en extern WebbGIS-tjänst som stöd för ärendehanläggning som kommer att publiceras i början av 2014. Länsstyrelsen har deltagit aktivt i styrelsen för föreningen GIS i Uppsala län, samordnat årsmötet och seminarier om Geodatatjänster - Aktuella geodata snabbt.

Länsstyrelsen har deltagit i den nationella GIS-kravgruppen för att nationellt representera området klimatanpassning, samt varit samordnande för en nationell nätverksgrupp inom området som diskuterar klimatanpassning och geodataförsörjning.

På de inomstatliga tvärspektoriella planberedningar som Länsstyrelsen kallar till varannan vecka har internutbildningar om plan- och bygglagen och arbetsformer inom området genomförts. Internutbildningarna kommer att fortsätta under 2014. Länsstyrelsen har även lämnat synpunkter på inriktning och utformning av de utbildningar Boverket har i uppdrag att anordna för olika aktörer inom PBL-området.

Länsstyrelsen arbetar kontinuerligt med jämställdhet och jämställdhetsintegrering. Länsstyrelsen har bland annat genomfört en temadialog om jämställdhet, jämställdhetsintegrering och fysisk planering under ett planberedningsmöte där företrädare för Länsstyrelsens sakområden och externa statliga myndigheter deltog. Dialogen syftade bland annat till en fördjupad syn på vilka insatserna kan vara för statliga myndigheter i det dagliga arbetet med planering för att arbetet över tid ska verka för att uppnå jämställdhetsmålen och främja jämställdhetsintegreringen.

På initiativ av landshövdingen bjöds företrädare för länets kommuner och bostadsmarknad in till ett uppföljningsmöte kring

länets avsiktsförklaring från 2012 om byggande av 25 000 bostäder inom fem år. Årligen samlar Länsstyrelsen via bostadsmarknadsenkäten in uppgifter från samtliga kommuner om läget på bostadsmarknaden. I samband med insamlingen tar Länsstyrelsen upp aspekter och frågor om bostadsförsörjningen med kommunerna. En analys av kommunernas egna bedömningar sammanställs och återförs till dem. Analysen ger den enskilda kommunen möjlighet att göra jämförelser med grannkommuner i länet och med andra regioner.

Länsstyrelsen har med utgångspunkt från resultaten i analysen genomfört dialoger om länets bostadsförsörjning med berörda tjänstemän och politiker i länets kommuner. I en dialog medverkade även Regionförbundet i Uppsala län och Arbetsförmedlingen.

Länsstyrelsen har regeringens uppdrag att arbeta med hemlöshet under åren 2012-2014. Bostadsbrist är en orsak till hemlös-

het. Analysen av bostadsmarknaden visar också att det är vanligt att kommuner via socialtjänsten hyr lägenheter som bostadslösa får hyra i andra hand. Länsstyrelsen har genomfört ett seminarium för länets kommuner (politiker och tjänstemän inklusive allmännyttiga bostadsbolag) om hemlöshet och förebyggande av utestängning från bostadsmarknaden. Exempel på metoder och erfarenheter av dels vräkningsförebyggande arbete, dels arbete med åtgärder för återgång till egen bostad presenterades.

Länsstyrelsen har arbetat med erhållna uppdrag och bedömer att myndigheten har verkat framåtsyftande mot uppställda nationella och regionala mål inom sakområdet genom vägledning, kunskapsförmedling och rådgivning gentemot kommuner och andra berörda aktörer. Länsstyrelsen bedömer även att viktiga insatser gjorts under året för att utveckla arbetsformer och tillämpning av berörd lagstiftning i länet.

Indikatorer för samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik utgiftsområde 18

Detaljplaner	2013	2012	2011	2010
Antal överprövade detaljplaner	-	1	0	2
Antal upphävida detaljplaner	-	0	0	0
Strandskyddsdispenser	2013	2012	2011	2010
Antal strandskyddsdispenser som länsstyrelsen har överprövat	-	9	10	20
Antal strandskyddsdispenser som länsstyrelsen har upphävt	-	4	1	2

Källa: Boverket, Naturvårdsverket

Länsstyrelsen beslutade under 2012 att ta in en detaljplan för prövning. Beslut att inte upphäva detaljplanen fattades under 2013.

Länsstyrelsen beslutade under 2012 att pröva nio av kommunernas 102 beslut om strandskyddsdispenser. Fyra dispensbeslut

upphävdes helt eller delvis. Andelen kommunala dispensbeslut som prövas av Länsstyrelsen ligger relativt stabilt runt tio procent årligen. Beslut om att upphäva en kommuns beslut om strandskyddsdispens fattas i ett fåtal ärenden varje år.

Tabell 4.1

Bidrag för vilka Länsstyrelsen har fattat beslut, men där annan myndighet har gjort utbetalningen (tkr)	2013	2012	2011
Boverket: Engångsbidrag	16 224	24 967	24 344
Boverket: Periodiska bidrag totalt	0	999	9 260
Totalt	16 224	25 966	33 604
varav Boverket: Nyutbet. periodiska bidrag respektive år	0	0	0

Källa: Boverkets statistikprogram Svanen

Under år 2013 har utbetalningar för engångsbidrag minskat med 8 743 000 kronor i jämförelse med år 2012. Anledningen är minskat antal stödformer för bostadsförbät-

ringar. Periodiska bidragen (räntebidragen) är från och med 2013 avvecklade i enlighet med regeringens beslut om avveckling 2007.

Tabell 4.2

Beslut om stöd (antal första beslut)	2013	2012	2011
Reguljära stöd			
Radonbidrag egna hem	102	154	163
Tillfälliga stöd			
Investeringsstöd äldre bostäder, m.m.	2	5	0
Investeringsstöd till solceller	63	24	1
Övriga beslut			
Beslut om omprövning (1)	27	18	24
Beslut om avslag/avskrivning (2)	33	24	36
Beslut om återkallande (3)	28	32	55
Beslut om utbetalning (4)	148	162	252
Beslut om omprövning efter utbetalning (5)	0	11	4

Källa: Boverkets statistikprogram Svanen

Totalt sett minskade mängden första beslut om reguljärt stöd med 52 stycken jämfört med 2012. Däremot ökade första beslut om tillfälliga stöd (solceller) med 36 stycken jämfört med 2012. Antalet övriga beslut om

avslag/avskrivning och återkallade stöd har främst bäring på att sökanden inkommit för sent med dels ansökan om bidrag eller begäran om utbetalning av beviljat stöd.

Energi och klimat

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER) Avser verksamhet 42*

	2013	2012	2011
Årsarbetskrafter män 1)	0,92	1,05	1,73
Årsarbetskrafter kvinnor 1)	1,18	2,55	2,78
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	1,32	2,38	3,07
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	3 537	4 352	5 495
Andel av totala verksamhetskostnader (%) 2)	2,34	3,06	3,92
Antal ärenden, inkomna och upprättade	18	13	21
Antal beslutade ärenden	28	19	18
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	8	12	3
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	25 497	24 129	25 014

1) 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

2) Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

Verksamhetskostnaderna har minskat successivt sedan 2011 som en följd av att flera stora projekt avslutats. Länsstyrelsens inriktning under 2013 har också varit att bygga samverkansprojekt och samordna länets aktörer framför att driva projekt i egen regi.

Under året har Länsstyrelsen beviljats drygt 3,5 miljoner av kronor Energimyndigheten för olika klimat- och energiprojekt. Dessa bedrivs av olika aktörer i länet i samverkan

med Länsstyrelsen. Länsstyrelsen har under året i högre grad än tidigare inriktat klimat- och energiarbetet på olika slags åtgärder med forskning- och utveckling som ett centralt tema.

Länsstyrelsen har redovisat givna uppdrag och bedömer att arbetet med åtgärder för energiomställning, klimatpåverkan och klimatanpassning är väl förankrat och samordnat i länet.

Allmän miljö- och naturvård utgiftsområde 20

Förnybar energi	2013	2012	2011	2010
Installerad effekt i vindkraftverk (MW) 1)	-	11,7	11,0	11,0
Producerad el som kommer från vindkraft (GWh)	-	31	33	33

1) Värdet för Installerad effekt 2011 är justerat för att möjliggöra jämförelse

Källa: Statens energimyndighet

Förutsättningarna för stora vindkraftsutbyggnader i Uppsala län är små. En liten ökning av installerad effekt har skett under

2012. Produktionen är dock i det närmaste oförändrad sedan 2010.

Regional klimatstrategi med mera

RB 37. Länsstyrelserna ska redovisa:

- insatser som genomförts för att strategiskt samordna och leda det regionala arbetet med att förverkliga regeringens politik avseende energiomställning och minskad klimatpåverkan,
- insatser för att utveckla och genomföra regionala åtgärdsplaner för det klimat- och energistrategiska arbetet i samverkan med berörda lokala och regionala aktörer i syfte att identifiera, planera och genomföra regionala insatser och åtgärder med särskilt fokus på innovativa och resurseffektiva lösningar för att uppnå minskad klimatpåverkan, ökad andel förnybar energi och ökad energihushållning,
- insatser för att stärka samverkan såväl inom respektive länsstyrelse som mellan länsstyrelserna för att gemensamt utveckla länsstyrelsernas arbete med att förverkliga regeringens politik för minskad klimatpåverkan och energiomställning,
- insatser för att klimat- och energimålen får ökat genomslag inom olika sakområden såsom miljöprövning och -tillsyn, den lokala och regionala samhällsplaneringen, regionalt utvecklings- och tillväxtarbete och infrastrukturarbete,
- insatser för att stödja näringslivets och kommunernas klimat- och energiarbete,
- insatser för att verka för en ökad andel förnybar energi, särskilt avseende insatser för att uppnå planmässiga förutsättningar inom planeringsramen för vindkraft, samt
- insatser för att bidra till regeringens arbete med Färdplan 2050.

Energiomställning och minskad klimatpåverkan

Länsstyrelsen har samordnat ett nätverk med kommunala klimat- och energihandläggare. Utgångspunkten för detta är kommunernas behov av stöd i deras arbete med Energimyndighetens energieffektiviseringsstöd (ees) inom de kommunala organisationerna, samt för att implementera länets klimat- och energistrategi på lokal nivå. Under året har åtta möten hållits, varav i Heby kommun i samband med visning av en ny solcellsanläggning. Flertalet av nätverksmötena, så kallade Energinodmöten, har kombinerats med ett gemensamt kommunalt statistikprojekt för att underlätta och kvalitetssäkra insamling av klimat- och energidata. Projektet syftar till att både underlätta insamlingen av kommunernas statistik för ees-arbetet samt att få en gemensam, kvalitetssäkrad klimat- och energistatistik för länets kommuner och för länet som helhet. Den gemensamt insamlade statistiken kommer att ge ett betydligt bättre och mer finmaskigt beslutsunderlag för regionala och

lokala åtgärdsförslag än nuvarande statistik som bygger på underlag via Statistiska centralbyrån med lång fördröjning. Projektet har haft forskarstöd från Sveriges lantbruksuniversitet och bekostats av Länsstyrelsen och Regionförbundet i Uppsala län.

Länsstyrelsen har också samordnat en gemensam arbetsplattform tillsammans med Regionförbundet i Uppsala län, Landstinget i Uppsala län, Stiftelsen för samverkan mellan universiteten i Uppsala, näringsliv och samhälle (STUNS), Energikontoret och representanter för kommunerna. Syftet har varit att intensifiera och samordna länets klimat- och energiarbete för att ge frågorna större tyngd och genomslag. Det har också varit ett sätt att effektivisera arbetet genom att antingen dela upp gemensamma frågor för att undvika dubbelarbete eller att samverka kring dem när större tyngd behövs för att genomföra olika åtgärder. Samordningsarbetet riktar sig både till offentliga och privata aktörer. Under året har fem möten genomförts.

Innovativa och resurseffektiva lösningar för att uppnå minskad klimatpåverkan, ökad andel förnybar energi och ökad energihushållning

Länsstyrelsen tog fram en Klimat- och energistrategi för Uppsala län 2008 vilken reviderades 2011. Den innehåller 123 olika strategier och åtgärdsförslag. En revidering av Klimat- och energistrategin är planerad under 2015, efter det att Uppsala kommun slutfört sitt Färdplansarbete 2050 som kommunen arbetar med under 2013 - 2014 och som de fått stöd från Energimyndigheten för att genomföra.

Under 2013 har Länsstyrelsen utarbetat ett Klimat- och energibokslut för Uppsala län 2013 där genomförda åtgärder i Klimat- och energistrategin för Uppsala län 2011 redovisas. Kommunerna har tid på sig att redovisa sitt arbete till och med februari 2014.

Länsstyrelsen slutförde den under hösten 2012 påbörjade kommundagen i syfte att diskutera hur Länsstyrelsen och respektive kommun kan arbeta gemensamt med klimat- och energifrågorna. Ledande tjänstemän och politiker från länets samtliga åtta kommuner har bjudits in till överläggningar. Turnén har genomförts gemensamt för klimatanpassningsfrågor samt klimat- och energistrategiska frågor. Under turnén besöktes Östhammar, Knivsta, Håbo, Älvkarleby och Uppsala. Utöver detta har två uppföljande möten under våren genomförts i Heby där Länsstyrelsen lämnat synpunkter på kommunens nya energiplan – Heby 2030.

Länsstyrelsen har fortlöpande samarbetat med Regionförbundet i Uppsala län för att samordna och stärka länets klimatarbete. Förutom ovan nämnda Energinodmöten har Länsstyrelsen och Regionförbundet samordnat organisationernas arbete inom klimat- och energiområdet, särskilt inom forskning och näringslivsutveckling och samverkat kring upplägg av stöd till olika projekt.

Samverkan för minskad klimatpåverkan och energiomställning

Handläggarna för klimat- och energistrategiska frågor respektive klimatanpassningsfrågor har ett kontinuerligt och nära samarbete. Det har också funnits ett väl utvecklat samarbete med handläggarna för vissa landsbygdsfrågor. Ett särskilt område under

2013 har varit bränslebristfrågor som involverat flera av Länsstyrelsens sakområden. Länsstyrelsen äger även ett projekt i syfte att främja energieffektivare användning av dieseldrivna arbetsmaskiner med tvärsektoriell projektledning.

Länsstyrelsen har under året också haft regelbundna kontakter med länsstyrelserna i Stockholms, Västmanlands och Södermanlands län kring projektverksamhet och dialog för genomförandet av klimat- och energiuppdraget. Under året har sex möten genomförts. För att minska resandet har mötena skett genom telefon- eller Lynckonferenser när så varit möjligt.

I samarbete med Länsstyrelsen i Västmanland har ett brett, tvåårigt tillsynsprojekt för energieffektivisering i olika verksamheter utarbetats i samverkan med Energimyndigheten och i samarbete med länens kommunala tillsynsmyndigheter för miljöskydd och kommunala energirådgivare.

Länsstyrelsen är ägare av länssamarbetsprojektet Effektivisering av kommunala transporter i Uppsala, Västmanlands och Södermanlands län.

Under 2013 har handläggare från Länsstyrelsen också deltagit i Energimyndighetens samlingsseminarium för länsstyrelserna, samt länsstyrelsernas nybildade gemensamma samverkansorgan, Länsstyrelsernas energi- och klimatsamverkan (LEKS). Länsstyrelsen har också deltagit i Energimyndighetens processledarutbildningar för länsstyrelserna. Länsstyrelsen har under året ingått i styrgruppen (LEKS).

Insatser för att klimat- och energimålen får ökat genomslag inom olika sakområden

I Länsstyrelsens prövning enligt Miljöbalken läggs genomgående stor vikt på klimat- och energifrågorna. Länsstyrelsen har bland annat delfinansierat en utbildning som organiserats av Biogas Öst för handläggning av miljöfarlig verksamhet enligt Miljöbalken. Syftet har varit att höja handläggarnas kunskapsnivå kring biogas och därmed få högre kvalitet på och snabbare handläggning av prövningsärenden gällande biogasverksamhet.

Länsstyrelsen har i samarbete med Länsstyrelsen i Västmanland arbetat fram ett brett tillsynsprojekt tillsammans med länens kommunala tillsynsmyndigheter för miljö-

skydd samt de kommunala energirådgivarna. Projektet påbörjas i mars 2014 och kommer att pågå under en tvåårsperiod. Under genomförandet kommer A- och B-anläggningar och i några fall även C-anläggningar att besökas. Syftet är att få företagen att genomföra energikartläggningar och därefter genomföra de åtgärder som rekommenderas i kartläggningarna.

Länsstyrelsen har under 2013 ingått i ett nätverk för innovationsfrågor och cleantech, tillsammans med Uppsala kommun, Regionförbundet i Uppsala län, Landstinget i Uppsala län, Uppsala universitet, Sveriges lantbruksuniversitet, Jordbruks- och miljötekniska institutet samt ett stort antal olika utvecklingsföretag. Målsättningen har varit stödja och hjälpa cleantech-företagen att få ut sina produkter på marknaden. Länsstyrelsen har särskilt bidragit med kunskap om företag inom klimat- och energiområdet samt verksamheter inom länets övriga kommuner.

Utöver Länsstyrelsens verksamhet med planeringsunderlag, råd och stöd till kommunerna i samband med planering, tillsynsvägledning och energibidragsgivning har Länsstyrelsen under året ingått i styrgruppen för LEKS, som beslutat om projektmedel för framtagande av Vägledning inom klimat- och energiomställning för översiktsplanering, Energiomställning i fysisk planering. Länsstyrelsen är även del av styrgruppen för projektet som ska fortgå under 2014.

Insatser för att stödja näringslivets och kommunernas klimat- och energiarbete

Länsstyrelsen har under året planerat och genomfört två seminarier tillsammans med Energimyndigheten för kommunerna och Landstinget inom ees-arbetet, LCC-analyser (Life Cycle Cost) och driftoptimering av kommunala fastigheter. Det första seminariet behandlade livscykelkostnaden för olika energieffektiviseringsåtgärder. Det andra belyste de stora möjligheterna som finns för energieffektivisering till mycket små kostnader inom de kommunala verksamheterna genom driftoptimering. Ett tjugotal personer deltog i respektive seminarium.

Ett resultat av seminarierna var att Länsstyrelsen under 2013 startade ett projekt, UppOpt, för energieffektivisering inom de kommunala verksamheterna. Projektet ge-

nomförs i samverkan med bland annat STUNS och med andra intresserade från kommunala och privata verksamheter. I projektet har nätverksdeltagarna träffats för att bland annat studera lyckade driftoptimeringsprojekt, men också för att identifiera svårigheter och problem som förhindrar energioptimering av fastigheter och hitta lösningar för att avhjälpa detta.

Med utgångspunkt från det stora intresset i belysningsfrågor från ett seminarium som länsstyrelserna och Energimyndigheten anordnade 2012 har Länsstyrelsen startat projektet UppLyst. Tanken med projektet är att sprida goda erfarenheter genom demonstrationer av ett antal testbäddar i form av olika belysningsinstallationer i kommunernas fastighetsbestånd. Det huvudsakliga syftet är att öka takten att installera effektivare belysning. Länsstyrelsen driver projektet i samverkan med STUNS, för länets kommuner och Landstinget i Uppsala län. Projektet finansieras av Energimyndigheten.

Länsstyrelsen har tillsammans med STUNS, sju av länets kommuner i Uppsala samt Södermanlands län beviljats medel från Energimyndigheten för genomförande av ett projekt, UppEff. Syftet är att kartlägga och genomföra omfattande energieffektiviseringar av åtta större fastigheter i storleken cirka 10 000 kvadratmeter per objekt. Projektets ambition är åstadkomma en energieffektivisering på minst 25 procent i de utvalda objekten men framförallt att modellen för effektiviseringen ska spridas till de deltagande kommunernas, följekommunernas och privata aktörers fastigheter.

Länsstyrelsen medverkar även i projektet ByggUpp 2020 som verkar för uppförande av passivhus. En första testbädd i form av en passivhusskola i projekteras i Knivsta kommun där också en första testbäddsträff genomförts under hösten.

Länsstyrelserna i Uppsala, Västmanland och Södermanlands län driver ett gemensamt tvåårigt projekt för att effektivisera de kommunala transporterna och därmed både minska de klimatpåverkande utsläppen och kostnaderna för 15 kommuner i de tre länen. Från Uppsala län deltar sju av åtta kommuner. Projektets inriktning är att kommunerna ska ges en helhetsbild över sina transporter och hur dessa kan effektiviseras genom att minska bilflottans omfång, köpa bräns-

lesnålare och miljövänligare bilar, minska onödig användning samt köra bränslesnålare. Projektet har arbetat inom drygt tio olika tematiska områden. I Uppsala län har kommunerna medverkat inom områdena Kontroll över bilparken, Byta till energieffektiva fordon, Införande av ny resepolicy, Policy för bilinköp, Utökande av bilpoolen, Införande av fordonsansvariga, Nytt bokningssystem för bilpoolen, Förenkla att resa kollektivt, Minska resorna i hemtjänsten, Stimulera till resefria möten, Inköp av fler cyklar samt Utbildning i sparsam körning. Under 2013 har fem seminarier arrangerats, varav två särskilt riktade mot hemtjänsterna i kommunerna.

Länsstyrelsen leder också projektet Främja effektivare användning av dieseldrivna arbetsmaskiner. Projektet finansieras av Energimyndigheten och Länsstyrelsen och löper under perioden juli 2011 till juni 2014. Syftet med projektet är att genom olika åtgärder, till exempel bättre planering eller sparsamare körning minska drivmedelsanvändningen för arbetsmaskiner i jordbruket, skogen och kommuner. Jordbruksdelen leds av Jordbruks- och miljötekniska institutet, skogsdelen av Skogforsk och entreprenaddelen av Uppsala kommun. Under året har tre arbetsmöten genomförts. Med stöd från Landsbygdsprogrammet har 130 maskinförare inom jordbruket utbildats i sparsam körning.

Under året initierade Länsstyrelsen ett projekt som har letts av Institutet för Jordbruks- och miljötekniska institutet i samarbete med SIK-Institutet för Livsmedel och Bioteknik AB, SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut samt med ÅF. Projektet Sveriges primärproduktion och försörjning av livsmedel – konsekvenser vid en brist på fossil energi har finansierats av Jordbruksverket. Länsstyrelsen har 2013 även inlett en samverkan med Uppsala kommun för att utreda konsekvenser inom samhällsviktiga verksamheter i samband med brist på fossila bränslen. Båda insatserna ställer frågan vad som händer i samhället vid en uppkommen bränslebrist och hur detta kan avhjälpas eller förebyggas. En stark koppling finns till klimat- och energiarbetet genom att den eventuellt framtida bränslebristen kan förebyggas genom en övergång till förnybara inhemska drivmedel eller elfordon vilket då

även minskar jordbrukets och transporterens klimatpåverkan.

Insatser för att verka för en ökad andel förnybar energi, särskilt inom planeringsramen för vindkraft

Länsstyrelsen har under året arbetat med att sprida information om relevanta planeringsunderlag för vindkraft som tagits fram av Länsstyrelsen eller andra myndigheter. Planeringsunderlagen syftar till att underlätta planering och prövning av vindkraftverk i länet. Planeringsunderlagen har spridits på möten med kommuner som redovisas under hållbar samhällsplanering och via Länsstyrelsens hemsida. Länsstyrelsen har även lyft fram ovan nämnda planeringsunderlag för vindkraft i relevanta sammanfattande redogörelserna som Länsstyrelsen är skyldig enligt plan- och bygglagen att göra för varje kommun minst en gång per mandatperiod.

Länsstyrelsen har lämnat ett samrådsyttrande över en kommuns förslag till tematiskt tillägg till översiktsplanen för vindbruk och ett granskningsyttrande till en kommunövertäckande översiktsplan som hanterade vindkraft.

Energimyndigheten har 2013 genomfört en översyn av riksintresseområden för vindbruk. Under året har Länsstyrelsen svarat på två remisser om riksintresseområden för vindbruk på land och i vatten. Den första remissen remitterades till berörda kommuner i länet. I samband med detta bjöd Länsstyrelsen in länets kommuner till en träff för att diskutera remissen och vindbruk.

Länsstyrelsen har samarbetat och bidragit med ekonomiskt stöd till Biogas Östs verksamhet. Länsstyrelsen har medfinansierat en utbildning för handläggare vid länsstyrelsernas miljöenheter kring tekniska frågor som rör tillståndsprövningar av biogasanläggningar. Genom Landsbygdsprogrammet har Länsstyrelsen beviljat projektstöd till Biogas Östs verksamhet att gynna utvecklingen av biogasproduktion och -användning i länet.

Länsstyrelsen har deltagit i det av Länsstyrelsen initierade projektet Effekter av en långvarig fossil bränslebrist inom jordbrukssektorn. Projektet syftar till att beskriva effekterna av en uppkommen dieselbrist för den inhemska livsmedelsproduktionen. Re-

sultaten finns redovisade i skriften Sveriges primärproduktion och försörjning av livsmedel – konsekvenser vid brist på fossil energi, JTI-rapport 2013, Lantbruk & Industri, nr 100, och presenterades vid ett seminarium på Jordbruksverket i november 2013.

Länsstyrelsen har initierat och leder tillsammans med STUNS projektet UppSol. Avsikten är att driva projektet fram till 2020 i syfte att få till en kraftig utbyggnad av solkraften i länet och för att sprida projektiden till angränsande län. Projektet går ut på att bygga upp ett antal testbäddar för solkraft inom olika kategorier av aktörer, bostadsrättsföreningar, industrifastigheter, kommunala fastigheter, hyresfastigheter, med flera. Vid sidan av elproduktionen bedöms medvetandegörandet om energiförsörjningen ge incitament till ytterligare energieffektivisering av fastigheterna.

Under 2013 har ett introduktionsmöte samt tre workshops genomförts med inriktning mot bostadsrättsföreningar. BRF Granegården i Uppsala har byggt en solcellsanläggning som beräknas producera 36 000 kWh/år som tjänat som testbädd. Omkring tjugo bostadsrättsföreningar har följt planering, upphandling och installationsarbetet.

Resultatet hittills är att fem av de deltagande bostadsrättsföreningarna går vidare med planering av att installera egna anläggningar samt att ett fastighetsförvaltande bolag med ett 100-tal föreningar kommer att bygga en egen anläggning som i sin tur ska tjäna som testbädd för bolagets kunder.

Kommunhuset i Enköpings kommun tjänar som testbädd för kommunala fastigheter. I denna del kombineras en solcellsanläggning med en elbil och laddningsstation. Anläggningen kommer att täcka årsbehovet för 1 500 körda mil för elbilen. Två workshopar har genomförts under 2013 med 20-25 deltagare från länets kommuner och andra intresserade. För området kommunfastigheter har en fastighet ägd av Hebyfastigheter valts som testbädd. I en workshop genomförd under hösten 2013 deltog drygt 20 intresserade aktörer, bland annat representanter från större byggbolag.

Färdplan 2050

Länsstyrelsen har lämnat ett yttrande över Naturvårdsverkets rapport Underlag till färdplan för ett Sverige utan klimatutsläpp 2050. Rapportens slutsatser har beaktats i Länsstyrelsens klimat- och energiarbete under året.

Klimatanpassning

RB 38. Länsstyrelserna ska redovisa insatser och användningen av medel från anslag 1:10 *Klimatanpassning* inom utgiftsområde 20 med anledning av uppgiften att samordna det regionala klimatanpassningsarbetet.

Länsstyrelsen i Uppsala län har under 2013 fortsatt arbetet med att samordna klimatanpassningsarbetet i länet. Arbetet under året har haft fokus på den regionala handlingsplanen för klimatanpassning och på att förankra den framtagna klimatanalysen och fortsätta arbetet med de två tidigare Mälarpjekten.

Samverkan & kunskapsuppbyggnad

Länsstyrelsen samverkar både lokalt, regionalt och nationellt inom klimatanpassningsuppdraget. Under året har Länsstyrelsen deltagit i det nationella nätverket för klimatanpassning som träffas två gånger per år. Nätverket diskuterar gemensamma frågeställningar inom området och behovet av

samverkan i gemensamma arbetsgrupper. Under april månad träffades nätverket i Linköping och under hösten i Uppsala.

Den regionala samverkan bedrivs främst med övriga län som berörs av sjön Mälaren. Under året har Länsstyrelsen i Stockholm varit värd för den årliga Mälarkonferensen som ägde rum i augusti. Länsstyrelsen i Uppsala deltog i planeringsprocessen inför konferensen. Länsstyrelsen har under året fortsatt arbetet med att överse förutsättningarna för Mälaren som dricksvattentäkt i ett förändrat klimat (Mälaren om 100 år) tillsammans med länsstyrelserna i Stockholm, Västmanland, Örebro och Södermanland. Gruppen har under första halvåret anordnat två workshops med deltagare från

hela Mälarenregionen som berörs av Mälaren som dricksvattentäkt. Deltagande personer kom bland annat från kommuner, andra statliga myndigheter, konsultföretag, universitet och branschorganisationer. Under andra kvartalet sammanställdes det genomförda arbetet i rapporten Mälaren och Saltsjöns framtid i ett brett perspektiv. Den redovisades och lämnades in till regeringen i samband med Mälarkonferensen. Länsstyrelsen deltar även i en arbetsgrupp med övriga Mälarlän som har som uppgift att ta fram nya riktlinjer för byggande längs Mälarens stränder, och arbetet fortlöper nästa år.

Länsstyrelsen genomför regelbundet lokal samverkan med framförallt länets kommuner. I början av året var klimatanpassnings-samordnaren tillsammans med klimat- och energisamordnaren ute på en läns gemensam klimatturné till länets alla kommuner med syfte att informera om kommande projekt och fånga upp viljeriktningar från kommunerna i klimatarbetet. Denna typ av mötesform har varit mycket uppskattad och har gett mycket tillbaka för att skapa en inriktning för arbetet.

Länsstyrelsen har också etablerat en intern arbetsgrupp som arbetar med den regionala handlingsplanen för klimatanpassning. Arbetsgruppen ska också förankra klimatanpassningsarbetet vid de olika enheterna och vid ärendehandläggningen.

I syfte att vara kunskapsspridande lånade Länsstyrelsen under våren Länsstyrelsen i Stockholms läns utställning Nordens Venedig att stå utställd på stadsbiblioteket i Uppsala. Utställningen anpassades för Uppsala län och döptes om till Våtare, Varmare, Vildare – klimatförändringar i Uppsala län. Utställningen visades i tre veckor och under utställningstiden arrangerade Länsstyrelsen tre seminarier på olika teman av klimatanpassning, vilka samtliga var öppna för allmänheten. Seminarierna behandlade frågor kring klimat och konsumtion, klimat och jämställdhet och klimatforskning. Utställningen erbjöds länets kommuner under året, varav fem av åtta har valt att visa den på lokal nivå.

Under året färdigställdes länets klimatanalys av SMHI. Rapporten visar vilka klimatförändringar som kan förväntas i Uppsala län fram till slutet av detta sekel. En särskild inriktning gjordes på vattenflöden i länet.

Rapporten presenterades genom ett föredrag av SMHI på stadsbiblioteket i Uppsala i mars. Inbjudna var politiker, tjänstemän och allmänheten.

Länsstyrelsen har under året föreläst vid Uppsala universitet, Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) och Komvux. Innehållet har omfattat Länsstyrelsens planeringsprocess i syfte att utbilda och sprida budskap bland studenter i hur man kan jobba med klimatanpassning i fysisk planering. Det finns ett etablerat samarbete mellan Länsstyrelsen och kulturgeografiinstitutionen vid Uppsala universitet och Institutionen för stad och land på SLU.

Övriga nätverk som Länsstyrelsen har deltagit i är Kravgruppen för GIS som är ett nationellt länsstyrelsenätverk samt Nätverksgrupp för Geodata och klimatanpassning.

Klimatanpassning och sårbarhetsprocesser

Klimatanpassningsarbetet i länet har tidigare år tagit fram klimat- och sårbarhetsanalys och en regional klimatanpassningsplan som pekar ut vilka områden som är sårbara i länet vid förändringar av klimatet. Arbetet har integrerats med arbetet som genomförs inom risk- och sårbarhetsprocessen och krisberedskap. Under våren träffades de som arbetar med risk och sårbarhetsanalys (RSA) och klimatanpassning i ÖSAM-länet (Övergripande samarbete i Mellansverige) för att diskutera en gemensam inriktning för hur klimatanpassning ska integreras bättre i RSA-arbetet. Mötet följdes under året upp med telefonmöten och arbetet kommer också att fortsätta under nästkommande år.

Under hösten arrangerade Länsstyrelsen en workshop som behandlade extrema väderhändelser, med fokus på värme och skyfall, som inriktades på förekomsten av dessa i ett förändrat klimat. I workshopen deltog kommuner, landsting och polismyndigheten.

Handlingsplan för klimatanpassning

Länsstyrelsen har inom klimatanpassnings-samordningen under tillägnat en stor del av året till uppdrag 39 i regleringsbrevet, en regional handlingsplan för klimatanpassning. Som ett led i arbetet har en enkät tilllämnats länets kommuner för att inhämta underlag för att bedöma hur det lokala klimatanpassningsarbetet genomförs. Enkäten följdes under hösten upp med en analys och

i samverkan med kommunerna tas en regional handlingsplan för klimatanpassningsarbetet fram. Delredovisning rapporterades till regeringen den första oktober. Del två kommer att redovisas separat den 30 juni 2014.

Övrigt deltagande

Länsstyrelsen har under året deltagit i seminarier och workshops om klimatanpassning utifrån olika perspektiv. Vid några av dessa har Länsstyrelsen deltagit som föredragshållare.

- Innovationsdag för klimatanpassning i juni, inbjudan av regeringskansliet, Stockholm.
- Klimatanpassning Sverige i september, inbjudan av tidningen miljöaktuellt, Stockholm.
- Dagvatten och Klimatanpassning i oktober, Uppsala, inbjudan av projektet Mälaren en sjö för miljoner.
- IPCC-rapportens presentation i oktober, Stockholm, inbjudan av SMHI.
- Forum för naturkatastrofer i oktober, Stockholm, inbjudan av forumet som föredragshållare.

Medelsanvändning anslag 1:10 Klimatanpassning

Länsstyrelsen i Uppsala fördelar anslaget 1:10 omfattande 25 miljoner kronor till övriga länsstyrelser enligt beslutad fördelningsmodell från 2009. Länsstyrelsen i Uppsala fick 860 tusen kronor att använda inom klimatanpassningsarbetet. Under året har 80 procent av medlen använts till löner, tio procent till köp av tjänster och tio procent till övriga kostnader.

Resultat av 2013 års arbete och åtgärder

Samarbetet med kommunerna inom klimatanpassning har lett till kunskapsutbyten, som har varit utvecklande för både Länsstyrelsen och kommunerna. Länsstyrelsens spridning av frågorna till allmänhet, kommuner och andra aktörer genom seminarier har skapat en bredare förståelse och en medvetenhet för vilken typ av klimatanpassningsarbete som bedrivs på Länsstyrelsen och vilka målbilder som arbetet har. Genom arbetet med den regionala handlingsplanen för klimatanpassning har kunskapen inom myndigheten spridits och också integrerats i andra projekt som förut inte har tagit del av vilken påverkan ett förändrat klimat kan få på olika verksamhetsområden. Samverkan mellan länsstyrelserna runt Mälaren inom klimatanpassningsfrågan har genererat samordningsvinster. I plangranskningsfrågor har klimatanpassningsfrågor fått ett bättre genomslag, framförallt när det gäller byggande nära vatten.

Kulturmiljö

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER) Avser verksamhet 43*

	2013	2012	2011
Årsarbetskrafter män 1)	2,22	2,89	2,35
Årsarbetskrafter kvinnor 1)	8,27	6,82	5,78
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	6,58	6,41	5,53
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	10 810	9 909	8 642
Andel av totala verksamhetskostnader (%) 2)	7,15	6,97	6,16
Antal ärenden, inkomna och upprättade	943	803	802
Antal beslutade ärenden	852	771	692
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	55	20	25
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	2 189	1 679	2 518
Brakarundersökning			
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 4311, Ärenden enl. 2 kap. Kulturmiljölagen ³⁾	56	-	-

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

³⁾ Nöjdindex för verksamhet 4311 från länsstyrelsegemensam brukarundersökning 2013. Nöjdindex varierar mellan 0 och 100, där 0 är lägsta betyg och 100 är högsta betyg. Genomsnitt för 20 deltagande länsstyrelser är 60.

Kulturmiljöarbetet har uppgått till cirka 10,5 årsarbetskrafter under 2013, vilket är en ökning med cirka 0,8 årsarbetskrafter jämfört med 2012 och cirka 2,4 årsarbetskrafter jämfört med 2011. Detta speglar en ökad omfattning av projektverksamheten.

Antal inkomna ärenden under 2013 var 943 stycken jämfört med 803 stycken under 2012. Ärendemängden ökar särskilt inom verksamheter som gäller arkeologi och kyrkliga kulturminnen. Utöver dem har enheten deltagit med kulturmiljöbedömningar i ytterligare 217 ärenden (samråd om vägar, järnvägar, planer, fastighetsbildning, ledningsdragning, täkter med mera).

Antal beslutade ärenden var 852 stycken, vilket är en ökning med hundra ärenden jämfört med 2012. Både antalet inkomna ärenden och antalet beslutade ärenden har således ökat.

Antal ej beslutade ärenden äldre än två år är 57 stycken. Dessa inbegriper väckta frågor om byggnadsminnen.

Bidragutbetalningar från kulturmiljöanslaget har uppgått till 10 598 tusen kronor,

varav 2 179 tusen kronor har betalats ut genom Länsstyrelsen i Uppsala län. Övriga bidragutbetalningar har betalats ut från Riksantikvarieämbetet.

I handläggningen av bygglov och förhandsbesked brukar kommunernas byggnadsnämnder höra Länsstyrelsen angående förekomsten av fornlämningar på eller i närheten av den tilltänkta byggnadsplatsen. Länsstyrelsen har prioriterat ärenden som är led i en planeringsprocess av betydelse från tillväxtpunkt, framför att svara på förhandsbesked inom angiven tidsgräns.

Kulturmiljöenheten arbetar enligt en tillsynsplan från 2009.

Länsstyrelsen har prioriterat tillståndsprövning framför tillsyn och har i byggnadsvårdsärenden följt upp att besluten följs genom den antikvariska expertens insända material och i undantagsfall utfört en slutbesiktning och i arkeologiska upphandlingar följt upp att beslut om uppdragsarkeologi följs i fältarbetet och genom urval granskat rapporter.

Samverkan för att utveckla kulturmiljöarbetet

RB 70. Länsstyrelserna ska redovisa exempel på och kommentera hur man verkar för att förnya och utveckla kulturmiljöarbetet. Länsstyrelsen ska också redovisa exempel på och kommentera hur samverkan, till exempel med statliga myndigheter och kommuner, sker inom kulturmiljöarbetet samt hur samverkan har utvecklats.

Länsstyrelsen har genomfört insatser enligt länsstyrelseinstruktionens uppdrag som handlar om att samverka för att utveckla kulturmiljöarbetet.

Representanter för kulturmiljövården deltar regelbundet i de regionala länsstyrelsenätverken för att samverka gällande arkeologi, byggnadsvård, kyrkoantikvarisk handläggning liksom i stiftets regionala samrådsgrupp.

Samverkan mellan länsstyrelser

Sedan 2008 bedriver kulturmiljöverksamheterna vid länsstyrelserna tillsammans med Riksantikvarieämbetet ett gemensamt samverkansarbete för att utnyttja tillgängliga resurser på bästa sätt. Arbetet bedrivs på flera nivåer, omfattande såväl lednings- som mer konkreta verksamhetsperspektiv. Sam-

verkan omfattar arbete i fyra länsgrupper samt kontinuerliga samrådsmöten mellan länsstyrelserna och mellan länsstyrelserna och Riksantikvarieämbetet.

Under 2013 har den tidigare yrkesföreningen Sveriges Länsantikvarier ombildats till ett nätverk, Kulturmiljöforum. Nätverket är godkänt av länsråden, och ska fungera som plattform för sakområdesdiskussioner och som stöd till länsrådsgruppen i frågor som rör kulturmiljö.

Inom ramen för samverkansarbetet har en nationell kampanj bedrivits på tillsynsområdet, varvid samtliga län deltagit i tillsyn av kyrkliga inventarier och fornlämningar kopplat till skogsärenden. Kampanjen är ett led i att hitta gemensamma former för tillsynen och gemensam praxis i handläggningen.

Vidare har länsstyrelserna under året påbörjat ett arbete med att tillsammans med Riksantikvarieämbetet utveckla handläggarstödet på kulturmiljöområdet. Arbetet omfattar processanalyser, gemensam praxis i handläggningen samt diskussioner om utveckling av IT-stöd.

Länsstyrelserna har deltagit aktivt i Riksantikvarieämbetets arbete med vägledning för hanteringen av kulturmiljövårdens riksintressen, genom medverkan vid kontinuerliga dialogmöten kring arbetet och genom ett flertal seminarier runt om i landet.

I länsstyrelsernas gemensamma projekt Kalejdoskop har årets arbete fokuserat på att öka länsstyrelsernas handläggning utifrån ett mångfaldsperspektiv.

Samverkansarbetet har lett till en större samsyn i frågor som rör kulturmiljöarbetet. Viktiga frågor har genom arbetet kunnat lyftas och hanteras gemensamt genom diskussioner eller fokuserade arbetsinsatser. Informationen om viktiga frågor inom sakområdet har förbättrats. Sammantaget upplevs arbetet som ett naturligt steg mot en modernare organisation inom sakområdet, där frågor hanteras gemensamt, med kunskap och effektivitet.

Uppdragsarkeologi

Länsstyrelsen har fortlöpande prövat och beslutat om tillstånd till borttagande av fornlämning enligt kulturminneslagen i samband med att Trafikverket anlagt dubbelspår för Ostkustbanan genom Gamla Uppsala. Hittills har 70 000 kvadratmeter undersökts, ett hundratal byggnader och gravar har grävts ut, brunnar och kultplatser har upptäckts och ett helt stolpmonument har kommit i dagen som väckt världssensation. Länsstyrelsen har bidragit till att arbetet har genomförts med vetenskapligt god kvalitet, kostnadseffektivt och enligt tidsplanen.

Det kyrkoantikvariska arbetet

Länsstyrelsen har medverkat i dialoger om förvaltningen av de kyrkliga kulturmiljöerna. I frågor kring kyrkoantikvarisk ersättning (KAE) samverkar länsstyrelserna i de län som ingår i stiftet, vilket ökar förutsättningarna för ett gott utfall vid Kyrkostyrelsens fördelning av medel. Samverkan har lett till en mer enhetlig och rättvis bedömning av ansökningarna och att systemet med KAE

kunnat användas på ett mer effektivt sätt. Angelägna behov av vård och kunskapsuppbyggnad har kunnat identifieras och omsättas i aktiva insatser, hela den kyrkoantikvariska verksamheten och fördelningen av medel har blivit mer behovsstyrd än händelsestyrd. Länsstyrelsen har under året fortsatt deltagit i projekt kring Uppsala domkyrkas fönsterrenovering. Deltagandet har bland annat inneburit regelbundna samrådsmöten samt en studieresa till Canterbury Cathedral för att på plats ta del av och diskutera den provkonservering av fönsterglas från Uppsala domkyrka som genomförts vid The Cathedral Studios, Canterbury.

Hus med historia

Med hjälp av kulturmiljöanslaget har Länsstyrelsen riktat insatser mot hembygdsföreningar i länet. Insatserna har bestått av bidrag till informations- och tillgänglighetsinsatser, vård- och underhållsplaner för hembygdsgårdar samt en resa med temat väderkvarnar för att diskutera information och tillgänglighet.

Byggnadsminnesägarträff

Länsstyrelsen har under året bjudit in samtliga byggnadsminnesägare i Uppsala län till ett informationsmöte om vad det innebär att äga ett byggnadsminne samt om möjligheterna att söka byggnadsvårdsbidrag för kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. Ett sjuttioal personer deltog i mötet som hölls på Uppsala slott den 28 november 2013. Genom mötet har kontakten mellan byggnadsminnesägare och Länsstyrelsen stärkts, vilket är en viktig förutsättning för god förvaltning och bevarande av länets mest kulturhistoriskt värdefulla bebyggelse. Att olika byggnadsminnesägare fick träffa varandra uppfattades också av många mötesdeltagare som positivt då de fick möjlighet att utbyta erfarenheter med varandra. I samband med mötet togs en bidragsbroschyr fram för att på ett enkelt sätt tydliggöra hur man söker bidrag. Broschyren riktar sig till alla som kan tänkas söka bidrag, oavsett om de äger ett byggnadsminne eller inte.

Kulturresevat

Under 2013 har Länsstyrelsen i Uppsala län samarbetat med Sveriges lantbruksuniversitet, Uppsala universitet och ideella föreningar rörande vård och informationsinsatser i kulturresevatet Linnés Hammarby. Ett

projekt med förindustriellt skogsbruk vid Linnés Hammarby har fortsatt i samarbete med Sveriges lantbruksuniversitet. Den första svedjan på århundranden tändes av landshövdingen vid ett publikt evenemang i augusti 2013. Utveckling, skötsel och informationsinsatser av kulturresevatet Långnåre har skett i samarbete med Upplandsstiftelsen. Insatserna för att synliggöra de agrar- och skogshistoriska lämningarna har genomförts med hjälp av kulturmiljöanslaget.

Skyltprojekt

Ett projekt för att uppmärksamma kulturmiljöer i Örsundaåns dalgång har bedrivits i samarbete med Lagunda hembygdsförening. I Uppsala, Knivsta och Enköpings kommuner har fornlämningar vårdats i samarbete mellan kommunerna och Länsstyrelsen. I det övriga länet har fornlämningar vårdats i samarbete med Skogsstyrelsen. I ett projekt om kulturmiljöer på Tierpslätten är nya informationsskyltar uppsatta och en angöringspunkt har etablerats vid Husbyborg i

samarbete med Tierps hembygdsförening. Insatserna har genomförts med hjälp av kulturmiljöanslaget. I samverkan med Regionförbundet bidrar insatserna till att utveckla besöksnäringen bland annat i projektet Vikingar med förfäder.

Förstudie av det moderna samhällets kulturarv

Under 2013 har Länsstyrelsen genomfört en förstudie avseende informationsinsatser om Det moderna samhällets kulturarv i Uppsala län. Informationsinsatserna avses bli genomförda under budgetåren 2014 och 2015.

Möte för exploitörer och utförare

Länsstyrelsen i Uppsala län har under 2013 bjudit in till två möten för att informera och diskutera hur det går att underlätta hanteringen av ärenden som gäller miljöbalken och kulturmiljölagen. På mötena har lagstiftningen, blanketter, webb-GIS och genomgång av underlag till ansökan diskuterats. Då intresset för mötet var mycket stort genomfördes det två gånger.

Särskilda insatser för att ta fram kunskapsunderlag

Översyn riksintressen för kulturmiljövården

Arbetet med översyn av länets riksintressen för kulturmiljövård har fortsatt under hösten 2013 i Uppsala, Knivsta och Enköpings kommuner. Parallellt med detta arbete har dialog förts med Riksantikvarieämbetet angående reviderade värdetexter för riksintressområdet Uppsala stad. Riksantikvarieämbetet beslutade i december 2013 att riksintressetexten med motivering och uttryck gällande Uppsala stad ändras i enlighet med förslag från Länsstyrelsen. De fördjupade värdetexterna bedöms ge kommunen ett bättre underlag för planering.

Fornminnesrevidering

Under 2013 genomförde Länsstyrelsen med hjälp av kulturmiljöanslaget den sista fältsäsongen inom en treårig satsning på att revidera fornminnesregistret i norra Uppland. Resultaten har skrivits in direkt i Riksantikvarieämbetets databas FMIS och sammanfattats i årliga rapporter på Länssty-

relsens webb. Konsekvenser för Länsstyrelsens handläggning av fornlämningsärenden diskuterades vid ett möte med företrädare för Mälarlän och Riksantikvarieämbetet och bedöms ge ett bättre underlag för bedömning och därmed effektivisera handläggningen.

Handlingsprogram för uppdragsarkeologi

Under 2013 fortsatte Länsstyrelsen med stöd av FoU-medel från Riksantikvarieämbetet arbetet med att ta fram ett Handlingsprogram för uppdragsarkeologi i Uppland. Under året färdigställdes dels ett kunskapsunderlag där undersökningar i länet om sten-, brons-, och järnålder samt medeltid sammanfattats, dels en målgruppsundersökning och en analys av arkeologiska undersökningars betydelse för historieskrivningen. Programmet bedöms bli en bra utgångspunkt för Länsstyrelsens kommande beställningar av uppdragsarkeologiska undersökningar.

Kommentarer på remisser

Länsstyrelsen i Uppsala har lämnat synpunkter på remiss gällande träd i offentliga miljöer, Fria eller fälla. Länsstyrelsen har i sitt yttrande bedömt att modellen kan bli ett bra redskap för att förebygga konflikter mellan olika intressen men också att den kan hjälpa till att utveckla ett arbetsätt som beaktar samtliga värden. Länsstyrelsen anser dock inte att skriften visar hur avvägningar

ska göras mellan konkurrerande lagstiftningar. Modellen bedöms vara tidskrävande.

Länsstyrelsen har svarat på remiss om Nytt hemvist för den statliga arkeologiska uppdragsverksamheten. Länsstyrelsen anser att det behövs en statlig aktör för uppdragsarkeologi och att behovet av en statlig aktör behöver utredas vidare och i samband därmed också frågan om uppdragsarkeologin ska vara konkurrensutsatt eller inte.

Tabell 5.1

Länsfakta kulturmiljö	2013-12-31	2012-12-31	2011-12-31
Antal registrerade fornlämningar (exkl. marina)	18 996	18 863	18 751
Antal byggnadsminnen enligt 3 kap. kulturminneslagen	69	69	69
Antal kyrkobyggnader enligt 4 kap. kulturminneslagen	126	126	124
Riksintresseområden för kulturmiljövården, antal	66	66	66
Riksintresseområden för kulturmiljövården, yta (ha)	1 100	1 100	1 100
Kulturresevat, antal	2	2	2
Kulturresevat, yta (ha)	68	68	68
Andel av länets kommuner som har kulturmiljöprogram (%)	100	100	100

Källa:

FMIS (Fornsök) för fornlämningar

Utdrag från Länsstyrelsens webbsida för byggnadsminnen

Länsstyrelsens meddelandeserie 1997:13 listar 64 riksintressen. År 2007 tillkom två riksintressen i Heby kommun, som då tillfördes Uppsala län från Västmanlands län. I utdraget för Uppsala kommun ingår Knivsta kommun.

Utdrag från Länsstyrelsens webbplats för kulturresevat.

Kommunerna hemsidor angående kulturmiljövårdsprogram.

Utdrag från Vägvisaren till Kyrkorna i Uppland, 1997, samt utdrag ur Riksantikvarieämbetets förteckning över kyrkobyggnader och begravningsplatser tillkomna efter 1939. År 2007 tillkom åtta kyrkor i Heby kommun då Uppsala län tillfördes dessa från Västmanland genom länsbyte.

Rapport fornminnesinventering 2013.

För att uppdatera uppgifterna i fornminnesregistret för norra Uppland, som var 60 år gamla och inte längre tillförlitliga, har Länsstyrelsen genomfört revideringsarbete med hjälp av extraanställd personal. Under 2013 har revideringsinventering skett i Hållnäs, Västlands, Söderfors och Vendels socknar i Tierps kommun. 719 lämningar registrera-

des, varav 133 stycken är fasta fornlämningar.

Uppsala län har runt 130 kyrkomiljöer.

Några objekt är under utredning för att fastställa om de omfattas av kulturminneslagens fjärde kapitel, vilket förklarar siffran 126 stycken kyrkomiljöer i tabellen.

Tabell 5.2

Utbetalade bidrag för kulturmiljö, summa (tkr)	2013	2012	2011
Bidrag, vilka länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut ¹⁾	2 189	1 679	2 518
Bidrag, vilka länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Riksantikvarieämbetet har gjort utbetalningen	10 598	9 031	9 998

¹⁾ Uppgiften 2012 för Bidrag, vilka länsstyrelsen fattat beslut om och betala ut, har justerat för att möjliggöra jämförelse.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso, Riksantikvarieämbetets handläggarssystem KÄLLA

Bidrag, vilka Länsstyrelsen i Uppsala län fattar beslut om och betalar ut, gäller kunskapsunderlag såsom Revidering av riksintressen och Fornminnesinventering samt fakturautbetalningar till konsulter och löner.

Bidrag som Länsstyrelsen i Uppsala län beslutar om men som betalas ut av Riksantikvarieämbetet gäller inklusive beslut om myndigandemedel och Hus med historia.

Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER) Avser verksamhet 45*

	2013	2012	2011
Årsarbetskrafter män ¹⁾	5,13	4,36	4,48
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	7,53	3,96	2,39
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	7,94	5,50	4,67
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	16 787	11 433	15 380
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	11,11	8,04	10,96
Antal ärenden, inkomna och upprättade	142	155	126
Antal beslutade ärenden	125	129	132
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	4	0	6
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	133	0

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

Länsstyrelsen har under året, genom utbildningar och övningar, utvecklat och förbättrat myndighetens förmåga att hantera stora olyckor och kriser. Under våren genomfördes en utbildning i tre steg för Länsstyrelsens krisberedskapsorganisation för de 130 personer som ingår i krisberedskapsorganisationen, och under hösten följdes detta upp med en övningsserie vilken avslutades med en totalövning för kärnenergiberedskap, Havsörn 2013, i november och december. I samband med dessa insatser har Länsstyrel-

sens personal inom området samhällsskydd och beredskap antalsmässigt förstärkts. I linje med denna personalförstärkning av Länsstyrelsens krishanteringsfunktion har också flera nya utvecklingsprojekt, vilka syftar till att utveckla förmågan i framtiden, initierats. Detta förklarar såväl ökningen av antalet årsarbetskrafter i förhållande till myndigheten likväl som att verksamhetskostnaderna under 2013 har ökat jämfört med 2012.

Krisberedskapen i länet

Uppsala län har sedan flera år tillbaka ett etablerat regionalt samverkansnätverk, CeSam, vars huvudsyfte är att öka länets förutsättningar att hantera krissituationer. Samarbetet inom CeSam ger länets krishanteringsaktörer möjlighet att koordinera ledningen av sina resurser, skapa en bra lägesbild som underlag för beslut och kunna ge korrekt och samstämmig information till länets medborgare. Utöver detta nätverk har Länsstyrelsen under landshövdingens ledning skapat ett nytt regionalt råd för hantering av långsiktiga och övergripande frågor inom området samhällsskydd och beredskap. Det regionala krishanteringsrådet består av tjugo chefer för aktörer i länet, vilka ansvarar för samhällsviktiga verksamheter. Rådet leds av landshövdingen. Rådet syftar till att på strategisk nivå skapa förutsättningar för ett säkrare Uppsala län genom erfarenhetsåterföring, omvärldsbevakning och analys. Vidare ska rådet diskutera aktuella ämnen för att nå samsyn i krisberedskapsfrågor och främja åtgärder som syftar till att reducera sårbarheten utifrån identifierade behov. Utöver detta ska rådet fungera

som rådgivande organ till landshövdingen i krisberedskapsfrågor.

Krissamverkan i C-län (CeSam)

Arbetet inom CeSam har 2013 genomförts i arbetsgrupper. Arbetsgruppen, CeSam LEH (Lagen om kommuner och landstings åtgärder vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap) där beredskapssamordnare från kommuner, landsting och polis finns representerade, arbetar med frågor relaterade till risk- och sårbarhetsanalyser och stöttar varandra vid behov. Under året har gruppen träffats kvartalsvis för erfarenhetsutbyte och utbildning utifrån identifierade behov. Utöver träffarna har även en workshop, hantering av extrem väderhändelse, Värmebölja och skyfall, genomförts med aktörerna. Nyttan med workshopen är att aktörerna har fått med sig ett arbetssätt som de kan implementera i sina respektive organisationer. Den ligger även till grund för kommande års särskilda förmågebedömning som redovisas i risk- och sårbarhetsanalysen för kommuner och landsting.

CeSam Informatörsnätverk är en arbetsgrupp som består av representanter från länets åtta kommuner, landstinget, och polisen. Nätverket har fortsatt arbetat med kris-kommunikationsplanen, som påbörjades under 2012. Målet med planen är att uppnå en gemensam kriskommunikationsstrategi och syftet är att minimera att händelser blir utan huvudman avseende information. Arbetsgruppen CeSam Utbildningsgrupp har i samverkan med Västmanlands län, Dalarnas län, Stockholms län och Gävleborgs län utarbetat kurser för regional samverkan vilka sammanställts i en regional kurskatalog. I CeSam Regional samordningsfunktion ingår deltagare från länets räddningstjänster som hanterar händelser kopplat till farliga ämnen. Gruppen har ett alternerande värdskap och har genomfört planeringsmöten och samverkansövningar under året

Civil-militär samverkan

Under 2013 har samarbete etablerats med den i Försvarsmakten nyuppsatta militärregionala staben (MRM). När det gäller Länsstyrelsens övriga samverkan med Försvarsmakten sker denna med HKV/Insatsstab/J9 och med representanter från de förband vilka finns placerade i Uppsala län. Etableringen av de militärregionala staberna har på ett påtagligt sätt ökat Länsstyrelsens samverkan med Försvarsmakten vilket också påverkat krisberedskapsarbetet positivt. Resultatet av den civil-militära samverkan under året har rapporterats till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) enligt regleringsbrev.

Händelse i länet - Vårflod 2013

Under slutet av april hanterade Länsstyrelsens tjänsteman i beredskap (TiB) tillsammans med utvalda delar av myndighetens krisberedskapsorganisation, den översvämningssituation som drabbade delar av länet. Samverkan genomfördes med både kommuner, räddningstjänstförbund, polis och den nationella krisberedskapsnivån. Händelsen pågick under fem dygn. Uppsala kommun

upprättade en Utvärdering av hanteringen av höga flöden i Uppsala 2013.

I utvärderingen konstaterade kommunen att samverkanskonferenserna var ett bra och effektivt sätt att få en lägesbild över länet. Händelsen visade också på många områden där mer kunskap och utveckling behövs. Kommunen upprättade också en handlingsplan för utvecklingsområden.

Översvänningsförrordningen

Under året har Länsstyrelsen arbetat vidare med uppdraget utifrån översvänningsförrordningen. Förrordningen som Länsstyrelsen genom MSB har fått uppdrag att genomföra är uppdelad i tre steg. Under 2013 har fokus varit på genomförande av steg två, framtagande av hotkartor och riskkartor för utpekade översvänningsorter. I Uppsala län har Fyrisån i centrala Uppsala pekats ut som ett område med stor risk för översvämning. Arbetet har bedrivits i samarbete med Uppsala kommun där Uppsala brandförsvaret och Uppsala vatten har deltagit. Arbetet inom Norra Östersjöns vattendistrikt (NÖVD) har samordnats av Länsstyrelsen i Västmanlands län. Resultatet av 2013 års arbete är att Länsstyrelsen rapporterade in riskkartor för utpekade områden i december 2013.

Rakel – nationella kommunikationssystemet för samverkan och ledning

MSB har tillsammans med Länsstyrelsen i Uppsala län infört Rakel i följande kommuner: Heby, Tierp, Östhammar och Knivsta. Länsstyrelsen har även infört Rakel i den egna organisationen och då främst vid Veterinärenheten, Naturmiljöenheten, Landsbygdsenheten och för TiB-funktionen.

Epizooti och zoonos

En revidering av Regional beredskapsplan i Uppsala län avseende epizootiska sjukdomar är genomförd och antagen under 2013. Syftet med planen är klarlägga Länsstyrelsens uppgifter vid misstanke om eller konstaterat utbrott av epizootisk sjukdom.

Kärnenergiberedskap

Verksamheten 2013 har till stor del omfattat, men inte begränsats till, planering och genomförande av den nivåövergripande och tvärssektoriella regionala kärnenergibered-

skapssamverkansövningen Havsörn 2013. Övningen har utgjort ett koncept som har inrymt flera av de insatser som genomförts i syfte att höja regionens samlade förmåga att

hantera en kärnteknisk olycka. Under planeringsarbetet anordnade Länsstyrelsen under 2013:

- Tre planeringskonferenser som samlat lokala övningsledare från deltagande aktörer.
- Sex projektsamordningsmöten för koordinering mellan övningens olika delar.
- En kunskapsdag för länets aktörer som höjt kunskapsnivån på individnivå.
- En utbildningsdag för lokala utvärderare som byggt förutsättningar för ett högkvalitativt utvärderingsarbete.
- Ett särskilt informations och diskussionsmöte med Statens ämbetsverk, Landskapsregeringen samt kommuner på Åland.

Därutöver har planeringsarbetet framdrivits genom ett flertal bi- och multilaterala diskussioner och planeringsmöten kopplade till övningens olika delar.

Länsstyrelsen har under året genomfört två beredskapsverkstäder som samlat aktörer med ansvar för räddningstjänst vid utsläpp av radioaktiva ämnen. Den första verkstaden genomfördes i juni i Grisslehamn och fokuserade på att identifiera förtjänster och tillkortakommanden med nuvarande planering i länet för kärntekniska olyckor, men även konflikter mellan planverk. Det senare kan ses som en förberedelse inför övningen Havsörn. Den andra verkstaden genomfördes under två dagar i december i Bjurfors, dagen efter övning Havsörns avslutande del, seminarieövningen, och omfattade omdelbara intryck och erfarenheter från övningen. Verkstäderna har varit en fortsättning på det som under flera år varit ett återkommande inslag och är ett av Länsstyrelsens instrument för samordning av de aktörer som ingår i kärnenergiberedskapsplaneringen i Uppsala län.

Strålningsmätning

2012 års satsning på att införa ett bättre användande av moderna GIS-verktyg som stöd för strålningsmätning, så kallad indikering, omsattes 2013 i produktion av nya kartböcker för identifiering av mätpunkter. Under hösten genomförde Länsstyrelsen en utbildningskampanj riktad till personal vid dessa räddningstjänster. I anslutning till

utbildningarna distribuerades de nya kartböckerna.

Projektet med att installera fast strålningsmätningsutrustning kring de svenska kärnkraftverken har fortskridit enligt plan under året. Två utrustningar av planerade 20 finns nu i provdrift inom en radie om fem kilometer från kärnkraftverket och ytterligare 18 kommer att installeras under 2014. Vid årsskiftet 2014/2015 planeras samtliga 20 stationer vara i drift.

Samverkan

Länsstyrelsen har aktivt medverkat i och drivit samverkan mellan länsstyrelserna i de övriga kärnkraftlänen, Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM), Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) samt de kärntekniska anläggningarna. Utöver löpande myndighetssamverkan som del av linjeverk-samheten har Länsstyrelsens verksamhet bland annat omfattat:

- Bilateral kärnenergiberedskapsdialog mellan länsstyrelserna i Uppsala och Kalmar län den 29 januari.
- Uppföljningsmöte i mars i Kalmar kopplat till övning SAMÖ-KKÖ-2011.
- Beredskapshandläggarmöte i Varberg i maj dedicerat till informationsutbyte och planering av gemensamma projekt och insatser.
- Övning OMFALL, baserad på en olycka vid Westinghouse Electric AB, i maj. Deltagandet omfattade delaktighet i övningsledningen med expertis inom området.
- Haverihandläggarmöte i Oskarshamn 15-16 maj syftande till samverkan mellan handläggare vid de kärntekniska anläggningarna och länsstyrelserna i dessa län.
- Skrivbordsövning den 24 maj i Kalmar om Trafikverkets roll vid en kärnkraftolycka. Resultaten av workshopen har redan börjat omsättas i fördjupade diskussioner och konkreta beredskaps-höjande åtgärder även i Uppsala län.
- Möte i Kalmar 22 augusti om lämplig skyddsnivå och utrustning för den personal som kommer att behöva utföra arbetsuppgifter i kontaminerade områden efter en kärnkraftolycka.

- Diskussionsmöte om fördjupad samverkan och samordning mellan kärnkraft-länen, MSB och SSM, med utgångspunkt i bland annat regeringsuppdraget S2011/3158/SFÖ 28-30 augusti. Beslut vid samverkansmöte i Varberg 7-8 maj.
- Bilateralt samverkansmöte mellan beredskapshandläggare vid Länsstyrelsen i Uppsala län och Forsmarks kraftgrupp den 27 september.

Under året har Länsstyrelsen även stått värd för ett besök av en delegation experter inom kärnteknik- och kärnenergiberedskapsområdet från Abu Dhabi. Besöket genomfördes den första mars och utgjorde en del av Förenade Arabemiratens ambitioner att bygga kärnkraftverk.

I februari blev Länsstyrelsen föremål för ett tillsynsbesök från MSB. Som ett resultat av tillsynsbesöket vidtogs ett arbete med att i samverkan med relevanta aktörer revidera Länsstyrelsens plan för olycka vid Forsmarks kärnkraftverk.

Den lokala säkerhetsnämndens öppna möten med allmänheten har utgjort en prioriterad insats för direktkommunikation med närboende kring Forsmark. Länsstyrelsen deltog vid öppna möten 7 mars och 19 september samt i ett icke öppet möte den 7 februari. Protokoll från mötena finns på Östhammars kommuns webbplats.

Utbildning

Som ett led i höjning av förmågan på individ- och organisationsnivå genomförde Länsstyrelsen ett omfattande utbildnings- och övningsprogram för all personal som ingår i myndighetens krisberedskapsorganisation, men även personal i samverkande organisationer.

Programmet omfattade:

- En grundutbildning med besök på Forsmarks kärnkraftverk för den personal som inte besökt anläggningen tidigare.
- En utökad utbildning på Forsmark för funktionschefer i krisberedskapsorganisationen och tjänstemän i beredskap (TiB).
- Allmän utbildning i krisberedskap.
- Samverkanskurs, ledningsmetodik.
- Grundläggande ledningsmetodik.
- RN Olyckor - Joniserande strålning 1.
- RN Olyckor - Joniserande strålning 2.
- RN Olyckor - Indikering 1 för RN olyckor.
- RN Olyckor - Indikering 2 för RN olyckor.
- RN Olyckor - Sanering 1 för RN olyckor.
- Befattningsutbildningar.
- Larm- och uppstartsövning.
- Funktionssamverkansövning.
- Övning i skiftavlösning.

Sammantaget har verksamheten 2013 påtagligt höjt Länsstyrelsens och länets samlade förmåga att hantera en kärnteknisk olycka. Den bedömningen kan göras även om utvärderingen från övning Havsörn ännu inte är avslutad, baserat på observationer som gjorts inte minst i samband med de utbildnings- och övningsinsatser som genomförts under året.

Tillsyn av kommuner

RB 67. Länsstyrelsernas tillsyn av kommunerna inom området skydd mot olyckor syftar till att främja och bedöma kommunernas förmåga att leva upp till nationella mål, verksamhetsmål och särskilda skyldigheter enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Länsstyrelserna ska redovisa en sammanfattande bedömning av kommunernas arbete enligt lagen om skydd mot olyckor.

Länsstyrelsen gör en sammanfattande bedömning att länets kommuner uppfyller de krav som ställs i lag (2003:778) om skydd

mot olyckor i de delar som årets tillsyn avsett. Anmärkningar finns dock i de delar som gäller brandskyddskontroller och rutin

för att hålla register över de byggnader/anläggningar eller verksamheter som omfattas av skyldigheterna att lämna en skriftlig redogörelse över brandskyddet. Utförandegrad av sotning/rengöring är högre än tidigare år.

Genomförd tillsyn

Inriktningen på årets tillsyn var kommunernas preciserade skyldigheter och kommunernas förmåga att genomföra räddningsinsats. Vid tillsynsbesöken har ansvariga politiker, tjänstemän och representanter för de entreprenörer som utför brandskyddskontroller deltagit. Tillsynen genomfördes i dialogform utifrån Länsstyrelsens frågeställningar, kopplade till de delar som ingår i tillsynen. Inför tillsynsbesöken tog Länsstyrelsen del av de svar som kommunen angett i den uppföljning som årligen sänds till kommunerna från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och de dokument som Länsstyrelsen inför tillsynsbesöken begärde in från kommunerna.

Länsstyrelsens tillsynsansvar

Räddningstjänsten i länets åtta kommuner utförs av fem räddningstjänster. I kommunerna Tierp, Uppsala och Östhammar ombesörjs räddningstjänsten av Uppsala brandförsvaret som lyder under en för kommunerna gemensam räddningsnämnd. I Enköpings och Håbo kommun utgör räddningstjänstförbundet Enköping/Håbo den gemensamma räddningstjänsten. Länsstyrelsens tillsynsansvar omfattar dessa två räddningstjänster. Övriga i länet verksamma räddningstjänster är Brandkåren Attunda, där Knivsta kommun ingår, Gästrike räddningstjänstförbund, där Älvkarleby kommun ingår, och räddningstjänsten i Sala/Heby som genom ett civilrättsligt avtal ansvarar för räddningstjänsten i Heby kommun. Tillsynsansvaret för dessa tre kommuner vilar på länsstyrelserna i Stockholms län, Gävleborgs län respektive Västmanlands län.

Samordnad tillsyn och uppföljning

Ingen samordning av tillsyn enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor och uppföljning av lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap har skett, men de tjänstemän på Länsstyrelsen med ansvar för ovanstående områden, har tillsammans deltagit i samtliga

möten som genomförts som ett led i tillsynen respektive uppföljningen.

Förändringar under året

Under året har räddningstjänstens material och utrustning uppdaterats.

Övrig tillsynsverksamhet

Länsstyrelsen har medverkat i Arbetsmiljöverkets tillsyn av verksamheter som lyder under lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Beredskapsplanering för dammbrott Dalälven

Länsstyrelsen har under året deltagit i ett flertal älvgrupps- och samordningsmöten kopplat till den pågående beredskapsplaneringen för dammbrott i Dalälven. Länsstyrelsen samordnar berörda kommuners arbete med beredskapsplaneringen. Arbete utgår från det tabell- och kartmaterial som Vattenregleringsföretagen arbetat fram vilket är delgivet Länsstyrelsen och berörda kommuner. Den färdiga beredskapsplaneringen ska prövas vid en länsövergripande övning under våren 2014.

Inventering av gruvhål

Kommunerna har enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor skyldighet att verka för att åstadkomma skydd mot olyckor inom den egna kommunen.

Staten har också ett ansvar beträffande gamla övergivna gruvhål, detta ansvar åligger länsstyrelsen och Polismyndigheten. Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 13 januari 1956 (Inrikesdepartementet), får på statens bekostnad anordnas stängsel kring ett övergivet gruvhål om uppenbar fara för människor och husdjur föreligger.

I länet beräknas enligt Skogsstyrelsen finnas omkring 1 200 övergivna gruvhål. Flera av gruvhålen kan utgöra påtaglig fara för allmänhet och husdjur. En inventering av delar av dessa gruvhål, för att bedöma om de utgör fara, har utförts av Skogsstyrelsen inom projektet Kulturlyftet. Arbetet har inte kunnat slutföras på grund av utebliven fortsatt finansiering men cirka 60 procent beräknas vara inventerade. Det inventeringsmaterial som är framtaget är överlämnat till Länsstyrelsen. I de fall gruvhål bedöms utgöra fara för enskilda har länsstyrelsen ansvar för att besluta om stängsling av dessa. Under året

har Länsstyrelsen beslutat om stängsling av ett gruvhåll. Stängslingsarbetet ska bekostas av Polismyndigheten.

Farlig verksamhet

Under året har Länsstyrelsen med stöd av 2 kap. 3 § i förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor tagit beslut om att två verksamheter ska omfattas av 2 kap. 4 § lag (2003:778) om skydd mot olyckor.

Skogsbrandflyg

Länsstyrelsen har under året haft avtal med Frivilliga flygkåren att utföra skogsbrandbevakning med flyg. Under sommaren som var torr och varm har 77 bevakningsuppdrag genomförts motsvarande sammanlagt 167 timmar, under dessa bevakningsuppdrag upptäcktes fem skogsbränder.

Rätten att besluta när bevakning ska ske, utifrån de kriterier som är satta av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, har Länsstyrelsen delegerat till Räddningschef i beredskap.

Risk- och sårbarhetsanalys

RB 68. Länsstyrelserna ska inom ramen för det geografiska områdesansvaret göra en värdering av de risk- och sårbarhetsanalyser och handlingsplaner som kommuner och landsting sammanställer enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Länsstyrelserna ska bedöma kvalitén på analyserna och hur dessa kan användas i de regionala risk och sårbarhetsanalyserna. Länsstyrelserna ska följa upp i vilken utsträckning åtgärdsbehov som tidigare har identifierats i kommunernas och landstingens risk- och sårbarhetsanalyser har tillgodosetts samt i vilken utsträckning eventuellt inträffade extraordinära händelser har utvärderats. Uppföljningen ska inriktas så att den kan samordnas med uppföljningen av kommunernas användning av utbetalade medel enligt avtal mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om kommunernas uppgifter i samhällets krisberedskap.

Länsstyrelsen gör bedömningen vid uppföljning av lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH), att kommuner och landsting i länet har en god förmåga att verka vid en extraordinär händelse.

Den översiktliga regionala sammanställningen av länets risk- och sårbarhetsanalysarbete redovisas i Risk- och sårbarhetsanalys 2013 för Uppsala län.

Vid händelsen med höga flöden i Uppsala kommun under våren 2013, konstaterade kommunen i sin utvärdering att samverkanskonferenserna som genomfördes under dagarna var ett bra och effektivt sätt att få en lägesbild över länet. Händelsen visade också på många områden där mer kunskap och utveckling behövs. Man upprättade också en handlingsplan för utvecklingsområden för kommunen. Erfarenheterna från händelsen delgavs andra kommuner i länet och ska implementeras i såväl lokala som regionala risk- och sårbarhetsanalyser/planer.

Ett antal åtgärdsbehov i kommunernas och landstingets risk- och sårbarhetsanalyser har

identifierats. För att möta behoven har Länsstyrelsen med medel från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Anslag 2:4 Krisberedskap, startat ett antal projekt under 2013. En särskild satsning påbörjades under året för att utveckla förmågan att förebygga och hantera sociala risker och social oro i Uppsala län. Arbetet bedrivs i tvärsaktiella arbetsgrupper internt på Länsstyrelsen, i kommuner och i samverkansforumet Tryggare Uppsala län. Ett resultat av projektet är att det sociala arbetsområdet på ett naturligt sätt integreras med krisberedskapsarbetet.

Ett annat projekt är Utveckling av regional samordning och inriktning vid stora olyckor och kriser som genomförts med stöd av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och deltagande från Länsstyrelsen och länets krisberedskapsaktörer samt Länsstyrelsen i Kalmar län och deras krisberedskapsaktörer. Projektets fokus ligger i att utveckla Länsstyrelsens geografiska områdesansvar. Arbetet kommer att utmynna i ett framtagande av en gemensam strategi för samverkan och samordning i länet och en omarbetad överenskommelse för krissam-

verkan i Uppsala län med tydliga riktlinjer för samverkan som resultat.

För att kommunerna och landsting bättre ska kunna möta upp kraven på en väl underbyggd risk- och sårbarhetsanalys av god kvalitet startade projektet Risk- och sårbarhetsanalys och kontinuitetshandtering under året. Länsstyrelsen har under året varit medlem i SIS/TK 494 Samhällssäkerhet- Ledningssystem för kontinuitet och aktivt arbetat med att ta fram en vägledning till standarden. Den kommer att ligga till grund för fortsatt arbete med att ta fram en modell.

Planeringsprocessen för uppföljning av kommunernas förberedande arbete enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, LEH, startade under januari 2013. Länsstyrelsen har under hösten genomfört besök hos samtliga åtta kommuner och Landstinget. Kommunerna och landstinget har i god tid innan besöket fått ta del av och besvarat frågor kopplade till LEH. Vid uppföljningsbesöken har kommunerna och landstinget i olika konstellationer varit representerade av kommunchef, landstingschef, förvaltningschefer, tjänstemän och politiker som har sakfrågorna inom sitt ansvarsområde.

Syftet med besöken är att ge kommunerna stöd i arbetet med krisberedskap och målsättningen är att den ska bidra till att förbättra och effektivisera länets krishanteringsförmåga. Besöken bidrar också till en

ökad kunskap och ett värdefullt erfarenhetsutbyte mellan Länsstyrelsen, kommunerna och landstinget och ger Länsstyrelsen goda möjligheter att följa upp såväl risk- och sårbarhetsanalyser som presenterade åtgärdsplaner. Vid uppföljningen av lagen följs även avtalet mellan stat och Sveriges kommuner och landsting upp hos kommunerna. Kommunerna har inför mötet redovisat hur de tilldelade medlen har använts under året.

Bedömningen från Länsstyrelsen är att dialogen under mötena har lett fram till att utvecklingsbehov och framgångsfaktorer lokalt och inom regionen har identifierats.

Länsstyrelsens bedömning av vad som är en godtagbar risk- och sårbarhetsanalys är att myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) föreskrift 2010:6 efterföljs. Enligt MSB:s föreskrifter, 6 § och 7 §, ska en risk- och sårbarhetsanalys lämnas in vart fjärde år. Sju av åtta kommuner har fastställt en ny under 2010 samt en handlingsplan för denna. En analys och värdering av dessa finns redovisade i Risk- och sårbarhetsanalysen 2010 för Uppsala län. Den återstående kommunen fastställde sin risk- och sårbarhetsanalys under hösten 2011. Även landstinget arbetade om sin risk- och sårbarhetsanalys och skickade in en ny till Länsstyrelsen enligt de nya föreskrifterna under hösten 2011. Samtliga kommuner och landstinget har under 2013 gjort uppföljningar av risk- och sårbarhetsanalysen, mellanårsrapport, enligt 8 § i MSB:s föreskrifter.

Länsstyrelsens uppföljning av risk- och sårbarhetsanalyser

Kommun/ Landsting	Mellanårs- rapport 2013	RSA	Plan för hantering av extraordinär händelse	Bedömning dokumentation	Bedömning av förmåga
Enköping	Ja	2010	Ja	God	Huvudsak god
Håbo	Ja	2010	Ja	God	Huvudsak god
Uppsala	Ja	2009	Ja	Huvudsak god	Huvudsak god
Knivsta	Ja	2010	Ja	Huvudsak god	Huvudsak god
Heby	Ja	2011	Ja	Huvudsak god	Huvudsak god
Östhammar	Ja	2010	Ja	Huvudsak god	Huvudsak god
Tierp	Ja	2010	Ja	Huvudsak god	Huvudsak god
Älvkarleby	Ja	2010	Ja	Huvudsak god	Huvudsak god
Landstinget	Ja	2011	Ja	God	Huvudsak god

Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER) Avser verksamhet 5*

	2013	2012	2011
Årsarbetskrafter män 1)	24,89	24,32	21,70
Årsarbetskrafter kvinnor 1)	24,98	22,15	21,44
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	31,28	30,69	29,34
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	58 357	55 606	50 487
Andel av totala verksamhetskostnader (%) 2)	38,62	39,11	35,97
Antal ärenden, inkomna och upprättade	1 501	1 382	1 245
Antal beslutade ärenden	1 338	1 199	1 262
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	259	168	199
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	4 134	10 513	8 169
Varav Tillsyn av miljöfarlig verksamhet, VÅS 555*			
Beslutade tillsynsärenden, (st) 4)	42	45	72
Totala verksamhetskostnader inkl OH vht 555*, (tkr)	535	485	632
Kostnad per tillsynsärende, (kr/st)	12 733	10 771	8 773
Brukarundersökning			
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 535, Tillsyn av vattenverksamhet (Anmälningsärenden). 3)	69	-	-

1) 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

2) Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

3) Nöjdindex för verksamhet 535 från länsstyrelsegemensam brukarundersökning 2013. Nöjdindex varierar mellan 0 och 100, där 0 är lägsta betyg och 100 är högsta betyg. Genomsnitt för samtliga 21 länsstyrelser är 66.

4) Antal beslutade tillsynsärenden avser endast tillsyn miljöfarlig verksamhet. Uppgifterna för 2012 och 2011 har justerats för att möjliggöra jämförelse.

Naturvårdsarbetet har uppgått till 27,27 årsarbetskrafter, vilket är samma omfattning som år 2012. Mest personalresurser läggs, i likhet med tidigare år, på förvaltning av skyddad natur. Den politiska ambitionen att regionalisera rovdjursförvaltningen har inneburet att verksamheten har ökat i omfattning. I övrigt har Länsstyrelsen under 2013 prioriterat områdesskydd och vattenmiljö. Drygt 300 öppna ärenden har hanterats inom ramen för naturvårdsuppdragen. Ett tydligt fokusområde under året varit att genomföra en strategisk översyn av hela naturvårdsarbetet med ambitionen att prioritera och effektivisera arbetet.

Miljö- och hälsoskyddsarbetet har uppgått till 22,6 årsarbetskrafter, en ökning med 3,4 årsarbetskrafter jämfört med år 2012. Ökningen beror på förstärkningar inom provning av miljöfarlig verksamhet, inventering av förorenad mark, arbete med grundvattenfrågor samt tillsyn. Tillsynsarbete inom miljöbalksområdet har uppgått till 2,4 årsarbetskrafter. Tillsynsinsatser är genomförda inom i stort sett samtliga tillsynsområden och jämfört med 2012 har fler timmar lagts på tillsyn av miljöfarlig verksamhet, gränsöverskridande transporter, förorenade områden samt tillsyn inom artskydd.

Att notera är att antalet inkomna provnings- och tillsynsärenden fortsätter att öka. En del

av ökningen beror på koncentrationen av provning av miljöfarlig verksamhet. Merparten av ökningen avspeglar att Uppsala län är en del av en expansiv region vilket medför ett ökat antal ärenden inom områdesskydd och vattenverksamhet.

Länsstyrelsens tillsyn inom miljöbalkens olika områden är till stora delar händelsestyrda genom bland annat inkommande miljörapporter samt anmälnings- och klagomålsärenden. Tillgänglig tid för egeninitierad tillsyn påverkas av antalet inkommande ärenden. Under 2013 inkom fler ärenden än vad som prognostiserats. Länsstyrelsen har trots detta ändå i huvudsak kunnat följa tillsynsplanen. Utifrån rådande resurser prioriteras egeninitierad tillsyn av miljöfarlig verksamhet, förorenad mark samt Sevesotillsyn. Den egeninitierade tillsynen utgår dels från miljökvalitetsmålen, där giftfri miljö varit i fokus, dels från tidigare erfarenheter av verksamheternas egenkontroll kopplat till risk för påverkan på människors hälsa och miljön. Länsstyrelsen har tillsynen över tolv miljöfarliga verksamheter. De flesta av dessa är stora anläggningar som var för sig är unika vilket gör att tillsynsmetodiken anpassas utifrån respektive anläggnings behov. Särskilda tillsynsinsatser utöver återkommande regelbunden tillsyn har varit tillsyn inom det nationella REACH-tillsynsprojektet, samverkan med polisen vid

egeninitierad tillsyn av transport av avfall, egeninitierad uppföljning av meddelade beslut och dispenser inom områdesskydd, arbete med informationskampanjen Öppet öga, samt bevakning av internetsajten Blocket gällande CITES-lagstiftningen.

Resultatet från den under året genomförda brukarundersökningen, avseende verksam-

heten tillsyn vattenverksamhet, visar att Länsstyrelsen Uppsala län ligger över genomsnitt när det gäller nöjdindex. Undersökningen pekar dock på en förbättringspotential vad gäller tillgänglighet och handläggningstider, något som Länsstyrelsen ska arbeta proaktivt med under 2014.

Indikatorer Allmän miljö- och naturvård utgiftsområde 20

Biologisk mångfald	2013	2012	2011	2010
Andel av Länsstyrelsen skyddad produktiv skogsmark av den totala arealen produktiv skogsmark (%)	2,30	2,10	2,08	2,03
Förekomst av rovdjur i länet	2013	2012	2011	2010
Antal vargrevir med föryngringar		0	0	0
Vattenmiljö	2013	2012	2011	2010
Andel ytvattenförekomster som uppnår hög eller god ekologisk status (%)	21	27	27	27
Andel grundvattenförekomster som uppnår god kvantitativ status (%)	100	100	100	100
Andel grundvattenförekomster som uppnår god kemisk status (%)	96	96	96	96
Mark	2013	2012	2011	2010
Antal objekt i riskklass 1		87	88	89
Antal sanerade objekt i riskklass 1 (ack)		10	10	2
varav sanerade med statliga medel (ack)		4	4	2

Källa: Metria, Viltskadecenter, Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket

Biologisk mångfald

Siffrorna i tabellen omfattar endast skogsmark skyddad av Länsstyrelsen. Områden skyddade som nationalpark, kommunala naturreservat eller skogsmark skyddad av Skogsstyrelsen ingår således inte. Andelen skyddad produktiv skogsmark har ökat med 0,2 procentenheter under 2013, vilket är en betydande ökning jämfört med tidigare redovisade år. Anledningen till denna ökning är framför allt att beslut om bildande av två stora naturreservat har vunnit laga kraft under året. Det handlar dels om det stora marina reservatet Gräsö östra skärgård med 315 ha produktiv skogsmark och dels om naturreservatet Saxmarken med 462 ha produktiv skogsmark. Därutöver har fyra mindre naturreservat med totalt 170 ha produktiv skogsmark vunnit laga kraft under 2013.

Förekomst av rovdjur i länet

Det har, i likhet med föregående år, inte funnits några vargrevir i länet under 2013. Länsstyrelsen har dokumenterat enstaka vargobservationer och en lyckad häckning av kungsörn. Björn finns fortsatt stationärt och lodjuren förekommer rikligt i länet.

Vattenmiljö

Den metod som tidigare använts för att bedöma kvaliteten på länets vatten reviderades under 2013. Den senaste bedömningen baseras på en ny föreskrift, HVMFS 2013:19. Den ger en något lägre andel ytvattenförekomster som uppnår god ekologisk status. Det beror främst på att bedömningsunderlaget varit bättre, både för övergödning och för hydromorfologisk påverkan. Bedömningsgrunden för hydromorfologisk bedömning är till stora delar omarbetad sedan förra klassningen, vilken i kombination med en bättre påverkansanalys ger en säkrare klassning.

Andelen vattendrag med kontinuitetsförändringar (till exempel vandringshinder) eller morfologiska förändringar (till exempel grävning eller uträtning) har till följd av ett förbättrat underlag ökat väsentligt i den nya klassningen. Detta har delvis legat till grund för klassificeringen av ekologisk status. Hydromorfologisk påverkan är i allmänhet störst i vattendragen. Andelen sjöar med god ekologisk status har ökat sedan förra klassningen medan andelen vattendrag med god ekologisk status minskat. Övergödning är ett miljöproblem i 48 procent av länets ytvattenförekomster. Klassificeringen av ekologisk status i kusten är oförändrad sedan

förra klassningen. Inga kustvattenförekomster uppnår god ekologisk status.

Tillförlitligheten i klassningarna varierar beroende på vilket underlag som ligger till grund för klassningen. Om mätvärden finns att tillgå och man har god marginal till klassgränsen god/måttlig är tillförlitligheten stor. Av de vattenförekomster som klassats till god ekologisk status har nästan 50 procent låg tillförlitlighet, medan endast 15 procent av vattenförekomster med måttlig eller sämre status har låg tillförlitlighet i sin klassning. Det betyder att det kommande åtgärdsarbetet i stor utsträckning baseras på en tillförlitlig klassning, baserad på uppmätta data.

Alla grundvattenförekomster i länet har god kvantitativ status men fem procent av dem uppnår inte god kemisk status. Det är klorid från vägsalt, BAM från ogräsbekämpning på hårdgjorda ytor och bentazon, ett bekämpningsmedel som används inom jordbruket,

som orsakar att god status inte uppnås. I den senaste klassningen återfanns inte bentazon i grundvattnet.

Mark

Antalet objekt i riskklass 1 är relativt stabilt för den redovisade perioden för Uppsala län. Siffrorna till trots har ett antal nya objekt i riskklass 1 tillkommit varje år under perioden. Samtidigt har andra objekt genom utredningar kunnat klassas ner från riskklass 1 till riskklass 2.

Antalet åtgärdade objekt i riskklass 1 ökar över åren. Länsstyrelsen anser dock inte att siffran ger en rättvisande bild av efterbehandlingsarbetet i länet. Bortsett från de åtgärder som har genomförts har ett stort antal utredningar av riskklass 1 områden genomförts. Utredningarna bör ses som en form av åtgärd då det är ett led i arbetet med att åtgärda de mest prioriterade områdena.

Regionalt åtgärdsarbete

RB 45. Länsstyrelserna ska utveckla och genomföra regionala åtgärdsprogram i bred förankring i länet för att nå generationsmålet och miljökvalitetsmålen. Arbetet med åtgärdsprogrammen ska översiktligt redovisas.

Med anledning av regeringens beslut om nya etappmål och preciserade miljökvalitetsmål samt uppdraget till länsstyrelserna att ta fram åtgärdsprogram pågår en översyn av arbetsformerna och den organisatoriska strukturen för hur miljömålsarbetet ska bedrivas inom Länsstyrelsen. Arbetet förväntas pågå även under kommande verksamhetsår. Målet är att ta fram en ny strategi för miljömålsarbetet inom myndigheten.

Inom Länsstyrelsen i Uppsala har flera strategier med bäring på åtgärder för att uppnå miljökvalitetsmålen startats upp under 2013. Arbetet med strategierna pågår och kommer fortlöpa även under kommande verksamhetsår.

Under 2013 har myndigheten påbörjat ett arbete med att ta fram en strategi för arter och naturtyper. Syftet med strategin är att den ska beskriva regionala ansvarsarter och ansvarsnaturtyper, samt deras behov av hänsyn, skötsel, områdesskydd och spridningsvägar. Arbetet utgör ett underlag i att skapa en grön infrastruktur. Strategin ska i

första hand underlätta och effektivisera Länsstyrelsens arbete som berör skyddsvärd natur. I andra hand ska andra regionala aktörer ges möjlighet att använda och tillämpa strategin. På sikt ska strategin leda till ett mer effektivt naturvårdsarbete.

Under 2012 färdigställdes Värna Vårda Visa – ett program för att bättre förvalta och använda skyddade områden i Uppsala län. Länsstyrelsen har under 2013 påbörjat ett strategiskt uppföljningsprojekt till Värna Vårda Visa, med syftet att få en helhetssyn och samsyn över behov och kostnader för förvaltning av skyddade områden och att tydliggöra Länsstyrelsens inriktning i förvaltningsarbetet. Projektet ska resultera i en långsiktig strategi som ska vara ledande för planeringen av skötselåtgärder i de skyddade områdena, en övergripande plan med större satsningar och/eller projekt de närmaste tio åren, samt en detaljerad plan för de närmaste tre åren. Under året har Länsstyrelsen granskat samtliga skötselplaner och bevarandeplaner. Samtliga åtgärder och kostna-

der har sammanställts och utgör nu ett översiktligt underlag för det fortsatta arbetet med strategin.

Länsstyrelsen har också under året startat upp ett projekt med syfte att ta fram en strategi för prioritering inom områdesskydd. Detta omfattar samtliga naturtyper och kommer att komplettera den regionala skogsstrategin. Totalt ingår cirka 150 objekt.

Länsstyrelsen har på olika sätt initierat olika åtgärder inom vattenförvaltningens arbete med att nå god status i alla vatten. Exempel är en ökad anslutning till Greppa Näringen bland lantbrukare, tillsynsprojekt av vattenverksamhet och via samverkan med kommunerna ett ökat fokus på dagvattenhanteringen i kommunernas detaljplaner. År 2013 ägnades huvudsakligen åt att genomföra en ny statusklassning enligt vattenförvaltningens sexåriga cykel. Länsstyrelsens arbete med att genomföra åtgärder inom vattenförvaltningens åtgärdsarbete förankras lokalt i vattenråd, som kan bestå av markägare, kommuner, verksamhetsutövare och intresserade medborgare i ett avrinningsområde. Ett exempel på vattenråd är Tämnarens vattenråd. Åtgärdsarbetet samordnas också med kunskapsprojektet Greppa Näringen, där aktiviteter och rådgivningar initieras avrinningsområdesvis. Samverkan med kommunerna sker dels genom samverkansmöten och dels genom att kommunerna ingår i vattenråden.

Länsstyrelsen i Uppsala län har under 2013 fortsatt arbetet med klimatanpassningen i länet. Arbetet under året har haft fokus på den regionala handlingsplanen för klimatanpassning, på att förankra den framtagna klimatanalysen och fortsätta arbetet med de

två tidigare initierade Mälarprojekten. Inom ramen för klimatanpassningssamordningen pågår just nu i samverkan med kommunerna ett framtagande av en regional handlingsplan för klimatanpassningsarbetet som är inriktat på åtgärder. Dessa åtgärder kommer följa upp klimatfrågorna i miljömålssystemet inom Länsstyrelsen. För mer detaljerad beskrivning se redovisning av uppdrag 42.

Länsstyrelsen har under året deltagit på nationella informationsmöten inför det nya landsbygdsprogrammet för perioden 2014-2020. Länsstyrelsen tog under våren och sommaren fram en nulägesbeskrivning och en SWOT-analys som remitterades under september. Analysen visar de starka och svaga sidor, möjligheter och hot som den uppländska landsbygden har och står inför. En intern projektgrupp med medarbetare från flertalet enheter har arbetat med projektet. I uppdraget samarbetade Länsstyrelsen med Regionförbundet i Uppsala län och med Skogsstyrelsen. Det externa partnerskapet, bestående av landsbygdens aktörer, deltog i ett partnerskapsmöte den 6 juni 2013 då SWOT-analysen utvecklades i dialog med deltagarna. Den redovisade nulägesbeskrivningen och SWOT-analysen lyfter fram insatser för biologisk mångfald och förbättrad vattenkvalitet, stärkt primärproduktion, ökad innovationskraft genom kunskapsöverföring, ökad bredbandsutbyggnad samt stärkt entreprenörskap och insatser för bibehållen service på landsbygden som utmaningar inför framtiden. Analysen är första delen i arbetet med den regionala handlingsplanen för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet i Uppsala län för 2014-2020, som ska slutföras under 2014.

Efterbehandling av förorenade områden

RB 46. Länsstyrelserna ska redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att öka antalet privatfinansierade efterbehandlingar av förorenade områden samt arbetet med att åtgärda förorenade områden med statliga bidrag. Länsstyrelserna ska även samordnat och i samverkan med Naturvårdsverket ta fram och redovisa åtgärder för att minimera omfattningen av oförbrukade bidrag för efterbehandling av förorenade områden.

I länet finns cirka 3 500 förorenade områden. Länsstyrelsen har under 2013 arbetat aktivt för att öka andelen privatfinansierade åtgärder genom arbete med inventeringar, utredningar och åtgärder av statligt finansierade objekt.

Länsstyrelsen tar årligen fram en lista över de mest prioriterade objekten för arbetet med förorenade områden i Uppsala län. Länsstyrelsens policy är att alla objekt som har riskklass 1 enligt MIFO-metodiken ska finnas med på listan. Vid en stor del av ob-

jekten (33 av totalt 84 objekt) har Länsstyrelsen genom tillsynsarbetet eller som huvudman och bidragsförmedlare sett till att det har genomförts utredningar eller åtgärder under året. Länsstyrelsen har vidare slutfört arbetet med inventering enligt MIFO-metodiken under 2013. Det sker även arbete vid flertalet av de prioriterade objekt där länets kommuner är tillsynsmyndighet. Frågor kring förorenade områden är ofta komplexa och kräver mycket resurser och bred kompetens av både teknisk och juridisk karaktär. Länsstyrelsen satsar därför även på tillsynsvägledningsarbetet för att stödja och främja kommunerna i arbetet med privatfinansierade åtgärder.

Länsstyrelsens insatser för att öka antalet privatfinansierade efterbehandlingar

Länsstyrelsens policy är att tillsynen ska bedrivas över de mest prioriterade objekten. Tillsyn bedrivs därmed mot både nedlagda och pågående verksamheter. Länsstyrelsen har under 2013 agerat pådrivande som operativ tillsynsmyndighet vid tretton objekt. Länsstyrelsen arbetar i stor utsträckning frivilligvägen, men arbetar även aktivt med de objekt som drivs vidare genom förelägganden för att bidra till att praxis skapas på området.

Länsstyrelsen har även satt upp mål för tillsyns- och tillsynsvägledningsarbetet för perioden 2011-2013. Dessa mål har under 2013 uppnåtts genom att utredningar har initierats vid två nya objekt (Ramhälls gruva och Nicro), åtgärder har initierats vid före detta Bahco Tools AB samt tillsynsvägledande insatser har skett genom handläggartäffar och utbildningsinsatser.

Nedan listar Länsstyrelsen några av de aktiviteter som genomförts under 2013 med syfte att öka andelen privatfinansierade åtgärder:

- Framtagande av ansvarsutredningar för Österbyverken, Ramhälls gruva och Karlit.
- Tillsyn av efterbehandlingsåtgärd vid före detta Bahco Tools AB.
- Länsstyrelsen har verkat för att översiktliga undersökningar tas fram vid bland annat Filmsjön, Ekeby bruk, Erasteel kloster, Skutskärs bruk och Dannemora gruva.

- Länsstyrelsen har verkat för att fördjupade undersökningar tas fram vid Svavelgruvan, Dannemora gruva.
- Genomförande av ett samverkansprojekt med länets kommuner med tema inventering av pågående verksamheter.
- Genomförande av den så kallade Mälarlänsutbildningen i samarbete med Mälarlänen och Gotland.
- Länsstyrelsen har genomfört en handläggartäff samt haft fortlöpande mail- och telefonkontakt med kommunerna.

Länsstyrelsens arbete med statligt finansierade åtgärder

Även i det bidragsfinansierade arbetet utgår Länsstyrelsen från prioriteringslistan. Under 2013 har Länsstyrelsen varit huvudman för utredningar vid ett flertal objekt: Fördjupad hälsoriskbedömning vid sju järnbruk, förstudie vid före detta Östhammarssågen, översiktliga undersökningar vid Nymansbolagen, Gimo träimpregnering, Philipsons i Enköping AB samt översiktliga undersökningar vid sju plantskolor. Länsstyrelsen har vidare verkat som bidragsförmedlare i ytterligare tolv objekt.

Länsstyrelsen anser att de översiktliga undersökningar som genomförs är en förutsättning för att resurseffektiva åtgärder ska kunna genomföras. Undersökningarna är ett prioriteringsinstrument men också en form av åtgärd, då vissa objekt inte behöver utredas vidare eller åtgärdas efter den inledande översiktliga undersökningen. Utredningarna är också en förutsättning för att rätt åtgärd genomförs i tillräcklig omfattning på objekten. Länsstyrelsen ser därför en stor risk för att takten på efterbehandlingsarbetet avtar i och med den minskning av anslagen för efterbehandlingsarbetet som har skett och vill påpeka vikten och behovet av det bidrag som Länsstyrelsen erhåller genom sakanslag både för det bidragsfinansierade utredningsarbetet men även tillsynsarbetet.

Som ett led i att effektivisera arbetet med utredningar av förorenade områden har Länsstyrelsen gemensamt med Mälarlänen och Gotland handlat upp ett gemensamt ramavtal för översiktliga markundersökningar.

Av stor vikt i arbetet med bidragsfinansierade åtgärder är att kommunerna tar hu-

vudmannaskapet för utredningar och åtgärder. Länsstyrelsen arbetar aktivt med att få kommunerna att vara huvudman men arbetar även för att hitta andra huvudmän när så är möjligt. Under 2013 har statens fastighetsverk åtagit sig att vara huvudman för en åtgärd i Tierps kommun (badplatsen i Lövsta bruk). Länsstyrelsen har vidare förbättrat rutinerna för utbetalning av bidragsmedel som ett led i att minska mängden oförbrukade bidrag.

Nedan listar Länsstyrelsen några av de aktiviteter som genomförts under 2013 inom ramen för det bidragsfinansierade arbetet med förorenade områden:

- Slutfört det bidragsfinansierade inventeringsarbetet.
- Två delåtgärder har genomförts vid Enköpingsvätten och Kolhuset i Strömsbergs bruk.
- Åtgärdsförberedande utredningar har genomförts vid Skeberga såg och på badplatsen i Lövsta bruk.
- Tagit fram en strategi för arbetet med järnbruken i länet.
- Upphandlat ett ramavtal för översiktliga undersökningar i samarbete med Mälarlän och Gotland.
- Genomfört översiktliga undersökningar vid ett flertal objekt.
- Genomfört fördjupade undersökningar vid sju järnbruk (fördjupad hälsoriskbedömning).

Åtgärder för att minimera omfattningen av oförbrukade bidrag för efterbehandling av förorenade områden

Länsstyrelserna har tillsatt en arbetsgrupp för arbetet med att minimera omfattningen

av oförbrukade bidrag. Arbetet har under året skett i samarbete med Naturvårdsverket. Arbetet har fokuserat på att identifiera kritiska faktorer i den process som omfattar utredningar och åtgärder av förorenade områden samt förslag på åtgärder för att minimera de oförbrukade bidragen. Föreslagna åtgärder har sammanfattats i en promemoria. Några av åtgärderna har också realiserats under året, till exempel att utredningar från och med detta år kan sökas på be-myndiganderamen och därmed fördela kostnaden på flera år. Vidare föreslås att åtgärdsfasen delas upp och medel rekvireras för det år som de kommer att förbrukas. Naturvårdsverket har redan börjat besluta om årsvis fördelning av medel till enskilda åtgärdsobjekt. Åtgärder föreslås också för att öka rörligheten för de medel som anslagits för enskilda objekt och som inte kommer att förbrukas i rätt tid på dessa objekt. I promemorian framgår det också att det är svårt att förena komplexa entreprenadprojekt med bidrags- och administrativa system som omfattar årsvisa budgetar.

Det gemensamma arbetet har fokuserat på att förbättra hanteringen av bidragsmedel till nya objekt. Utöver detta har det också funnits kvar medel från redan beslutade objekt. För att minimera dessa medel har Naturvårdsverket haft separata diskussioner med enskilda län. Storleken på mängden oförbrukade medel har minskat betydligt och länsstyrelserna gör bedömningen att mängden medel som finns ute på länen kommer att nå en acceptabel nivå under 2014. Krav på ytterligare minskning av dessa medel kommer påtagligt försvåra arbetet med efterbehandling av förorenade områden.

Miljötillsynsarbete

RB 47. Länsstyrelsernas tillsyn enligt miljöbalken ska bidra till att generationsmålet och miljö kvalitetsmålen nås och att uppkomst av olägenheter för människors hälsa och miljön motverkas. Länsstyrelserna ska särskilt redovisa:

- Hur arbetet för att effektivisera och utveckla tillsynen avses fortsätta samt beskriva de förändrade rutiner och arbetsmetoder som genomförts för att utveckla en miljömålsstyrd tillsyn,
- tillsynsområden inom vilka den operativa tillsynen och tillsynsvägledningen kan utvecklas och förbättras,

– vilken betydelse tillsynen har för att nå generationsmålet och miljökvalitetsmålen samt vilka konsekvenser få egeninitierade tillsynsinsatser får för möjligheterna att uppnå målen, samt

– hur och inom vilka områden samverkan skett med Miljösamverkan Sverige och regional miljösamverkan i de län där sådana projekt bedrivs.

Formerna för länsstyrelsernas återrapportering ska utformas i dialog med Naturvårdsverket

Tillsyn enligt miljöbalken

Hela Länsstyrelsens miljöbalkstillsyn, planering och resurstilldelning hanteras i en tillsynsplan baserad på Miljösamverkan Sveriges projekt Optimal tillsynsplan. Av denna framgår även bedömt behov av tillsyn. Tillsynsmål finns framtagna för respektive tillsynsområde.

Länsstyrelsen har i de tillsynssituationer som ägt rum aktivt arbetat med att genom beslut, rådgivning och information förmedla kunskap om gällande bestämmelser inom miljöområdet. Länsstyrelsen bedömer att den bedrivna tillsynsverksamheten har bidragit till att miljöbalkens målsättningar vad gäller lagefterlevnad och syften i stort tillgodosetts samtidigt som tillsynen medverkat till att de fastställda miljökvalitetsmålen kan uppnås. Gällande regelverk följs dock inte alltid varför Länsstyrelsen i ett antal fall meddelat förelägganden och underrättat åklagar- eller polismyndigheten om överträdelser mot miljöbalkens bestämmelser.

Tillsynsvägledning

Under året har Länsstyrelsen, i samverkan med de kommunala miljöcheferna i länet, tagit fram en plan för tillsynsvägledning för 2013-2015. Tillsynsvägledningsplanen baseras på framfört behov av tillsynsvägledning från kommunerna, centrala myndigheters tillsynskampanjer samt på miljökvalitetsmålen kopplat till de miljöfrågor som är mest angelägna för länet och där tillsynen bedöms påverka måloppfyllelsen positivt.

Under 2013 har Länsstyrelsen bjudit in till handläggarträffar och genomfört andra vägledande insatser inom följande tillsynsområden:

- Företrädare områden: Informations- och erfarenhetsutbyte mellan kommunerna och Länsstyrelsen har skett genom handläggarträffar samt kontakt via e-post och telefon. Under året har Länsstyrelsen drivit ett samverkansprojekt rörande inventering av pågående verk-

samheter. Mälardalen, inklusive Dalarna och Gotland, har i samverkan genomfört den årliga länsutbildningen.

- Enskilda avlopp: Handläggarträff syftande till erfarenhetsutbyte mellan kommunerna bland annat om inventeringsarbete och kretsloppsfrågor. Beredningssektariatet för vattenförvaltningen deltog.
- Grus- och bergtäkter: Handläggarträff med inriktning efterbehandling, naturvärden och olika problem i tillsynen. Träffen genomfördes delvis i fält och i samverkan med Länsstyrelsen i Västmanlands län.
- Hälsoskyddstillsyn: Handläggarträff i samverkan med Socialstyrelsen.

Länsstyrelsen arrangerar också regelbundna så kallade Miljöchefsmöten med de kommunala miljöcheferna, två tillfällen per år, där Länsstyrelsen vägleder om övergripande frågor som rör miljötillsynen. Vid mötena ges också tillfälle till erfarenhetsutbyte mellan kommunerna.

För att utveckla och förstärka tillsynsvägledningen sker samverkan med Länsstyrelsen i Västmanlands län. Sedan tidigare finns ett utvecklat samarbete med Mälardalen inklusive Gotland och Dalarna, vad gäller tillsynsvägledning inom förorenade områden, vilket har gett ett mycket positivt utfall. Länsstyrelsen har också under 2013 arbetat med förberedelser för en gemensam tillsynskampanj om energieffektivisering inom miljöfarlig verksamhet. Tillsynskampanjen kommer att påbörjas under 2014 och pågå under två år.

Tillsynsvägledning och övrig vägledning inom miljöbalken har därutöver skett genom telefonkontakter, e-post och/eller vid möten med enskilda handläggare på kommunerna.

Effektivisera och utveckla tillsynen

För att frigöra tid till egeninitierad tillsyn och underlätta för verksamhetsutövare har

ett fortsatt arbete med handläggningsrutiner och informationsmaterial skett inom naturvårds- och vattenverksamhetstillsynen. Länsstyrelsen har också genomfört särskilda informationsmöten om 12:6-samråd för entreprenörer i länet. Länsstyrelsen prioriterar framtagande av rutiner som bedöms ge stor tidsvinst, ge påtagligt en högre kvalitet eller som är nödvändiga för att snabbt kunna sätta sig in i arbetsuppgiften. Länsstyrelsen bedömer dock att relevanta rutiner inom miljöbalkstillsynen i all väsentlighet är på plats och att effektiviseringspotentialen i den formella handläggningen av tillsynsärenden vanligtvis är relativt begränsad. En inte obetydlig effektiviseringspotential ligger i att utveckla och behålla handläggarnas kompetens och erfarenhet av tillsyn. I begreppet effektivitet ligger också förmåga att i varje enskilt ärende göra bedömning av behovet av arbetsinsats och underlag i förhållandet till ärendets karaktär och komplexitet samt slutligen att tillämpa miljökvalitetsmålen i det enskilda tillsynsärendet.

Länsstyrelsens tillsyn och prövning enligt miljöbalken hör organisatoriskt till en förvaltning vilket är en styrka när det gäller att utveckla tillsynsmetodik och skapa samsyn i bedömningsfrågor. Den operativa tillsynen och prövningen genomgår en kontinuerlig utvecklig utifrån erfarenheten av att bedriva verksamheten. Regelbundna arbetsgruppsmöten inom tillsynsområdena natur, vattenverksamhet, förorenad mark och miljöfarlig verksamhet syftar till erfarenhetsutbyte mellan handläggarna, att lyfta bedömningsfrågor i ärenden och ge tid för fördjupade diskussioner i aktuella frågor. I samband med egeninitierade inspektioner, eller andra tillsynsbesök av större vikt, är normen tvåmansinspektioner. Arbetssättet bedöms leda att tillsynen blir mer kvalitetssäkrad, får större genomslagskraft samt ger bättre potential för kompetensutveckling av handläggarna.

Förbättrat teknikstöd i form av mobiltelefoner med tillgång till bland annat e-post, kalender och kamera har ökat handläggarnas tillgänglighet och effektiviserat handläggningen. Länsstyrelsegemensamma framtagna E-blanketter, informationsmaterial och mallar för beslut har ytterligare effektiviserat handläggningen. Inte minst handledningsstöd från Miljösamverkan Sverige är av stort värde för en effektiv handläggning.

Utvecklingsförslag

Enligt Länsstyrelsens bedömning finns det behov av att tillsynen och tillsynsvägledningen förbättras och utvecklas inom följande områden:

Balansen mellan kommunal och regional tillsyn bedöms inte vara optimal från effektivitetssynpunkt. Miljöfarliga verksamheter, där det finns behov av hög specialkompetens för att fullgöra tillsynsuppdraget, bör företrädesvis tillsynas av länsstyrelsen, alternativt en större kommun eller en etablerad kommunsamverkan. En brist är att Länsstyrelsen tidigare i något för stor utsträckning har överlåtit tillsyn över miljöfarlig verksamhet till de mindre kommunerna i länet. Nuvarande finansiering av Länsstyrelsens tillsyn försvårar dock motiverade återtag av tillsynen. Inom området förorenad mark föreslås att länsstyrelserna ges ett utökat tillsynsansvar för områden med hög riskklass.

Finansieringen av länsstyrelsens miljöbalkstillsyn är inte ändamålsenlig. Nuvarande finansiering genom fördelningsnyckel samt uttag av avgifter enligt Förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken bedöms vara ineffektivt och motverka en effektiv tillsyn. Länsstyrelsen förordar en modell där tillsynsavgiften, baserad på myndighetens faktiska kostnader för tillsynen, tillfaller myndigheten. Vidare bör årsavgifter bygga på riskklassning av tillsynsobjektet. I de fall där årlig avgift inte är motiverad ska timtaxa användas. Ur verksamhetsutövarnas perspektiv bör det, till skillnad från idag, inte vara skillnad beroende på om det är kommunen eller länsstyrelsen som har tillsyn över den miljöfarliga verksamheten.

Egeninitierad tillsyn inom området vattenverksamhet behöver ske i långt större omfattning för att god status ska vara möjlig att uppnå i länets vattenförekomster senast år 2015 eller 2021. Såväl tillsynsvägledning, lagstiftning som uttag av tillsynsavgifter inom detta område behöver utvecklas för att tillsynen ska fungera ändamålsenligt och effektivt.

Det föreligger ett stort behov av vägledning kring nya och ändrade bestämmelser till följd av genomgåendet av EU:s Industriutsläppsdirektiv.

Metodstöd för tillsyn inom området som omfattar Artskyddsförordningen är i stort behov av att utvecklas och förbättras. Nationella tillsynskampanjer kan bidra till detta.

Vad gäller samordning och rollfördelning mellan länsstyrelsernas tillsynsvägledning och de centrala myndigheternas tillsynsvägledning finns förbättringspotential. Länsstyrelsen ser positivt på att frågan nu också utvärderas (regeringsbeslut M2013/3070/Me). Enligt Länsstyrelsens uppfattning bör länsstyrelsernas tillsynsvägledning ges en tydligare regional inriktning med betoning på samordning och uppföljning/utvärdering av miljöbalkstillsynen i länet utifrån miljökvalitetsmålen, åtgärdsprogram för vatten med mera. De centrala myndigheterna bör stärka sin roll när det gäller råd och stöd kring tillämpningen av miljölagstiftningen, tydligare ange prioriterade tillsynsområden, i större utsträckning driva nationella tillsynskampanjer samt drivande i arbetet med att utveckla resursanpassad tillsynsmetodik.

Länsstyrelsen ser att den regionala tillsynsvägledningen ger potential till ytterligare utveckling av tillsynsarbetet i länet. Tillsynsvägledningsbehovet följs löpande upp i samband med de seminarier, utbildningar och arbetsgruppmöten som Länsstyrelsen årligen anordnar för kommunerna. Bland annat ser både Länsstyrelsen och kommunerna ett behov av att Länsstyrelsen arbetar med fördjupad uppföljning/utvärdering av specifika tillsynsområdet, till exempel handläggning av värmepumpsanmälan, för att identifiera goda exempel på rutiner och uppmärksamma omotiverade skillnader i bedömning av ärenden. Den kommande energitillsynskampanjen, samverkan mellan länsstyrelser och kommuner i Uppsala och Västmanlands län, genomförs utifrån ett identifierat behov att stärka det tillsynsområden. Andra tillsynsområden som behöver utvecklas är tillsynen av tillståndsprövade verksamheter och tillsynsmetodik för egenkontrolltillsyn. Länsstyrelsen ser även ett fortsatt behov av att bidra med vägledning om enskilda avlopp och förorenade områden.

Generationsmålet

Bestämmelserna i miljöbalken syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö.

Miljökvalitetsmålen beskriver den kvalitet som Sverige vill att miljön ska ha 2020 och kan ses som en konkretisering av vad en hållbar utveckling innebär. De fungerar därmed som riktmärken för hela det svenska miljöarbetet. Lagstiftning och tillsyn är två av flera viktiga verktyg som samhället har för att nå miljökvalitetsmålen. För att miljökvalitetsmålen ska uppnås så krävs även andra styrmedel samt insatser av enskilda, företag och intresseorganisationer som sträcker sig längre än vad miljöbalken och annan lagstiftning kan reglera. Tillsynen verkar endast inom gällande regelverk. I takt med en utvecklad lagstiftning och konkreta åtgärdsprogram växer också betydelsen av tillsyn.

Kopplingen mellan miljöbalkens syfte och miljökvalitetsmålen gör att all miljöbalkstillsyn direkt eller indirekt bidrar till att miljökvalitetsmålen nås. Dock ger inte allt tillsynsarbete en omedelbar effekt på miljön. Tillsyn av verksamhetsutövare som följer regelverken leder på kort sikt inte till någon förändring i miljön. Länsstyrelsen bedömer ändå att egeninitierad tillsyn är av mycket stor betydelse för att ge verksamhetsutövare stöd och incitament till miljöarbete. Den ger också verksamhetsutövare en trygghet i att ingen annan fuskar och att regler gäller lika för alla. Egeninitierad tillsyn och tillsyn överlag måste därför ses i ett långsiktigt perspektiv och kan inte enbart planeras utifrån omedelbar effekt på miljön.

Genom tillsyn upptäcks emellanåt överträdelser och bristande efterlevnad av lagar, föreskrifter och de så kallade hänsynsreglerna. Det tillsynsarbete som vidtas för att åstadkomma rättelse påverkar verksamhetsutövarens agerande och därmed verksamhetens påverkan på miljön. Uppföljning av miljökvalitetsmålen samt tidigare tillsynsfallen ger vägledning ifall bristande efterlevnad gör att tillsynen behöver prioriteras till ett visst område. Sammanfattningsvis bedömer Länsstyrelsen att få egeninitierade tillsynsinsatser medför ett urholkat förtroende för miljölagstiftningen, dåligt stöd till verksamhetsutövarnas miljöarbete samt förvärrar upptäckt av problemområden som motverkar att miljökvalitetsmålen nås.

Miljösamverkan

Länsstyrelsen har under året aktivt deltagit i följande projektarbeten i regi av Miljösamverkan Sverige:

- Tillsyn markavvattning: Projektet syftar till att skapa gemensamma utgångspunkter för en väl fungerande miljöbalkstillsyn av markavvattningsföretag.
- Samråd enligt 6 kap miljöbalken: Projektet syftar att ta fram rutiner och information kring samrådsprocessen enligt 6 kap. miljöbalken.

Utöver medverkan i projekten har Länsstyrelsen bidragit med en styrelsemedlem till Miljösamverkan Sverige. Vidare används framtaget handledningsmaterial regelbundet i tillsynen.

Uppsala län saknar ett regionalt miljösamverkansförbund. Länsstyrelsens tillsynsvägleddningsaktiviteter, där handläggare möts och diskuterar, har därför ett extra stort värde för att främja en enhetlig tillsyn.

Biologisk mångfald och naturvård

RB 48. Länsstyrelserna ska i sitt arbete med biologisk mångfald och naturvård särskilt:

– skydda och förvalta värdefulla naturområden i syfte att nå Sveriges miljökvalitetsmål samt åtaganden inom EU:s naturvårdsdirektiv och internationella naturvårdskonventioner. Bevarande av värdefulla skogar är högt prioriterat och ska ske med utgångspunkt i strategierna för formellt skydd av skog,

– fortsätta arbetet med artbevarande, genomförandet av rovdjurspolitiken och främjandet av friluftslivet, samt

– se till att naturvårdsarbetet sker i god dialog med medborgare, brukare och andra berörda aktörer.

Skydd och förvaltning av värdefulla naturområden

Länsstyrelsen har under året fattat beslut om fyra naturreservat. Två av dessa är nya reservat och två är befintliga reservat där skyddet förstärkts genom inlösen av ytterligare skogsmark. Samtliga fyra naturreservat fick också nya ändamålsenliga skötselplaner. Genom reservatsbesluten har 727 ha produktiv skogsmark skyddats genom reservatsbildning, vilket bidrar till att nå miljömålet Levande skogar. Ett av naturreservaten ingår i Myrskyddsplan för Sverige och skyddet av detta område bidrar till att nå miljömålet Myllande våtmarker. Samtliga reservatsbeslut bidrar också till att nå miljömålet Ett rikt växt- och djurliv.

Länsstyrelsen har under året startat upp ett projekt med syfte att ta fram en strategi för prioritering inom områdesskydd. Strategin omfattar samtliga naturtyper och kommer att komplettera den regionala skogsstrategin. Totalt ingår cirka 150 objekt som är föreslagna för områdesskydd och av dessa har 50 objekt prioriterats för skydd fram till 2020.

Länsstyrelsen har genomfört åtgärder i 26 Natura 2000-områden och naturreservat för att bevara naturtyper och arter i enlighet med EU:s art- och habitatdirektiv.

Länsstyrelsen har arbetat för att upprätthålla och förbättra hävden av betes- och slåttermarker i de skyddade områdena. Genom röjning och huggning har Länsstyrelsen restaurerat löväng samt öppna och trädbärande betesmarker. Omfattande stängslingsarbete har genomförts under året. Totalt har mer än 14 kilometer stängsel satts upp. I områden där brukaren av olika anledningar inte själv får miljöersättning har Länsstyrelsen slutit avtal om betesdjur och slåtter. Vidare har Länsstyrelsen arrenderat mark för att möjliggöra bete.

I skogsmark har Länsstyrelsen genomfört en naturvårdsbränning och en svedjebränna samt utfört restaureringsåtgärder i såväl barrdominerad skog som ädellövskog. Åtgärderna har varierat beroende på skogstyp, men generellt har förutsättningarna för gamla träd och rekryteringsträd förbättrats. Andelen lövträd och död ved kommer att öka efter åtgärderna, vilket gynnar arter

knutna till dessa. Länsstyrelsen har även gjort särskilda insatser för att stärka värden knutna till värdefulla träd, till exempel beskurit alléträd, veteraniserat ekar och planterat ekplantor.

Länsstyrelsen har påbörjat ett strategiskt projekt med syftet att få en helhetssyn och samsyn över behov och kostnader för förvaltning av skyddade områden och att tydliggöra Länsstyrelsens inriktning i förvaltningsarbetet. Projektet ska resultera i en långsiktig strategi som ska vara ledande för planeringen av skötselåtgärder i de skyddade områdena, en övergripande plan med större satsningar/projekt de närmaste tio åren, samt en detaljerad plan för de närmaste tre åren. Under året har Länsstyrelsen granskat samtliga skötselplaner och bevarandeplaner. Samtliga åtgärder och kostnader har sammanställts och utgör nu ett översiktligt underlag för det fortsatta arbetet med strategin.

Artbevarande

Länsstyrelsen arbetar med artbevarande inom flera olika områden. Under 2013 har myndigheten påbörjat ett arbete med att ta fram en strategi för arter och naturtyper i länet. Syftet med strategin är att den ska beskriva regionala ansvarsarter och ansvarsnaturtyper, samt deras behov av hänsyn, skötsel, områdesskydd och spridningsvägar. Arbetet är en del i att skapa en grön infrastruktur. Strategin ska i första hand underlätta och effektivisera Länsstyrelsens arbete som berör skyddsvärd natur. I andra hand ska andra regionala aktörer ges möjlighet att använda och tillämpa strategin. På sikt ska naturvårdsarbete i strategin leda till ett mer effektivt naturvårdsarbete.

Inom åtgärdsprogram hotade arter har Länsstyrelsen genomfört åtgärder i drygt 30 program. Fokus är på arter och naturtyper som Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten har utsett som nationellt prioriterade samt arter som är regionala ansvarsarter. Åtgärderna syftar till att uppnå miljömålet Ett rikt växt- och djurliv och omfattar restaurering, skötsel, övervakning och kommunikation.

Länsstyrelsen har sedan 2012 ett samarbete med Skogsstyrelsen och Riksantikvarieämbetet om träd. Inom Kulturarvsliftet, finansierat av Riksantikvarieämbetet och Arbetsförmedlingen, har Skogsstyrelsen anställt 30

personer som trädinventerare. Länsstyrelsens roll i projektet är att peka ut områden som ska inventeras, genomföra utbildningar och bistå med kompetens. Under 2013 har projektet inventerat 11 345 träd. Kunskapen om var de värdefulla träden finns kommer att innebära att Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen, kommunerna och andra aktörer kan arbeta med att göra åtgärder för att bevara dem.

Gölgrödan är en ansvarsart för Uppsala län eftersom den, med ett undantag, endast finns här. Under 2013 har Länsstyrelsen inventerat gölgröda i de tre kustkommunerna Östhammar, Tierp och Älvkarleby. Inventeringen visar på att antalet platser är oförändrat men att det finns hot i form av avverkning och igenväxning. Gölgrödan är beroende av att befintliga gölar bevaras, att det nybildas gölar samt att de har möjlighet till spridning. Eftersom det är viktigt att planera på landskapsnivå har myndigheten påbörjat ett samarbete med Bergvik skog som är den största markägaren i området. Samarbetet ska resultera i en anpassad skogsbruksplan där hänsyn tas till gölgrödans boplatser samt dess möjlighet att röra sig mellan befintliga och nybildade gölar.

Länsstyrelserna kring Mälaren har under 2013 samarbetat om en inventering av akut och starkt hotade lavar på lador, gårdsgårdar och stängselstolpar. Dessa lavar kräver omålat gammalt virke vilket är sällsynt idag. Resultatet från inventeringen visar på att det är väldigt få lador som har dessa sällsynta lavar. Det fortsatta arbetet är ett viktigt samarbetsområde mellan naturvärden och kulturmiljövården där man gemensamt kan arbeta för att bevara äldre byggnader och hägnader.

Länsstyrelsen samarbetar med Upplands ornitologiska förening och Uppsala kommun för att ortolansparven återigen ska häcka i Uppsala kommun. Fågeln är beroende av att det på landskapsnivå finns möjlighet till att söka föda. Stora åkrar med tät sådd gör att den inte hittar mat och ortolansparven finns nu endast på en plats i kommunen. Samarbetet har fokuserat på att kommunicera till lantbrukarna värdet av att satsa på osådda rutor på åkrarna samt åtgärder i igenvuxna täkter för att skapa öppna miljöer så att fåglarna kan hitta mat. Åtgärderna gynnar flera andra arter, som exempelvis de viktiga vildbina.

Myndigheten fortsätter kartläggningen av den akut hotade flodkräftan. Under 2013 har tio vatten provfiskats. I tre av dessa påträffades flodkräfta.

Genomförande av rovdjurspolitiken

Länsstyrelsen har under året inventerat rovdjur. Totalt hittades fjorton familjegrupper av lodjur, en lyckad häckning av kungsörn samt kvalitetssäkrad förekomst av varg och björn. Myndigheten har vid upprepade tillfällen marknadsfört en hemsida och telefonnummer i länets media, syftet har varit att öka tillgängligheten och informationsflödet i rovdjursfrågan. En ny organisation av fältverksamheten är på plats med fler tillsvidareanställda, till skillnad från tidigare organisation som byggde på timanställd extern personal. Målet är att personal snabbare ska kunna vara på plats vid rapporterade observationer och anmälda skador.

Länsstyrelsen har besiktat ett trettiotal befärade angrepp av rovdjur på tamdjur. Sexton angrepp av lodjur har kvalitetssäkrats varav åtta angrepp har varit i ett och samma hjorthägn. Skyddsjakt på lodjur beviljades men utan resultat. Totalt utbetalades 46 000 kronor för angrepp orsakade av rovdjur.

Länsstyrelsen beslutade om licensjakt på tio lodjur för att närma sig länets miniminivå, samtliga djur fälldes.

Länsstyrelsens viltförvaltningsdelegation har haft fyra möten under året och ett utbildningstillfälle vid Grimsö forskningsstation.

Länsstyrelsen har tillsammans med Svenska Jägareförbundet och andra ideella organisationer genomfört två informationsmöten om rovdjur. Länsstyrelsen medverkade i panelen vid ett rovdjursmöte i Hållnäs under våren. I panelen deltog representanter från Naturvårdsverket, Svenska Jägareförbundet, Världsnaturfonden samt Skandulv.

Den av regeringen utsedda Vargkommittén vars ordförande och huvudsekreterare återfinns på Länsstyrelsen i Uppsala län slutredovisade sitt uppdrag.

Friluftsliv

Länsstyrelsen har arbetat vidare för att öka tillgängligheten till Hjälstavikens naturreservat, ett av länets mest besökta reservat. Under våren färdigställdes ett tillgänglighetssanpassat gömsle med en 270 meter lång

ramp ut genom vassen. Gömslet är 45 kvadratmeter stort och anpassat så att bland annat besökare med rullstol kan sitta i vattenbrynet och skåda fågel. Spången, som är en del av leden runt sjön, har renoverats. Ett helhetsgrepp har tagits kring informationen i området och nya entréskyltar och temaskyltar har producerats och satts upp vid entréer och målpunkter.

I övrigt arbetar Länsstyrelsen löpande med underhåll av befintliga leder och anläggningar samt förser eldplatser med ved. Under året har Länsstyrelsen sjösat en ny organisation med naturbevakare som snabbt ska kunna åtgärda mindre brister som uppstår på stigar och anläggningar.

Gårdarna Risön och Västergärde i Florarnas naturreservat fortsätter att locka besökare. Antalet uthyrningsdagar ökar stadigt och gårdarna används nu av skolor, föreningar och privatpersoner.

Länsstyrelsen har sammanställt hur myndigheten på olika sätt arbetar med friluftsliv och lämnat en redovisning till Naturvårdsverket. Förutom det arbete som utförs i skyddade områden, deltar Länsstyrelsen i olika nätverk och hanterar friluftslivsfrågor i ansökningar om projektmedel, inkommande tillsynsärenden, samråd, planfrågor, allmänhetens frågor med mera.

Naturvårdsarbetet sker i god dialog med medborgare, brukare och andra berörda aktörer

Länsstyrelsens samrådsgrupp för naturvård har haft två träffar under året. Den ena genomfördes som ett fältsmöte med information och diskussion av olika sjörestaureringsprojekt. Den andra träffen genomfördes tillsammans med Skogsstyrelsen och riktade sig till större skogsägare. Syftet var att visa på utvalda ansvarsarter och naturtyper och ge konkreta tips på vad man kan göra för dessa. Under dagen visade Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen på goda exempel av praktiskt naturvårdsarbete, informerade om GIS-verktyg för artfynd samt diskuterade hur samverkan kring de hotade arterna ska fungera. Skogsbolagen kan sedan integrera denna kunskap i sitt naturvårdsinriktade arbete.

I arbetet med områdesskydd för Länsstyrelsen en kontinuerlig dialog med markägare.

Länsstyrelsen har ordnat en tillsynsvägledningsträff för kommunerna kring täkter. Träffen inkluderade bland annat frågeställningar om hur man kan efterbehandla en täkt och bevara de naturvärden som har skapats för insekter, fåglar och groddjur. Under träffen fick deltagarna bland annat diskutera vilka strukturer som är viktiga för olika artgrupper. Deltagare från fem kommuner deltog.

Länsstyrelsen har i flera fall samarbetat med ideella föreningar kring åtgärder för hotade arter. I maj ordnade Länsstyrelsen tillsammans med Upplands botaniska förening och Älvkarleby naturskyddsförening en dag för praktiska åtgärder för den strakt hotade arten mosippa. Vidare har Länsstyrelsen ett samarbete med Sveriges naturskyddsförening för att utföra åtgärder för vitryggig hackspett. Under 2013 samarbetade Länsstyrelsen med Naturskyddsföreningen (SNF) om att ta bort gran och skapa död ved i två naturreservat. Åtgärderna utfördes ideellt, med stöd från Länsstyrelsen, i form av utrustning.

Länsstyrelsen har fortsatt med skolsatsningen Kornknarrar och violgubbar tillsammans med Biotopia samt Östhammars och Uppsala kommun. Under 2013 har lärare och elever på sex skolor i Uppsala kommun och två skolor i Östhammars kommun deltagit. Sammanlagt har minst 400 elever deltagit i satsningen. Länsstyrelsen har tagit fram en webbsida där allt material är samlat. Länsstyrelsen avser att fortsätta samarbetet med kommunerna och Biotopia för att få ut kunskap om hotade arter i skolorna. En styrka med projektet är att det fokuserar på Uppsala läns natur vilket ger extra engagemang hos lärare och elever.

Länsstyrelsen har vidare ordnat nationella träffar för mnemosynefjäril, skräntärna och asknätfjäril. På dessa träffar har ArtData-banken, länsstyrelser, ideella organisationer och experter deltagit.

Inom EU-projektet LIFE+MIA samverkar Länsstyrelsen i Uppsala län med länsstyrel-

serna i Södermanland och Västmanland, samt Upplandsstiftelsen och Sveaskog. Det har möjliggjort en mängd naturvårdsåtgärder i skyddade områden kring Mälaren.

Länsstyrelsen har samverkat med universiteten bland annat genom att delta i möten och ge föreläsningar samt genom att ta emot studenter på praktik och studiebesök, såväl i fält som på kontoret.

Länsstyrelsen har tillsammans med Upplandsstiftelsen och Biotopia tagit fram Utflyktsprogrammet 2013. Programmet togs fram i samverkan med Landstinget, kommuner, naturskolor och ideella föreningar och var inriktat mot upplevelser i natur- och kulturmiljöer. Totalt ingick 70 aktiviteter, varav flera var anpassade för barn och hälften genomfördes i naturskyddade områden. Länsstyrelsen deltog med fem egna aktiviteter, bland annat invigning av gömsle i Hjälsstaviken med 150-200 besökare och invigning av lederna i Tjäderleksmossens naturreservat med 30 deltagare.

Förutom en mängd kontakter med allmänhet, brukare och markägare har samverkan skett genom möten med olika samfälligheter och i lokala skötselråd. Till exempel hölls ett första skötselrådsmöte i det nya, stora reservatet Gräsö östra skärgård i början av november. Ett trettiotal markägare och några yrkesfiskare deltog. Länsstyrelsen presenterade sitt arbete under året och svarade på deltagarnas frågor. Inventeringsresultat från fjärils- och fågelinventeringar samt provfiske presenterades och en film som dokumenterar bottenvegetation visades. Länsstyrelsens fyra naturbevakare deltog och deras arbetsuppgifter diskuterades.

Länsstyrelsen har tillsammans med Svenska Jägarförbundet och andra ideella organisationer genomfört två informationsmöten om rovdjur. Länsstyrelsen medverkade i panelen vid ett rovdjursmöte i Hållnäs under våren. I panelen deltog representanter från Naturvårdsverket, Svenska Jägarförbundet, Världsnaturfonden samt Skandulv.

Miljökvalitetsnormer för luftkvalitet

RB 51. Länsstyrelserna i Stockholms, Västra Götalands, Skåne, Jönköpings, Östergötlands, Uppsala, Västerbottens och Västernorrlands län ska, för de kommuner eller områden där det fastställts eller under året kommer att fastställas åtgärdsprogram med syfte att nå miljökvalitetsnormerna för luftkvalitet, redovisa i vilken grad åtgärderna har genomförts, vilken effekt åtgärderna bedöms ha haft på halterna samt om miljökvalitetsnormerna följs. I de fall EU:s luftkvalitetsdirektiv överträds, vilket innebär en risk för sanktioner, ska länsstyrelsen bedöma hur länge överträdelserna antas bestå.

Luftkvalitet i Uppsala stad

Länsstyrelsen fastställde den 24 november 2006 Uppsala kommuns förslag till åtgärdsprogram för att klara miljökvalitetsnormerna (MKN) för partiklar och kvävedioxid. Uppsala kommun kompletterade våren 2009 åtgärdsprogrammet med en åtgärds-

plan för 2009-2010. Under 2012 har Uppsala kommun påbörjat en omprövning av gällande åtgärdprogram då MKN för luftkvalitet inte uppnåtts under den sexårsperiod som gått sedan åtgärdprogrammet fastställdes 2006.

Enligt ovan nämnda åtgärdsplan skall följande åtgärder vara genomförda

Åtgärder	Genomförd
Hastighetsbegränsning i delar av innerstaden till 30 km/tim	Ja
Begränsad framkomlighet på utsatta gator	Påbörjat
Dubbdäcksförbud på Kungsgatan	Ja
Miljözon för tyngre trafik	Ja
Information och marknadsföring	Ja
Installation av fuktsensorer	Utreds 2012
Löpande åtgärder enligt Åtgärdsprogrammet	
Marknadsplan för busstrafiken	Ja
Införande av "den mjuka busslinjen", flex och närlinje	Ja
Harmonisering av region och stadstrafiken	Ja
Gatustädning inklusive våtrengöring av vägbanan	Ja
Åtgärdsprogram	
Omprövning av gällande åtgärdprogram	Arbetet pågår och beräknas vara avslutat under 2014.

Effekter av åtgärderna på halterna av luftföroreningar och MKN

Uppsala kommun bedriver idag ett omfattande arbete med att klara miljökvalitetsnormerna (MKN) för kvävedioxid och PM₁₀. Resultaten från mätningarna visar att MKN för dygnsmedelvärde underskreds under 2013 men att det inte klarades för kvävedioxid. Under 2012 underskreds MKN både med avseende på partiklar, PM₁₀, och kvävedioxid, NO₂.

Partiklar

Enligt information från Uppsala kommun så överskreds dygnsmedelvärdet 34 gånger av tillåtna 35 överskridanden. Den relativt långa och kalla våren under 2013 gjorde att åtgärder som vägrenhållning inte kunde utföras i önskad omfattning. Men trots den ogynnsamma väderleken klarades normen för dygnsmedelvärdet om än med liten marginal. Även under 2012 underskreds dygnsmedelvärdesnormen, 20 överskridanden av

35 tillåtna. Till resultatet 2012 kan förutom de vidtagna åtgärderna som dubbdäcksförbud, införandet av 30-zon, tidig sandupptagning, förbättrad vägrenhållning också den nederbördrika våren ha bidragit. Liknade resultat erhöles också för 2010 då dygnsmedelvärdet överskreds 29 dygn av 35 tillåtna. Under 2010 var gatorna snötäckta under relativt lång period vilket förutom vidtagna åtgärder kan ha bidragit till att dygnsnormen underskreds.

Kvävedioxid

Till skillnad från år 2012 klarades inte dygnsmedelvärdesnormen för kvävedioxid under 2013. Resultaten av mätningarna visade att dygnsmedelvärdet överskredits tio dygn av sju tillåtna. Under 2012 överskreds dygnsmedelvärdesnormen fem dygn av sju tillåtna. Förklaringen till att MKN klarades under 2012 kan dels vara de vidtagna åtgär-

derna så som minskad personbilstrafik på grund av dubbdäcksförbud, införande av en 30-zon och att ett stort antal gamla bussar bytts ut mot nya. Även det milda klimatet under perioden kan ha bidragit till lägre koncentrationer av NO₂ som ett resultat av lägre utsläpp av NO₂ och stor omblandning av luften jämfört med vad som sker vid kalla förhållanden.

Övrigt

De åtgärder som i övrigt vidtagits såsom dubbdäcksförbud och sänkt hastighet samt minskad framkomlighet har inneburit en minskning av personbilstrafiken med 30 procent på Kungsgatan och av kvarvarande trafik så kör endast 20 procent med dubbdäck.

Bedömning

Länsstyrelsen bedömning av hur länge överträdelser av MKN för partiklar och kvävedioxid antas bestå baseras på de resultat som mätningarna av aktuella luftföroreningar visar, på det arbete som Uppsala kommun genomfört och på det fortsatta arbetet med omprövningen av nuvarande åtgärdsprogram.

Uppsala kommun bedriver idag ett omfattande arbete för att klara MKN för partiklar och kvävedioxid inom Uppsala stad. Många åtgärder har vidtagits och ytterligare åtgärder planeras inom det åtgärdsprogram som är under omprövning. Vilka ytterligare åtgärder som kan bli aktuella kommer det att fattas beslut om under 2014.

Halterna av partiklar (PM10) i luften har under flera år underskridit MKN för dygnsmedelvärdet. Årsmedelvärdet för PM10 har sedan mätningarna startade hela tiden legat under MKN.

Halterna av kvävedioxid började mätas kontinuerligt 2008 för att förutom årsmedelvärdet också kunna bestämma tim- och dygnsmedelvärden. Resultaten visar att det skett överskridande av MKN med avseende på års, dygn- och timmedelvärden under flera år. Men resultaten visar också att halterna i luften trots överskridanden ändå uppvisar en minskande trend under senare år. Detta illustreras av halterna under de två senaste åren. År 2012 underskreds MKN och år 2013 erhöles ett mycket marginellt överskridande. Länsstyrelsens bedömning är att den trend av minskande halter av främst partiklar men också av kvävedioxid, är ett resultat av de åtgärder som Uppsala kommun vidtagit. De ytterligare åtgärder som kommer att sättas in kommer att minska risken för överskridanden av MKN inklusive risken för överskridanden som idag orsakas av variationer i det lokala vädret.

MKN för kvävedioxid bedöms vara svårare att klara än MKN för partiklar. Att bedöma hur lång tid det kommer att ta att klara MKN är idag inte möjligt men förkopplingsvis bör det ske någon gång under den period som det omprövade åtgärdsprogrammet omfattar, alltså mellan 2014 och 2020.

Tillståndsärenden miljöprövningsdelegation

RB 58. Länsstyrelserna ska särskilt redovisa hanteringen av tillståndsärenden vid länsstyrelsernas miljöprövningsdelegationer, vilka åtgärder som har vidtagits för att korta handläggningstiderna i dessa samt hur de under 2013 tillförda resurserna har bidragit till en effektivare hantering.

Miljöprövningsdelegationen består av tre ordförande, varav en verkar som samordnande ordförande, och tre miljösakkunniga. I samtliga ärenden utses omgående handläggare, sakkunnig och ordförande. Ärendet, skickas om det är fråga om en ansökan om tillstånd, med en förfrågan till berörd länsstyrelse och tillsynsmyndighet om ansökan behöver kompletteras. Om Miljöprövnings-

delegationen bedömer att ansökan behöver kompletteras, föreläggs sökanden om att komplettera densamma. När kompletteringen inkommer gör Miljöprövningsdelegationen en förnyad bedömning om ärendet är komplett. Därefter kungörs ansökan och ansökan skickas på remiss till berörda myndigheter däribland Länsstyrelsen. Yttranden från myndigheter och enskilda kom-

municeras med sökanden. Vid behov hålls offentliga sammanträden med deltagande från allmänhet, enskilda och myndigheter. Handläggaren upprättar förslag till beslut, som överlämnas till Miljöprövningsdelegationen. Miljöprövningsdelegationen meddelar därefter beslut, som kungörs. Varje vecka genomförs schemalagda beslutsmöten.

Åtgärder som vidtagits för att korta handläggningstider

I 28 § förordningen (2011:1237) om miljöprövningsdelegationer anges att miljöprövningsdelegationerna ska samråda och samverka med varandra i gemensamma handläggningsfrågor. Samtliga tolv miljöprövningsdelegationer har under 2013 träffat en samverkansöverenskommelse. Syftet med samverkansöverenskommelsen är att verka för att regeringens syfte med koncentrationsreformen får avsett genomslag.

Konkret har detta arbete inledningsvis resulterat i att lägga fast formerna för hur samverkan mellan de tolv delegationerna ska bedrivas. Även formerna för samverkan med miljövårdsdirektörsnätverket har etablerats. Ett beslutsstöd i form av en generell mall för tillståndsbeslut har tagits fram under 2013. Vidare har ett beslutsstöd för bergtäktsverksamhet tagits fram under året. Motsvarande beslutsstöd för vindkraft färdigställdes i slutet av 2013. Arbete pågår också med att uppdatera ett gemensamt informationsmaterial beträffande miljöprövning. Det har även påbörjats arbete med att ta fram övergripande gemensamma rutiner för hantering av ärenden som kan komma att följa av Industriutsläppsdirektivet (IED-direktivet) samt beslutsstöd för jordbruk och biogasanläggningar.

Länsstyrelsen i Uppsala län har genomfört processkartläggningar beträffande olika handläggningsmoment i miljöprövningsärendena. Det har resulterat bland annat i att en detaljerad checklista för handläggningen som revideras kontinuerligt.

Ett digitalt stöd har skapats för att följa upp tidsåtgång för olika moment i ärendehandläggningen. Rutiner och mallar för kompletteringsremiss, kompletteringsföreläggande, kungörelser av ansökan och beslut, beslut om aktförvaring, remiss samt beslut om godkännande av säkerheter har utarbetats. Därutöver har även beslutsmallar för förlängning av provotid, återkallelse av till-

stånd, upphävande av tillstånd enligt 24 kap 8 § miljöbalken, återkallelse av ansökan, överlämnande av ärende till annat län, avvisning brist i samråd och brist i beslutsunderlag har tagits fram och uppdaterats under året.

I övrigt är administrativt stöd till handläggarna under uppbyggnad och bedöms vara resurseffektivt. Miljöprövningsdelegationen har även uppställt rekommenderade tider för kommunikering för olika handläggningsmoment. Samverkanslänen och kommunerna har fått möjlighet att avge synpunkter på dessa.

Miljöprövningsdelegationen har för att underlätta handläggningen tagit fram en promemoria om skrivregler för tillståndsgivning.

För att säkerställa hög kvalitet på de beslut som Miljöprövningsdelegationen meddelar, sammanställer Länsstyrelsen regelbundet praxis som delges handläggarna och Miljöprövningsdelegationen. Dessa förvaras digitalt för allmän åtkomst.

Länsstyrelsen har deltagit vid länsvisa kommunträffar med de kommunala tillsynsmyndigheterna i samtliga provningslän. Vid dessa träffar har fokus legat på att presentera Miljöprövningsdelegationen, vikten av korta handläggningstider och kvaliteten i svaren på de remisser som skickas till de kommunala tillsynsmyndigheterna.

Varannan vecka genomförs samverkansmöte där enhetschefen för miljöskydd, sakkunniga och ordförandena träffas för att gå igenom aktuella frågor, ta del av rättspraxis och delge erfarenheter från ärendehandläggning. Dessa möten protokollförs och lagras digitalt för åtkomst för alla som arbetar med tillståndsprövning. Återkoppling från dessa möten sker via regelbundna möten med handläggarna.

Renodling av handläggarnas arbetsuppgifter har inletts och fortskrider. De nya handläggarna har genomgått introduktionsutbildning, dels vad avser förvaltningskunskap, dels specifik introduktion beträffande arbetet inom Miljöprövningsdelegationen. Diariefunktionen har fått en specifik utbildning om arbetet med Miljöprövningsdelegationen.

Internutbildning har genomförts bland annat avseende artskydd för fladdermöss vid

vindkraftsetableringar. Minst en gång om året träffas handläggare, sakkunnig och ordföranden, där arbetet med Miljöprövningsdelegationen utvärderas och en plan för kommande år läggs fast.

Vidare bjuds Länsstyrelserna i Södermanlands län och Västmanlands län in till samverkansmöte för återkoppling och erfarenhetsutbyte en gång per år. Per e-post uppdateras Länsstyrelsen i Södermanlands län och Västmanlands län regelbundet om prövningsläget samt ges återkoppling på hur genomförda samråd har fungerat när ansökan väl inlämnats.

Hur tillförda resurser har bidragit till effektivare hantering

Tillförda resurser under 2013 har bidragit till en effektivare hantering av tillståndsärenden genom att fler handläggare får en ökad möjlighet till specialisering inom sin bransch. Fler handläggare ger också en större kompetensbas och minskar sårbarheten vid arbetsfrånvaro. Till följd av extra

resurser under 2013 har nödvändigt utrymme skapats för att ta fram och utveckla rutiner och mallar. Den kunskapsuppbyggnad som skett under året bedöms vara av stort värde för kommande arbete med tillståndsärendena. Utöver en förstärkning på handläggarsidan har även en förstärkning skett av diariefunktionen med syfte att avlasta handläggarna från administrativa tunga delar av ärendehantering. Länsstyrelsen i Uppsala län bedömer att kvaliteten på besluten har höjts, vilket bland annat visas genom låg ändringsfrekvens i överinstans. Handläggningen har också effektiviserats. Ärendebalansen har minskat och handläggningstiderna har kortats väsentligt. I merparten av beslutade ärenden uppnås de av regeringen uppsatta handläggningstiderna. Ingående ärendebalans för 2013 var 92 ärenden. Huvuddelen av dessa ärenden hade inkommit före den 1 juni 2012, det vill säga innan koncentrationen trädde i kraft. Utgående balans vid årsskiftet uppgick till 69 ärenden.

Miljökvalitetsmål

8. verka för att de av riksdagen fastställda miljökvalitetsmålen uppnås, och svara för regionalt mål- och uppföljningsarbete, stödja kommunerna med underlag för deras miljömålsarbete, verka för att målen får genomslag i den lokala och regionala samhällsplaneringen samt samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat

Länsstyrelserna ska i fråga om sitt miljömålsarbete enligt första stycket 8 rapportera till det miljömålsråd som finns inom Naturvårdsverket och samråda med rådet om vilken rapportering som behövs. Förordning (2008:1346) som gällde t.o.m. 2013-12-14. Se mer under avsnittet Resultatredovisning.

Miljömålsarbetet i Uppsala län drivs i stor utsträckning i samverkan med kommunerna och andra länsstyrelser. Det interna samverkansarbetet på myndigheten är också etablerat och är väsentligt för ett effektivt miljömålsarbete.

I de regionala åtgärdsprogram som är under framtagande redovisas planer som formulerar mål, åtgärder och uppföljning för olika miljökvalitetsmål. Planerna tjänar som stöd både för Länsstyrelsens eget arbete och för kommunernas arbete med tillsyn och planering av miljöarbetet inom olika områden.

Samverkansformer som stödjer miljömålsarbetet

Länsstyrelsen driver och deltar i en länstäckande samverkansgrupp för naturvård. Gruppen består av representanter från ideella organisationer, kommuner och skogsbolag. Gruppen träffas regelbundet och lyfter behov av åtgärder och förankrar miljömålsarbetet i länet. Samverkansgruppen är uppdelad i två tematiska konstellationer, där sjörestaureringar och andra vattenfrågor är centrala och utgör tema i den ena gruppen och skydd av skog utgör tema för den andra gruppen. Under året har ett fältnöte hållits med information och diskussion av olika sjörestaureringsprojekt. I Länsstyrelsens

arbete med områdesskydd pågår kontinuerlig dialog med markägare.

Länsstyrelsen har ett nätverk med kommunernas miljöstrategier och miljösak-kunniga. Nätverket har träffats en gång under 2013. Nätverket lyfter frågor och erfarenheter av kommunalt och regionalt miljöarbete och definierar samverkanstillfällen kring projekt och ansökningar. Länsstyrelsen för dialog och samarbetar med kommunerna i länet avseende ett projekt som drivs av RUS, vars syfte är att ta fram en vägledning och handbok för kommunernas miljömålsarbete. Arbetet med handboken fortlöper under 2014 tillsammans med kommuner och andra länsstyrelser.

Länsstyrelsen har tidigare organiserat miljömålsarbetet på myndigheten med ett sekretariat samt fyra arbetsgrupper med medarbetare från berörda sakområden. Under året har sekretariatet haft ett möte. För närvarande pågår en översyn av arbetsformerna och den organisatoriska strukturen för hur miljömålsarbetet ska drivas inom Länsstyrelsen. Målet är att ta fram en strategi för miljömålsarbetet inom myndigheten.

Länsstyrelsen har deltagit i ett regionalt nätverk med länsstyrelserna i Svealand. Under året har nätverket haft ett fysiskt möte, arrangerat av Länsstyrelsen i Uppsala. Nätverket syftar till att utbyta erfarenheter och hitta samverkansmöjligheter mellan länen för att uppnå miljö kvalitetsmålen.

Länsstyrelsen i Uppsala län är huvudman till ett länsstyrelsegemensamt projekt för att ta fram en nationell webbaserad katalogtjänst för planeringsunderlag som ger möjlighet att på ett enkelt sätt söka planeringsunderlag i form av geodata, dokument eller bilder som behövs för att tillämpa plan och bygglagen, Miljöbalken samt för att upprätta miljökonsekvensbeskrivningar. Länsstyrelsens arbete med ajourhållning av arkiv och katalog för planeringsunderlag har pågått kontinuerligt under 2013.

Länsstyrelsens arbete med att genomföra åtgärder inom vattenförvaltningens åtgärdsarbete förankras lokalt i vattenråd, som kan bestå av markägare, kommuner, verksamhetsutövare och intresserade medborgare i ett avrinningsområde. Ett exempel på vattenråd är Tämnarens vattenråd. Åtgärdsarbetet samordnas också med kunskapsprojektet Greppa Näringen, där aktiviteter och

rådgivningar initieras avrinningsområdesvis. Samverkan med kommunerna sker dels genom så kallade vattenverkstäder, dels genom att kommunerna ingår i vattenråden.

Inom klimatarbetet pågår flera stora samarbeten i Uppsala län. Nämnas kan till exempel ett kommunalt nätverk, samarbete med Regionförbundet i Uppsala län och med Stiftelsen för samverkan mellan universiteten i Uppsala (STUNS), Institutet för jordbruks- och miljöteknik (JTI), näringsliv och samhälle. Länsstyrelsen har också en tät och regelbunden kontakt med länsstyrelserna i Stockholms, Södermanlands och Västmanlands län. Länsstyrelsens klimatarbete redovisas närmare under avsnitt Energi och klimat, prestationer.

Länsstyrelsen har tillsammans med Landstinget i Uppsala, Uppsala kommun, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) och Uppsala universitet (UU) bildat ett kemikalienätverk. Nätverkets syfte är att skapa en plattform för samarbete och gemensamt kunskapsutbyte inom kemikalieområdet.

Länsstyrelsens arbetsgrupp för efterbehandling av förorenad mark samarbetar regelbundet med miljöinspektörer i länets kommuner. Det anordnas åtminstone en handläggarträff per år samt en utbildningsaktivitet om året, den så kallade Mälarlänsutbildningen. Länsstyrelsen i Uppsala län har även ett aktivt samarbete med övriga Mälarlän samt Gotland och Dalarna. Under 2013 har bland annat ett gemensamt ramavtal upphandlats för översiktliga markundersökningar samt Mälarlänsutbildningen arrangerats gemensamt.

Länsstyrelsen arbete för att nå miljömålen

Länsstyrelsen har under året fördelat nära en miljon kronor till två projekt inom den Lokala Naturvårdssatsningen (LONA). Projekten bidrar främst till miljömålen Ett rikt växt och djurliv och Levande sjöar och vattendrag. Båda projekten drivs av lokala föreningar i samverkan med andra aktörer.

Länsstyrelsen har bidragit med LOVA-medel till totalt 20 lokala vattenvårdsprojekt i Uppsala län med kommuner och lantbrukarorganisationer som huvudmän. 17 projekt har slutrapporterats under 2013 medan tre av dem fortfarande pågår. Projekten bidrar främst till miljömålet Ingen övergödning

genom åtgärder inom VA- och jordbrukssektorn.

Havsmiljöprojektet En levande Karlholmsfjärd har slutrapporterats under året. Projektet har löpt över en treårsperiod och har innehållit ett flertal delprojekt, samtliga delprojekt är avrapporterade. Exempel på delprojekt är anläggning av våtmarker, anläggande av fiskväg och restaureringsplan för Tämnarån. Länsstyrelsen har genom detta projekt verkat för att uppnå miljökvalitetsmålen Ett rikt växt- och djurliv, Giftfri miljö, Levande sjöar och vattendrag, Ingen övergödning, Hav i balans och Myllrande våtmarker.

Länsstyrelsen har även under året slutfört havsmiljöprojektet Utredning av dioxiner och furaner i Lövstabukten, Uppsala län. Målet med projektet var att finna, alternativt att med större säkerhet kunna identifiera, källan/källorna till de förhöjda halterna av dioxin och furaner i sediment Lövstabukten. Resultatet från projektet ska kunna utgöra en prioriteringsgrund för fortsatt arbete med förorenade områden längs Östersjöns kust. Resultaten från projektet visar att det i huvudsak är lokala föroreningskällor som har orsakat de förhöjda halterna av dioxin och furaner i Lövstabukten. I de yttre delarna av bukten kan även ett tillskott av förorenade sediment från Gävlebukten ha gett ett betydande bidrag. Projektet har också kunnat visa att det sker ett läckage av dioxiner och furaner från sediment till vatten. Det har däremot inte gått att avgöra om det i dag finns andra lokala källor än sedimenten som bidrar till föroreningsbelastningen i Lövstabukten.

Länsstyrelsen har deltagit aktivt i arbetet att minska massförekomsten av mygg i Nedre Dalälven samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras. Länsstyrelsen har deltagit i styr- respektive arbetsgrupp och Länsstyrelsen i Gävleborg har ansvarat för projektledningen. Länsstyrelsen har inom projektet arbetat för att få till hävd inom ett större område, både genom slåtter och bete. Det är åtgärder som främjar miljökvalitetsmålen Ett rikt odlingslandskap och Ett rikt växt- och djurliv. Projektet har slutrapporterats under 2013.

Länsstyrelsen har under 2013 fortsatt med skolsatsningen Kornknarrar och violgubbar tillsammans med Biotopia samt Östham-

mar och Uppsala kommun. Under 2013 har lärare och elever på sex skolor i Uppsala kommun och två skolor i Östhammars kommun deltagit. Sammanlagt har minst 400 elever deltagit i satsningen. Länsstyrelsen avser att fortsätta samarbetet med kommunerna och Biotopia för att få ut kunskap om hotade arter i skolorna. En styrka med projektet är att det fokuserar på Uppsala läns natur vilket ger extra engagemang hos lärare och elever.

Länsstyrelsen har under året fattat beslut om fyra naturreservat, av vilka två är bildande av nya naturreservat och två är befintliga reservat där skyddet förstärkts genom inlösen av ytterligare skogsmark. Samtliga fyra naturreservat fick också nya ändamålsenliga skötselplaner. Genom reservatsbesluten har 727 ha produktiv skogsmark skyddats genom reservatsbildning, vilket bidrar till att nå miljömålet Levande skogar. Ett av naturreservaten ingår i Myrskyddsplan för Sverige och skyddet av detta område bidrar till att nå miljömålet Myllrande våtmarker. Samtliga reservatsbeslut bidrar också till att nå miljömålet Ett rikt växt- och djurliv.

Inom arbetet med att nå miljökvalitetsmålet Giftfri miljö har Länsstyrelsen genomfört flera olika aktiviteter och åtgärder under året.

Länsstyrelsen verkar för att kartläggning, utredningar och åtgärder av områden som är förorenade genomförs genom tillsynsinsatser. Länsstyrelsen genomför också kartläggning, undersökningar och åtgärder som finansieras av staten (Naturvårdsverket) och under 2013 har inventeringsarbetet avslutats. Statlig finansiering är endast aktuell för förorenade områden som är nationellt prioriterade och då ingen part är ansvarig. Under 2013 har delåtgärder finansierade med statliga bidragsmedel genomförts för två objekt. För närvarande pågår åtgärdsförberedande undersökningar finansierade med bidragsmedel för två objekt.

Arbetsgruppen för förorenade områden har vidare under året arbetat aktivt med tillsynsvägledande insatser gentemot kommunerna. Detta har skett bland annat genom att ordna en årlig utbildningsaktivitet, den så kallade Mälarlänsutbildningen. Utbildningen riktar sig till miljöinspektörer i kommunerna som arbetar med tillsyn av

förorenad mark och 2013 handlade den bland annat om hälsoriskbedömningar och hantering av massor. Under 2013 har även ett samverkansprojekt med fokus på inventering av pågående verksamheter genomfört.

Länsstyrelsen har också ingått i ett kemikalienätverk som har planerat genomförande av en seminariedag med temat kemikalier i vardagen. Seminariet kommer genomföras under våren 2014. Kopplat till detta genomförs en blodprovstudier där kända Uppsalaprofiler och beslutsfattare medverkar.

Under året har Länsstyrelsen genomfört och avslutat projektet Källanalys och miljögifter i Uppsala län. Det har resulterat i en rapport (Länsstyrelsens meddelandeserie 2013:3) och arbetet förväntas ligga till grund för att identifiera framtida åtgärder för att uppnå miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö.

Länsstyrelsen har under 2013 fortsatt arbetet med att samordna klimatanpassningsarbetet i länet. Arbetet under året har haft fokus på den regionala handlingsplanen för klimatanpassning, på att förankra den framtagna klimatanalysen och fortsätta arbetet med de två tidigare initierade Mälarprojekten. Inom ramen för klimatanpassnings-samordningen pågår just nu i samverkan med kommunerna ett framtagande av en regional handlingsplan för klimatanpassningsarbetet som är inriktat på åtgärder. Dessa åtgärder kommer följa upp klimatfrågorna i miljömålssystemet inom Länsstyrelsen. En mer detaljerad beskrivning redovisas under avsnitt Energi och klimat, prestationer.

Länsstyrelsen har på olika sätt initierat olika åtgärder inom vattenförvaltningens arbete med att nå god status i alla vatten. Exempel är en ökad anslutning till Greppa Näringen bland lantbrukare, tillsynsprojekt av vattenverksamhet och via samverkan med kommunerna ett ökat fokus på dagvattenhanteringen i kommunernas detaljplaner. År 2013 ägnades huvudsakligen åt att genomföra en ny statusklassning enligt vattenförvaltningens sexåriga cykel. Denna, tillsammans med de fördjupade åtgärdsunderlag som Länsstyrelsen till stora delar färdigställde under 2013 (publiceras under 2014 på Länsstyrelsens hemsida), ska utgöra underlag till Vattenmyndighetens åtgärdsprogram som ska

vara klart 2015. Åtgärderna som beskrivs i de fördjupade underlagen och i åtgärdsprogrammet bidrar till att uppnå målen för Ingen övergödning, Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans och Ett rikt växt- och djurliv.

Länsstyrelsen har under året arbetat med havsplanering under samordning av Havs- och vattenmyndigheten och Västernorrlands länsstyrelse. Länsstyrelsen har sammanställt regionalt kartunderlag till Havsplaneringsportalen samt bidragit med data och texter till en nulägesbeskrivning för planområdet Bottniska viken. Kommunala planer och planeringsunderlag har redovisats i materialet efter dialog med länets kustkommuner. Havsplaneringen syftar till att ge en sammanhängande fysisk planering av havet i form av kartmaterial och riktlinjer och bestämmelser för hur olika områden ska skyddas, nyttjas och förvaltas samt vilka samhällsintressen som ska uppmärksammas. Underlaget och materialet bidrar med att uppnå miljö kvalitetsmålet Hav i balans samt levande kust och skärgård.

Miljömålet Frisk luft är aktuellt i Uppsala kommun, som inte uppnår miljö kvalitetsnormen för luft. Länsstyrelsen fastställde den 24 november 2006 Uppsala kommuns förslag till åtgärdsprogram för att klara miljö kvalitetsnormerna (MKN) för partiklar och kvävedioxid. Uppsala kommun har påbörjat en omprövning av gällande åtgärdsprogram då miljö kvalitetsnormerna för luftkvalitet inte uppnåtts under den sexårsperiod som gått sedan åtgärdsprogrammet fastställdes 2006. Många åtgärder har vidtagits (se avsnitt Miljö kvalitetsnormer för luftkvalitet) och ytterligare åtgärder planeras inom det åtgärdsprogram som är under omprövning

Den årliga bedömningen av miljömålen för 2013 visar att Uppsala län behöver genomföra fler åtgärder för att miljömålen ska uppnås. Vidare konstateras att miljömålet Bara naturlig försurning förväntas uppnås till år 2020 i länet. Länsstyrelsens arbete med bland annat förorenad mark och vattenförvaltningen bedöms ge en ökad möjlighet att uppnå miljömålen. Länsstyrelsens årliga bedömning av miljömålen finns att läsa på miljö målportalen.

Lantbruk och landsbygd

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER) Avser verksamhet 60*

	2013	2012	2011
Årsarbetskrafter män ¹⁾	5,91	5,64	4,75
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	19,34	21,28	21,64
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	15,84	17,77	17,95
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	26 473	27 461	26 584
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	17,52	19,31	18,94
Antal ärenden, inkomna och upprättade	12 056	12 480	11 739
Antal beslutade ärenden	12 192	12 965	12 018
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	197	209	175
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	612	131	425
Varav Jordbrukarstöd, VÅS 601*			
Antal behandlade SAM-ansökningar (st)	2 949	2 979	3 035
Antalet utbetalningar (st)	12 786	12 849	12 255
Direkta verksamhetskostnader vht 601* (tkr)	8 344	8 522	9 466
Direkta kostnader per SAM-ansökning (kr/st)	2 829	2 861	3 119
Direkta kostnader per utbetalningsärende (kr/st)	653	663	772
Varav Landsbygdstöd, VÅS 602*			
Summa antal beslutade ansökningar om företagsstöd och ansökningar om utbetalning av företagsstöd (st)	262	170	169
Direkta verksamhetskostnader vht 6024 (tkr) ³⁾	1 183	1 137	619
Direkta kostnader per beslutad ansökan om företagsstöd och ansökan om utbetalning av företagsstöd (kr/st)	4 515	6 688	3663
Summa antal beslutade ansökningar om projektstöd och ansökningar om utbetalning av projektstöd (st)	129	58	56
Direkta verksamhetskostnader vht 6021 (tkr)	921	564	871
Direkta kostnader per beslutad ansökan om projektstöd och ansökan om utbetalning av projektstöd (kr/st)	7 140	9 724	15 554
Summa antal beslutade ansökningar om miljöinvesteringar och ansökan om utbetalning av stöd till miljöinvesteringar (st)	161	69	68
Direkta verksamhetskostnader vht 6022 (tkr)	520	392	335
Direkta kostnader per beviljad ansökan om miljöinvesteringar och ansökan om utbetalning av stöd till miljöinvesteringar (kr/st)	3 230	5 681	4 926
Brukarundersökning			
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 6024, Landsbygdsutveckling – Företagsstöd ⁴⁾	76	-	-
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 601, Stöd till jordbruket ⁵⁾	51	-	-

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl. OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

³⁾ Verksamhetskoden har ändrats till 6024 från 6020 den 1 januari 2013.

⁴⁾ Nöjdindex för verksamhet 6024 från länsstyrelsegemensam brukarundersökning 2013. Nöjdindex varierar mellan 0 och 100, där 0 är lägsta betyg och 100 är högsta betyg. Genomsnitt för samtliga 21 länsstyrelser är 70.

⁵⁾ Nöjdindex för verksamhet 601 från länsstyrelsegemensam brukarundersökning 2013. Nöjdindex varierar mellan 0 och 100, där 0 är lägsta betyg och 100 är högsta betyg. Genomsnitt för samtliga 21 länsstyrelser är 61.

Kostnaderna per ansökan för företags-, projektstöd samt miljöinvesteringar har sjunkit kraftigt jämfört med 2012. Att kostnaderna har sjunkit kan bland annat förklaras med förbättrade handläggningssystem och rutiner. Något annat som påverkat är också att 2013 var sista året i programperioden vilket innebar att samtliga ansökningar om stöd måste beslutas innan årets slut.

Länsstyrelsernas gemensamma brukarundersökning 2013 visar för arbetet med företagstöd till landsbygden ett riktigt bra resultat för Uppsala län med ett nöjdindex på 76 på en 100-gradig skala. Det är sex enheter högre än genomsnittligt index hos övriga länsstyrelser i landet och har förbättrats med 18 enheter sedan 2012. Länsstyrelsen fick

bland annat höga betyg i bemötande, engagerad och kompetent personal samt tillräcklig information vid telefonkontakt och e-postkontakt. Länsstyrelsen har under året arbetat aktivt med att förbättra bemötandet mot de sökande genom att kontinuerligt lyfta frågorna vid enhets- och handläggningsmöten. Länsstyrelsen har även genom att förstärka handläggningsgruppen utökat telefoniderna och på så sätt ökat tillgängligheten. För arbetet med stöd till jordbruket är siffrorna inte lika positiva, tvärtom ligger Länsstyrelsen på flera punkter lägst i landet. Dock visar Länsstyrelsens egen enkätundersökning, som skickats ut till brukare som fått kontrollbesök, en mycket mer positiv bild. Brukarna har i enkäten gett Länsstyrelsen betyget 8,3 på en tiogradig skala där ett år

lågt betyg och tio är högt betyg. En trolig förklaring till skillnaden mellan undersökningarna är att många i brukarundersökningen angett svårigheter att komma i kontakt med Länsstyrelsen och därför gett ett lågt betyg, medan de som svarat på Länssty-

relsens egen enkätundersökning fått ett kontrollbesök under året och därmed haft personlig kontakt med en av Länsstyrelsens kontrollanter, och därefter gett ett högt betyg.

Indikatorer Areella näringar, landsbygd och livsmedel utgiftsområde 23

Sysselsättning ¹⁾	2013	2012	2011	2010
Andel kvinnor sysselsatta utanför tätort (på landsbygden) (dagbefolkning) (%)	-	3	3	3
Andel män sysselsatta utanför tätort (på landsbygden) (dagbefolkning) (%)	-	8	8	7
Andel sysselsatta utanför tätort (på landsbygden) (dagbefolkning) (%)	-	11	11	11
Nyförretagande	2013	2012	2011	2010
Andel nystartade företag av kvinnor utanför tätort (på landsbygden) (%)	-	12,3	12,7	12,3
Andel nystartade företag av män utanför tätort (på landsbygden) (%)	-	18,2	24,0	21,0
Andel nystartade företag utanför tätort (på landsbygden) (%)	-	30,5	36,7	33,3

¹⁾ Indikatorn för sysselsättning är förändrad sedan föregående år, då den visade antal kvinnor sysselsatta utanför tätort (på landsbygden) i förhållande till totalt antal kvinnor sysselsatta i länet (dagbefolkning) osv. Värdena för 2010 och 2011 är därför andra än de som presenterades i årsredovisningen 2012.

Källa: Statistiska centralbyrån

Andelen sysselsatta utanför tätort har varit i stort sett konstant från 2010 och framåt. Vad gäller andelen nystartade företag utanför tätort finns en liten negativ förändring mellan år 2012 och 2010. Skillnaden är ännu

större om man jämför med år 2011. Minskningen i andelen nystartade företag utanför tätort kan i stort hänföras till att andelen företag startade av män har minskat.

Jordbruksverkets styrning över stödprocessen

RB 10. Länsstyrelserna ska på ett kostnadseffektivt och för företagen enkelt sätt samt med minimerad risk för sanktioner genomföra uppgifterna som åligger dem ifråga om direktstöd till lantbruket och stöd till landsbygdsåtgärder enligt förordningarna (2004:760) om EG:s direktstöd för jordbrukare m.m. och (2007:481) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder. Länsstyrelserna ska, tillsammans med Jordbruksverket, säkerställa att direktstöd till lantbruket och stöd till landsbygdsutveckling i så hög utsträckning som möjligt betalas ut så tidigt som regelverket tillåter samt säkerställa att handläggningstider för beslut och utbetalning av stöd minskar samtidigt som risken för finansiell korrigering förebyggs och minimeras. Länsstyrelserna ska dessutom särskilt arbeta med återkrav.

Länsstyrelserna ska följa Jordbruksverkets styrning över stödprocessen avseende administrationen av jordbruks- och landsbygdsstöd. Länsstyrelserna ska löpande rapportera handläggnings- och kontrolläge till Jordbruksverket enligt av verket fastställd rapportplan, samt bistå Jordbruksverket i att under stödåret uppnå en bättre uppföljning av handläggnings- och kontrolläge av ovan nämnda stöd. Länsstyrelserna ska redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att följa uppdraget samt hur stor andel av stöd och ersättningar som betalats ut vid de tillfällen som anges i den gemensamma utbetalningsplanen.

Länsstyrelserna ska under 2013, tillsammans med Jordbruksverket, fortsätta arbetet med en processgenomgång av stödprocessen för landsbygdsutvecklingsstöd. Arbetet ska även beakta kommande programperiod. I denna ska erfarenheter från andra medlemsländer tas tillvara. Länsstyrelserna ska redovisa hur de har deltagit i processgenomgången.

Länsstyrelserna ska tillsammans med Jordbruksverket bistå i arbetet med att uppfylla ackrediteringsvillkoren för hanteringen av stöd.

Under 2013 har Länsstyrelsen arbetat för att så många lantbrukare som möjligt ska få sin ersättning vid första möjliga utbetalningstidpunkt. Under ansökningsperioden, från vecka tolv, har lantbrukare i länet erbjudits möjlighet att vid besök på Länsstyrelsen låna en dator för att göra sina ansökningar. Handläggare har då funnits till hands för att svara på frågor och ge support till de sökande. Denna möjlighet erbjöds ända fram till och med sista ändringsdag 15 juni, det vill säga fram till och med vecka 27. Det är Länsstyrelsens bedömning att support på plats i vissa fall krävs för att få in ansökningar av rätt kvalitet och för att få in 100 procent elektroniska ansökningar. För 2013 har endast en pappersansökan inkommit. Under hela 2013 har Länsstyrelsen varit med i projektet En väg in. Det har inneburit telefon-support mellan klockan 8-16 varje vardag, vilket har ökat kundservicen. Information om SAM-ansökan och SAM Internet har även spridits via Länsstyrelsens informationstidning Gröna bladet, som når lantbrukarna fyra gånger per år, samt via hemsidan.

Länsstyrelsen har under första delen av 2013 prioriterat att arbeta med återkraven för gårdsstöd till och med år 2011. Av detta arbete kvarstår endast ett fåtal ärenden. Dessa ärenden har inte kunnat slutföras på grund av överklaganden eller liknande. Länsstyrelsen har arbetat med återkrav avseende alla ersättningsformer i den löpande handläggningen av ärenden 2013. Under hösten har Länsstyrelsen prioriterat arbetet med återkrav av gårdsstöd 2012 samt 2013. Länsstyrelsen har även påbörjat arbetet med återkrav efter kontroll 2013. Av gårdsstöd 2012 återstår nu endast ett fåtal ärenden.

Länsstyrelsen har löpande rapporterat handläggnings- och kontrolläget till Jordbruksverket enligt planen för styrning och uppföljning i samverkan (SUSS-planen). Arbetet har i stort fungerat bra. Länsstyrelsen uppfyllde målet om att 95 procent av lantbrukarna ska få gårdsstödet utbetalt den andra december. Länsstyrelsen nådde även målen för utbetalning av miljöersättningar och kompensationsbidrag. Det innebär att 93 procent av utbetalningsärendena betalades ut vid delutbetalningen samt att 93 procent av lantbrukarna även fick sin slututbetalning vid första möjliga utbetalningstillfälle. Arbetet med åtagandeplaner för betesmarker och slåtterängar med särskilda värden (inklusive

skogsbeten, mosaikbeten och restaureringsmark) har fungerat väldigt bra och allt fältarbete har slutförts enligt plan. De uppföljningspunkter som varit svåra att följa har varit ajourhållningen i fält av brukaransmällda ändringar av jordbruksblock. Det arbetet genomfördes av samma personal som arbetat med arealkontroller och genomfördes huvudsakligen då kontrollarbetet var avklarat i mitten av oktober. Även genomförandet av de fullständiga tvärvillkorskontrollerna släpande efter något, på grund av att det omfattande kontrollbetinget av enskilda tvärvillkorsdirektiv samt extra kontroller av nötkreatursbesättningar prioriterades. Vid uppföljningstidpunkterna vecka 44 och vecka 48 hade Länsstyrelsen genomfört 79 procent, målen i SUSS-planen var 80 procent respektive 90 procent. Vid den sista uppföljningspunkten vecka 51 hade Länsstyrelsen genomfört samtliga kontroller.

Länsstyrelsen har genomfört handläggning och kontroll av ansökningar samt beslut om utbetalningar i enlighet med Jordbruksverkets anvisningar i handläggarstödet på Ladan (jordbruksverkets webbplats för information till länsstyrelserna) och de förordningar och föreskrifter som är aktuella för respektive ersättningsform.

Landsbygdsprogrammet

Länsstyrelsen har under året arbetat för att genomföra landsbygdsprogrammet på ett korrekt och effektivt sätt genom enhetlig rättstillämpning, nationella mål samt länets genomförandestrategi.

Länsstyrelsen har under året aktivt tagit del av den kontinuerliga avstämningen inom projektet styrning och uppföljning i samverkan, LB-SUSS för effektivisering för kortare handläggningstider inom företagstöd, projektstöd, miljöinvesteringar och Leader. Se vidare under punkten 12 där det redovisas hur Länsstyrelsen har arbetat för att förkorta handläggningstiderna för landsbygdsstöden.

Länsstyrelsen har kontinuerligt under året skickat kopior av avslutade ärenden inom företagsstöd, projektstöd samt Leader till Jordbruksverkets grupp för utvärdering och analys av landsbygdsprogrammet.

Under hösten 2012 genomförde Jordbruksverkets internkontrollenhet en utökad granskning av samtliga myndigheters (Jordbruksverket, Sametinget, Skogsstyrelsen

samt länsstyrelserna) rutiner, system och utbetalningar beträffande landsbygdsstödens samtliga axlar och åtgärder. Granskningen bestod av två delar, dels om det finns felaktigt utbetalda belopp (substansgranskning) och dels hur handläggningen utförs (systemgranskning). I slutrapporten gav substansgranskningen resultatet inget finansiellt fel men systemgranskningen gav anmärkningar vilket föranledde Jordbruksverket att begära in en åtgärdsplan över hur de interna rutinerna i handläggningen kunde skärpas upp. Åtgärdsplanen har godkänts av Jordbruksverket och använts vid handläggning av ansökan om stöd och utbetalning under 2013.

Under november 2013 genomförde Jordbruksverkets internkontrollenhet en uppföljning av den tidigare granskningen. Uppföljningen avsåg ansökan om stöd eller ansökan om utbetalning som inkommit efter den 30 januari 2013. Resultatet enligt slutrapporten visade 0,01 procent finansiellt fel vilket ger betyget fyra på en femgradig skala

och systemgranskningen, som fick betyget tre, visade brister gällande kontroll av stöd-villkor, kostnader, fakturor och betalningsbevis inför beslut om utbetalning. Resultatet för länet har förbättrats sedan granskningen 2012 men det finns fortfarande utrymme för förbättringsåtgärder. Många av bristerna berodde på otillräcklig dokumentation av de kontroller som hade gjorts under handläggningen. Internkontrollenheten på Jordbruksverket har bedömt att ingen ny åtgärdsplan krävs men att en uppföljning av arbetet med gällande åtgärdsplan ska göras.

Under året har Länsstyrelsen arbetat med framtagande av en nulägesbeskrivning samt en SWOT-analys över länet inför det nya Landsbygdsprogrammet 2014-2020. Länsstyrelsen har i arbetet samarbetat med Regionförbundet och Skogsstyrelsen. De enheter inom Länsstyrelsen som har beröringspunkter med landsbygdsprogrammet har medverkat samt länets externa partnerskap bestående av landsbygdens olika aktörer såsom företagare, föreningsliv och organisationer.

Genomförande Landsbygdsprogrammet

RB 11. Länsstyrelserna ska verka för ett effektivt regionalt genomförande av Landsbygdsprogrammet för Sverige åren 2007–2013 i syfte att uppnå de i programmet angivna målen i enlighet med förordningen (2007:481) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder. Programmets genomförande, resultat och effekter rapporteras i särskild ordning enligt Jordbruksverkets riktlinjer. Länsstyrelserna ska även vara regeringen och centrala myndigheter behjälpliga i förberedelserna för ett nytt landsbygdsprogram för perioden 2014–2020 samt påbörja de regionala förberedelserna för det kommande landsbygdsprogrammet. Länsstyrelserna ska kortfattat redovisa på vilket sätt de deltagit i respektive påbörjat arbetet med det kommande landsbygdsprogrammet.

Grunden för Länsstyrelsens hantering av ärenden inom landsbygdsprogrammet är att arbetet ska ske på ett effektivt och korrekt sätt genom enhetlig rättstillämpning. Prioriterade områden regionalt är att bredda landsbygdens näringsliv, främja nytänkande och tillväxt, lokalt producerade livsmedel samt relevanta miljökvalitetsmål. Prioriterade målgrupper är ungdomar, kvinnor samt utlandsfödda svenskar.

Information och bemötande

Under året har Länsstyrelsen aktivt informerat om landsbygdsprogrammet, bland annat genom informationsbladet Gröna bladet, den egna webbplatsen och genom press-

meddelanden. Länsstyrelsernas gemensamma brukarundersökning 2013 visar för arbetet med företagstöd till landsbygden ett riktigt bra resultat för Uppsala län med ett nöjdindex på 76 på en 100-gradig skala. Det är sex enheter högre än genomsnittligt index hos övriga länsstyrelser i landet och har förbättrats med 18 enheter sedan 2012. Länsstyrelsen fick bland annat höga betyg i bemötande, engagerad och kompetent personal samt tillräcklig information vid telefon- och e-postkontakt. Länsstyrelsen har under året arbetat aktivt med att förbättra bemötandet mot de sökande genom att kontinuerligt lyfta frågorna vid enhets- och handläggningsmöten. Länsstyrelsen har

även genom att förstärka handläggningsgruppen utökat telefoniderna och på så sätt ökat tillgängligheten. Information via webbplatsen till sökande och allmänhet har under året fått högre prioritet och inför det kommande landsbygdsprogrammet 2014-2020 kommer ytterligare satsningar på information via webbplatsen att göras.

Utnyttjande av budget

Den första september drog Jordbruksverket in de medel som inte var bokade i stödmyndigheternas budgetar och dessa kvarvarande medel lades i en central avropspott. Inom axel ett avropades medel för ytterligare ett ärende (288 tusen kronor) och inom axel tre avropades medel för tre ärenden (knapp en miljon kronor). Inom axel två (utvald miljö) tog länets budget slut redan i juli och därför ställdes flertalet ärenden i avropskö redan då. Totalt avropades medel för cirka 30 ärenden med en totalsumma på 9,5 miljoner kronor. Samtliga avrop beviljades. De bokade ärendena samt de ärenden som fick bifall vid avrop handlades klart innan den 31 december 2013. De ärenden som vid årsskiftet hade status lägre än beslutstatus är de som har begärt omprövning av tidigare beslut, exempelvis vid förändring av klardatum eller ändrad projektplan. Länet har inga vilande ärenden. Totalt genom åren har knappt 1 600 ärenden med ansökan om stöd inom företags- och projektstöd, Leader och miljöinvesteringar inkommit till Länsstyrelsen. Länet har under året handlagt klart i stort sätt alla inneliggande återkrav som upparbetats och för närvarande finns inga väntande ärenden. Antalet återkrav har ökat något under året, troligtvis på grund av att antalet beslutade slututbetalningar har ökat. Det är först vid ansökan om slututbetalning som Jordbruksverkets datasystem beräknar eventuellt återkrav i ärendet.

Inom åtgärden kompetensutveckling hade Länsstyrelsen i Uppsala län redan vid årets början begränsat medel kvar att fördela. Merparten av de inkomna ansökningarna avsåg kompetensutveckling inom företagsutveckling. Några av dessa avser kompetensutveckling med koppling till Matlandet Sverige och Länsstyrelsen har bland annat bidragit med stöd till att arrangera Bondens egen matfestival i Botaniska trädgården i Uppsala. Produktutvecklingstävlingen Matverk har genomförts för andra året i rad och ett vinnande bidrag utsågs i samband med

matfestivalen. Arrangemang som matfestivalen och Matverk visar upp den lokala maten och kreativiteten och är ett bra sätt att sprida kunskap om landsbygden i länet. Inom området mat har Länsstyrelsen även bidragit till ett projekt med målet att få ungdomar mellan 15-18 år intresserade av sambandet mellan primärproduktion och den mat som serveras på våra tallrikar. Ett stort intresse upplevdes bland ungdomarna och en förhoppning finns om att kunna fortsätta arbetet i en yngre målgrupp. Länet samarbetar även med övriga län i samordningsregionen med kompetensutvecklingsinsatser inom landsbygdsprogrammet och samfinansierar gemensamma projekt. Bland annat har en samarbetsyta på intranätet skapats för att lättare kunna ta del av gemensam information.

Bredband

Uppsala län lanserade som första region i landet en regional digital agenda i december som antogs av Länsstyrelsen och Regionförbundet (se även redovisning av Infrastrukturplanering, punkt 33). En del av den digitala agendan hanterar bredbandsutbyggnaden i länet och i arbetet har en dialog förts med Bredbandsgruppen och IT-chefsgruppen i länet. Länsstyrelsen har fortsatt arbetet med att underlätta för en utbyggnad av bredbandsinfrastrukturen på landsbygden och har under året märkt av ett ökat engagemang både hos boende på landsbygden, föreningar, samfälligheter och hos kommunerna. Detta har resulterat i att 14 större bredbandsprojekt påbörjats under året. Den marknadsmässiga utbyggnaden har satt fart i länet och större fiberutbyggnad sker just nu främst i Heby, Knivsta, Tierp, Östhammar och i Uppsala kommuner. Trots ett ökat intresse för att starta bredbandsprojekt blev drygt 3,5 miljoner av dessa medel omfördelade till andra län på grund av för få ansökningar. Länsstyrelsen och alla länets kommuner möts regelbundet i länets bredbandsgrupp för att öka samverkan, utbyta erfarenheter och för att följa utbyggnaden av bredband i länet. Det är Länsstyrelsens bedömning att kommunerna är mycket viktiga aktörer för en ökad bredbandsutbyggnad. Flera kommuner har uppdaterat sina planer för bredbandsutbyggnaden och också tillsatt nya tjänster för att samordna bredbandsarbetet. Länsstyrelsen har deltagit i Länssamverkan Bredband 2.0 tillsammans med

andra länsstyrelser, Post- och telestyrelsen och regeringens Bredbandsforum. Länsstyrelsen har även deltagit i en handläggartäff inom bredbandsområdet. Med hjälp av projektstöd har LRF slutfört den andra omgången av bredbandskursen som riktar sig till boende, byalag och samfälligheter på landsbygden. Länsstyrelsen har bedrivit ett aktivt informationsarbete via informationsbladet Gröna bladet, genom deltagande på informationsmöten samt vid träffar med sökanden. Länsstyrelsen samarbetar också med Leader Norra Mälärstranden och Leader Upplandsbygd i arbetet med att informera om möjligheter att få hjälp med ansökningar och förstudier till bredbandsprojekt.

Länsstyrelsen har besvarat remissen av delbetänkandet Effektivare bredbandsstöd – SOU 2013:47 från Näringsdepartementet (Dnr 341-4586-13). I remissvaret välkomnar Länsstyrelsen att rollfördelningen mellan nationella, regionala och lokala aktörer tydliggörs vilket kan underlätta vid hantering och genomförande av bredbandsprojekt. Länsstyrelsen ser också vikten av ett tydligare samverkansansvar på framförallt regional nivå och att regionala bredbandskoordinatorer är viktiga för att nå det nationella bredbandsmålet till år 2020.

Utvald miljö

Länsstyrelsen uppdaterade under året länets regionala genomförandestrategi för utvald miljö inom områden som rör anläggning av våtmarker och fosfordammar, restaurering av betes- och ängsmarker samt rovdjursstängsel. För miljöinvesteringar har en ökning av antalet ansökningar skett med drygt 40 procent jämfört med 2012. Främst har den höga anslutningen varit inom åtgärder för kulturmiljöer, betesmarker och rovdjursstängsel. Flera regionala mål inom utvald miljö har under året nåtts och därmed har exempelvis målet för areal anlagd våtmark kunnat höjas från 75 till 100 hektar och målet för restaurerad betesmark från 500 till 630 hektar.

Miljömålsinsatser

Klimat och förnybar energi är två av utmaningarna i nuvarande landsbygdsprogram. I Gröna Bladet har Länsstyrelsen informerat om möjligheter att söka stöd till investeringar för förnybar energi som solceller och biobränsleanläggningar liksom andra kli-

matåtgärder. Tillsammans med Energikontoret i Mälardalen medverkade Länsstyrelsen på Brunnby lantbrukardagar, utanför Västerås, och delade ut faktablad om sparsam körning inom jord- och skogsbruket. Länsstyrelsen deltog även på en Energiomställningsdag i Katrineholm som Jordbruksverket arrangerade.

Inom miljö kvalitetsmålen Ingen övergödning, Giftfri miljö och Begränsad klimatpåverkan har Länsstyrelsen upphandlat totalt 37 gruppaktiviteter med 435 deltagare, varav 93 kvinnor. Bland dessa aktiviteter fanns kurser i sparsam körning för lantbruksmaskiner med högt deltagande med totalt 130 lantbrukare, grupprådgivning om kretsloppstänkande samt kurser för anläggning och skötsel av våtmarker.

Inom projektet Greppa näringen var målet att under året genomföra 280 enskilda rådgivningar och två kurser till lantbrukare inom utmaningen vatten och klimat. Totalt utfördes 165 rådgivningar vilket motsvarar en målpuppfyllelse på cirka 60 procent. Detta är en minskning i jämförelse med 2012 som troligtvis beror på att avtalen med konsultföretagen har en giltighetstid på ett och ett halvt år vilket gör det möjligt för konsulterna att utföra rådgivningar även under det första halvåret av 2014. En kurs med två studiebesök inom avrinningsområden utfördes med lågt deltagande jämfört med tidigare år. I december 2013 finns mer än 1 000 registrerade enskilda rådgivningar som länets lantbrukare fått mellan åren 2007-2013.

Länsstyrelsens har under året endast arbetat sparsamt med riktad rådgivning för restaurering av betes- och ängsmarker samt anläggning och restaurering av våtmarker. Detta beror främst på att det varit stora osäkerheter kring möjligheterna till ersättning för sådana åtgärder inom kommande landsbygdsprogram, särskilt för 2014. Länsstyrelsen har dock under året samarbetat med Upplandsstiftelsen för att restaurera våtmarker vid Upplandskusten med huvudsyfte biologisk mångfald. Projektet för våtmarker har även ett bra samarbete med Greppa näringen vad gäller information och rådgivning. Båda projekten har förlängts fram till mars 2015.

Förberedelser inför kommande landsbygdsprogram

Länsstyrelsen har under året deltagit på nationella informationsmöten inför det nya landsbygdsprogrammet för perioden 2014–2020. Länsstyrelsen tog under våren och sommaren fram en nulägesbeskrivning och en SWOT-analys som remitterades under september. Analysen visar de starka och svaga sidor, möjligheter och hot som den uppländska landsbygden har och står inför. En intern projektgrupp med medarbetare från flertalet enheter har arbetat med projektet. En agronomstudent har också gjort sin praktik och sitt examensarbete inom projektet. I uppdraget samarbetade Länsstyrelsen med Regionförbundet i Uppsala län och med Skogsstyrelsen. Det externa partnerskapet, bestående av landsbygdens aktörer, deltog i ett partnerskapsmöte den tredje juni då SWOT-analysen utvecklades i dialog med deltagarna. Den redovisade nulägesbeskrivningen och SWOT-analysen lyfter fram insatser för biologisk mångfald och förbättrad vattenkvalitet, stärkt primärproduktion, ökad innovationskraft genom kunskapsöverföring, ökad breddbandsutbyggnad samt stärkt entreprenörskap och insatser för bibehållen service på landsbygden som utmaningar inför framtiden. Information om det pågående arbetet har skett via pressmeddelanden på hemsidan och i Gröna Bladet. Arbetet har också blivit uppmärksammat i medierna under hösten. Analysen är första delen i arbetet med den regionala handlingsplanen för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet i Uppsala län för 2014–2020 som ska slutföras under 2014.

Länsstyrelsen har även ingått i en regional arbetsgrupp inom samordningsregionen Östra Mellansverige för det pågående strategiarbetet med kommande landsbygdsprogram. Gruppen presenterade sitt arbete för

programgruppen för strukturfonderna i Östra Mellansverige (ÖMS) i april där Södermanlands, Uppsala, Örebro och Västmanlands län ingår. Den fortsatta kontakten med ÖMS har sedan skett på respektive län. Samordningsgruppen genomförde även en onlineutbildning i hur man använder Jordbruksverkets statistik. Länsstyrelsen i Stockholm var drivande i att ta fram en gemensam offert till Statistiska centralbyrån för samordningslänens gällande statistik med tydliga områdesindelningar mellan stad och landsbygd. Detta offertunderlag kom sedan att omfatta hela landet genom en nationell beställning via Lantbruksdirektörernas nätverk LD21 till Statistiska centralbyrån.

Länsstyrelsen har även deltagit på seminarier som rör området lokalproducerad mat, bland annat vid en seminariedag i projektet Gastronomiska regioner och vid Matlandetkonferensen i Visby.

Externa aktörer har efterfrågat bättre samordning mellan Landsbygdsfonder, Sociala fonden, Regionalfonden samt Havs- och fiskefonden men de olika tidsplanerna för respektive fond har försvårat samordningen under arbetet. Underlag och nulägesanalyser har därför inte varit gemensamma. Nationellt strävar man efter en effektivare användning av medel även mellan fonder men fördröjningen av den nationella Partnerskapsöverenskommelsen har också stannat upp processen för hur fonderna ska samverka under programperioden.

Länsstyrelsen har deltagit aktivt i Jordbruksverkets program för införandet av den nya jordbruks- och fiskeripolitiken, ProCAP genom att utse en ambassadör och en superanvändare som ska hjälpa länets handläggare samt genom att delta i referensgruppen Rutiner. Samtliga handläggare har även deltagit i ett informationsmöte med Jordbruksverket under hösten gällande införandet av det nya programmet.

Handläggningstider Landsbygdsprogrammet

RB 12. Länsstyrelserna får för uppdragets genomförande disponera anvisademedel från utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygds och livsmedel, anslagen 1:18 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur och 1:19 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur, vilka regleras i Jordbruksverkets regleringsbrev för budgetåret 2013. Under 2013 ska länsstyrelserna särskilt arbeta för att minska handläggningstiderna inom

axel 1, 3 och 4 samt delar av axel 2 (avseende Utvald miljö). Länsstyrelserna ska redovisa följande:

- Handläggningstiderna för ansökningar om beslut om stöd och ansökningar om utbetalningar samt hur länsstyrelsen arbetar för att minska handläggningstiderna,
- Vilka åtgärder som har låg anslutning i länet, översiktligt analysera orsakerna till detta samt redovisa vilka insatser länsstyrelsen vidtagit under 2013 för att öka anslutningen till dessa åtgärder för att besluten och utbetalningarna kopplade till programmet ska vara i fas och att de relevanta resultatmål och omfattningsmål som finns fastställda i programmet är uppnådda vid utgången av 2012.

För handläggning av ansökningar om stöd och utbetalningar gäller gemensamma mål för handläggningstider för samtliga länsstyrelser enligt en överenskommelse mellan Jordbruksverket och länsstyrelserna, LB-SUSS. Målet är att 90 procent av ärendena ska avgöras inom 120 dagar för ansökan om stöd och inom 90 dagar för ansökan om utbetalning.

Handläggningstiden enligt LB-SUSS redovisning från Jordbruksverket har under året varierat mycket beroende på de beslutade ärendenas ineliggande tid på Länsstyrelsen under gällande mätperiod. Det slutliga medianvärdet för handläggningstid för året för alla ärendetyper blev 160 dagar för ansökan om stöd och 126 dagar för ansökan om utbetalning. Andel ärenden med handläggningstid under 120 dagar (ansökan om stöd) samt ärenden med handläggningstid under 90 dagar (ansökan om utbetalning) låg vid årets slut på 34 respektive 32 procent.

Länsstyrelsen i Uppsala län har ett nära samarbete med de andra länen inom samordningsregionen Östra Mellansverige i syfte att öka effektiviseringen i handläggningen och medverka till likabehandling i genomförandet. Som tidigare år har fokus legat på förkortning av handläggningstiderna. Samarbetet har bland annat skett genom en, av lantbruksdirektörerna i Mälardalenregionen, tillsatt arbetsgrupp med en representant från varje län. Gruppen har haft möten kontinuerligt under året då de diskuterat gemensamma frågor kring handläggning och genomförande av landsbygdsprogrammet samt organiserat gemensamma kompetensutvecklingsträffar för handläggarna i regionen. Samtliga handläggare har även fått kontinuerlig kompetensutveckling genom medverkan i utbildningsinsatser arrangerade av Jordbruksverket.

Länsstyrelsen har under året arbetat med att förkorta handläggningstiderna genom för-

stärkning med ytterligare handläggare. För att effektivisera handläggningen ytterligare har Länsstyrelsen beslutat att förkorta tiden att komma in med begärda kompletteringar till 14 dagar liksom att endast skicka ut en påminnelse om komplettering. Kommunikeringen via e-post mellan Länsstyrelsen och sökanden har använts frekvent under året vilket även det har förenklats och förkortat handläggningstiden. Ansökningar om utbetalning har generellt prioriterats och framförallt ansökan om utbetalning för projektstöd och Leader då dessa har haft en hög balans. Projekt som genomförs av små föreningar inom Leader och projekt inom axel tre kan lätt hamna i betalningssvårigheter när beslut om utbetalning dröjer. Även det goda samarbetet med Leader Upplandsbygd har fortsatt under året. Länsstyrelsen har tillsammans med LAG-kontoret arbetat för att förbättra utbetalningsansökningarna från sökanden vilket har medfört att ansökningarna har blivit av högre kvalitet.

Länsstyrelsen hade i början av året en stor balans av inkomna ärenden från 2011, 2012 och 2013 vad gäller ansökan om stöd samt ärenden inkomna 2012 och 2013 med ansökan om utbetalning. Länsstyrelsen har under året arbetat ned den ineliggande balansen bland både ansökan om stöd respektive ansökan om utbetalning. Detta faktum bidrar starkt till att det totala antalet ärenden med handläggningstid under 120 dagar respektive 90 dagar enligt LB-SUSS har minskat sett över året eftersom handläggningstid räknas från ankomst till beslut. En annan anledning till lång handläggningstid är att kvaliteten hos ansökningar om utbetalning varierar starkt framför allt för ärenden inom Leader och projektstöd. Uppskattningsvis är det så mycket som 60 till 70 procent av ansökningarna om utbetalning som behöver kompletteras innan handläggning kan påbörjas.

Mål och åtgärder med låg anslutning

Antalet ansökningar om stöd har minskat på de flesta områden under året, undantaget miljöinvesteringar. Flera av åtgärderna inom landsbygdsprogrammet var högt utnyttjade redan vid årets start och de tilldelade medlen i dessa åtgärder har sedan förbrukats under året. För att kunna säkerställa ett så högt utnyttjande av budgeten som möjligt har ett antal omfördelningar av budgetmedel skett, främst inom axel tre. Från axel ett har medel flyttats från åtgärden modernisering till startstöd. Kvarvarande medel i åtgärderna byutveckling, mikroföretag, matlandet och natur och kulturarv har flyttats till turism och diversifiering och i ett senare skede flyttades även medel från turism och mikroföretag till diversifiering. Utöver detta har en viss omfördelning skett mellan kompetensutveckling och kompetensutveckling matlandet inom både axel ett och axel tre.

Länsstyrelsen hade vid Jordbruksverkets återkallande av fördelade medel den första september handlagt alla inneliggande ansökningar om stöd. En förklaring till att inte alla medel förbrukades inom modernisering kan vara att takbeloppet under tidigare år varit för lågt. Investeringsviljan hos jordbruksföretagen avtog över tiden och många avstod sedan från att söka stöd, trots att takbeloppet höjdes under slutet av programperioden. Under året gällde många av ansökningarna investering till bioeldad panna till torkanläggningar och uppvärmning av ekonomihus. Länet har omfördelat medel från modernisering till startstöd då efterfrågan på startstöd ökade. Dock förbrukades inte hela budgeten för startstöd på grund av flera avslag. Även de tilldelade medlen för bredband inom service bredband har haft

svag förbrukning under programperioden. Det har varit svårt att få invånarna i länet att komma samman och söka stöd. Antalet ansökningar har dock ökat under senaste året. Trots ökningen har Jordbruksverket omfördelat 3,5 miljoner kronor av tilldelade medel till andra län. Övriga åtgärder har under året förbrukats efter förväntan dock förbrukades inte medlen inom åtgärden förädlingsstöd fullt ut eftersom alla ansökningar inte motsvarade kraven för stödet.

Länsstyrelsen har under året informerat på hemsidan och verkat genom LRF och HS Konsult att det finns stödpengar att söka till modernisering, förädling och startstöd. Arbetet med att informera och stimulera till ansökningar om bredband har skett tillsammans med länets kommuner, regionförbund, LRF, Leader Upplandsbygd och Leader Norra Mälarsstranden.

Länsstyrelsen har deltagit i olika lokala möten på landsbygden och informerat om bredband samt medverkat på kursdagar för information om hur man söker stöd till bredbandsutbyggnad i LRF:s regi, se vidare under redovisning av Lantbruk och landsbygd, punkt 64. Regionförbundet har i samarbete med Länsstyrelsen arbetat fram en digital agenda för utbyggnad av bredband i länet. Intresset för utbyggnad av bredband har ökat men fortfarande finns en tveksamhet till behovet av bredband och till att ansluta sig.

Antalet ansökningar om utbetalning har stigit under samma period och en fortsatt ökning av antalet utbetalningsansökningar är att vänta då många beviljade stöd från tidigare år ännu inte har ansökt om utbetalning.

Tillsyn fastighetsinnehav

3. tillsyn över att fastighetsinnehav avvecklas enligt 18 kap. 7 § ärvdabalken. Förordning (2008:1346)

Länsstyrelsen har enligt 18 kap. 7 § ärvdabalken utövat tillsyn genom att informera nyregistrerade dödsbon. Länsstyrelsen har av Skatteverket underrättats om att 62 dödsbon har registrerats som ägare av lantbruksenhet under 2013. Informationen till

dödsbon har bland annat varit att dödsbo som innehar fast egendom som är taxerad som lantbruksenhet ska avvecklas inom fyra år efter det kalenderår då dödsfallet inträffade. Ett antal av de aktuella dödsbon som tillsynen gäller har avvecklats under året.

Fiske

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER) Avser verksamhet 62*

	2013	2012	2011
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,64	0,45	0,45
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,07	0,05	0,08
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	0,45	0,33	0,36
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	655	457	506
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	0,43	0,32	0,36
Antal ärenden, inkomna och upprättade	86	97	103
Antal beslutade ärenden	78	123	106
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	5	2	10
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	1 434	209	415

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

Länsstyrelsen har under året genomgått vissa organisatoriska förändringar vilket inneburit att resurserna för sakområdet fiske har ökat.

Länsstyrelsen har under året arbetat övergripande med fisket. Ekonomiska stöd till fisket har betalats ut från Europeiska fiskefonden, Fiskevårdsanslaget samt ersättningar för skador orsakade av säl. Fiskevårdsanslaget har främst gått till projekt med målet att öka kunskapen om den rödlistade arten asp för att i det fortsatta arbetet bättre kunna prioritera och genomföra rätt åtgärder för att stärka beståndet. Medel har även delats ut för uppföljning och utvärdering av

projektet Fria vandringsvägar i Fyrisån där det huvudsakliga målet är att bedöma effekten av de vandringsvägar som skapats för fisk i Fyrisån i Uppsala. Länsstyrelsen har även finansierat delar av samt varit delaktiga i en dammutrivning i Örsundaån vilket ökat aspens tillgängliga lekområden. Länsstyrelsen är representerad i styrgruppen i Sportfiskarnas projekt Åtgärdspaket för stärkta fiskbestånd och friskare kustmiljö i fyra ostkustlän. Projektet är ett samarbete mellan bland annat Sportfiskarna, Upplandsstiftelsen och flera Länsstyrelser. Fiskevårdsmedlen har även täckt kostnaderna för fisketillsynen längs större delar av länets kust.

RB 15. Länsstyrelserna ska redovisa hur de främjat och bidragit till den nationella offentliga finansieringen av det operativa programmet för fiskerinäringen i Sverige perioden 2007-2013.

Till Länsstyrelsen har det under året inkommit två ansökningar ur europeiska fiskefonden. Den offentliga finansieringen för dessa ansökningar svarar Jordbruksverket

för. Länsstyrelsen bedömer att möjligheterna till någon annan offentlig finansiering inom Uppsala län är små.

RB 16. Länsstyrelserna ska redovisa hur de bidragit till arbetet med omprövning av vattendomar.

Länsstyrelsen har tidigare konstaterat att många av länets vattenkraftverk och dammar saknar tillstånd. Fokus har därför lagts på att dessa verksamhetsutövare ska söka tillstånd snarare än att Länsstyrelsen ska driva omprövningar av befintliga tillstånd. Flera förelägganden om att söka tillstånd har beslutats och vunnit laga kraft. Detta arbete har medfört att två tillståndsprövningar har inletts. Dessa befinner sig i samrådsfasen.

Länsstyrelsen har fortsatt understödja Tierps kommun i ett omprövningsmål angående fisktrappa vid en damm i Tämnrån. Tillstånd har meddelats och fisktrappan är färdigställd.

Fortums tillstånd till att bygga ett nytt vattenkraftverk vid Untra i Dalälven har överklagats till Mark- och miljööverdomstolen av Länsstyrelsen. Området kring Untra hyser unika naturvärden och är skyddade enligt

bland annat Natura 2000 och som naturreservat. Vattenkraften orsakar stor miljöpåverkan på området. Det nya vattenkraftverket skulle medföra ytterligare skada. Mark- och miljööverdomstolen avslag därefter Fortums ansökan. De unika naturmiljöerna vid Untra kraftverk är därmed tills vidare skyddade mot ytterligare negativ miljöpåverkan från vattenkraften.

Ordinarie arbete inom vattenförvaltningen medför ökad kunskap om länets vatten. Detta kommer sedan att användas som underlag vid till exempel behovsbedömningar för omprövning av vattendomar.

Omprövning av vattendomar kan medföra betydande kostnader för den sökande. Detta

kan exempelvis omfatta kostnader för motparter juridiska ombud, framtagande av undersökningar, projekteringsarbete eller skadestånd. Länsstyrelsen saknar ekonomiska medel för detta, vilket försvårar möjligheten att driva egna omprövningar på ett ändamålsenligt sätt.

Länsstyrelsen har tillstyrkt Vattenverksamhetsutredningens förslag angående nya bestämmelser för vattenverksamhet. Utredningens förslag bedöms kraftigt förbättra möjligheterna att ställa moderna och ändamålsenliga miljökrav på framför allt vattenkraft och dammar genom ny prövning istället för omprövning.

Tabell 1.2: Fiske

Länsfakta inom fiskeområdet	2013	2012	2011
Antal fiskevårdsområden*	24 (21)	24 (21)	24 (21)
Antal yrkesfiskelicenser	25	24	23
Antal fartygstillstånd	29	26	26
Antal inkomna ansökningar om stöd ur strukturfondsprogram	2	2	1

*Siffran inom parentes anger fiskevårdsområden som enbart ligger i Uppsala län.

Källa: Länsstyrelsens register över fiskevårdsområden; Havs- och vattenmyndigheten samt Jordbruksverket.

Största andelen av befintliga Fiskevårdsområden (FVO) bildades under 1980-talet och Länsstyrelsens uppfattning är att intresset om att bilda FVO är ökande. Länsstyrelsen anser även att behovet av att bilda FVO är överhängande för att få till stånd en ändamålsenlig förvaltning av fiskeresursen. Även om antalet yrkesfiskare i ett historiskt perspektiv är mycket lågt ser Länsstyrelsen

positivt på att det under året skett ytterligare en nyrekrytering. De nya fartygstillstånden beror med stor sannolikhet på införandet av nya regler som inneburit att en fiskare även behöver tillstånd för båtar mindre än fem meter. Antalet ansökningar om stöd ur strukturfondsprogrammen är lågt och kan med stor sannolikhet öka med mer information från Länsstyrelsen.

Folkhälsa

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER) Avser verksamhet 70*

	2013	2012	2011
Årsarbetskrafter män 1)	0,28	0,15	1,65
Årsarbetskrafter kvinnor 1)	2,08	2,40	1,33
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	1,48	1,68	2,02
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	2 847	3 666	3 063
Andel av totala verksamhetskostnader (%) 2)	1,88	2,58	2,18
Antal ärenden, inkomna och upprättade	72	99	61
Antal beslutade ärenden	43	58	45
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	18	3	2
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	285	5 378	8 516

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

Antalet redovisade årsarbetskrafter inom området Folkhälsa är lägre än föregående år. Det är dock fler handläggare inom andra sakområden som indirekt arbetar utifrån ett folkhälsoperspektiv. Eftersom detta inte är deras huvuduppdrag eller fokus fångas inte detta explicit upp i redovisningen (Se även Nationella folkhälsomålet).

De två uppdragen inom alkohol- och drogfrågor: ANDT-samordningen och tillsyns- uppdraget utifrån alkohol- och tobakslagen kan mer tydligt kopplas till folkhälsoområde elva i nationella målen och redovisas på 70.

Vissa ärenden avseende bland annat medelsökningar inom alkohol- och tobaksområdet har kommit att få en längre handläggningstid än två år. I dessa saknas i huvudsak vissa administrativa åtgärder i form av till exempel rensning av akter innan avslut kan ske.

Bidragsutbetalningarna har minskat jämfört med 2012. Detta beror på att stödmedel för personliga ombud, kvinnojourbidrag samt stöd för insatser för att motverka hedersrelaterat våld redovisades under Folkhälsa. Under 2013 redovisas endast regionala medel för ANDT-förebyggande insatser.

Alkohol- och drogförebyggande samordning och tillsynsfrågor utifrån alkohol- och tobakslagen

Sveriges Länsstyrelser samordnar sina uppdrag utifrån ANDT – samordning förebyggande uppdrag samt tillsyn alkohol- och tobakslag. Länsstyrelsen har under året engagerat sig i projektet:

Sveriges länsstyrelser samverkar och samordnar (SLUSS) samt i implementeringen av Sveriges länsstyrelser utvecklar alkohol- och tobakstillsynen (SLATT) inom området förstärkt tillsyn enligt alkohollagen och tobakslagen. Inom SLATT har vissa tillsynsmallar vidareutvecklats och Länsstyrelsen har deltagit i sammanställning och samverkan kring praxisfrågor, främst från kommunala handläggare.

Under 2013 har Länsstyrelsen lett och samordnat arbetet med att ta fram ett regionalt åtgärdsprogram för ANDT-förebyggande frågor i Uppsala län. Åtgärdsprogram för ANDT Uppsala län 2013-2015. Detta som en del i att implementera den nationella ANDT-strategin utifrån regionala behov och förutsättningar. Åtgärdsprogrammet har föregåtts av kommun- och landstingsdialoger samt en särskild analysverkstad utifrån forskning och aktuell statistik.

Dialogmötena planerades och genomfördes i samverkan mellan Länsstyrelsens ANDT-samordnare och tillsynsansvarig utifrån alkohol- och tobakslagen tillsammans med Regionförbundets folkhälsostrateger och projektledare för samverkansprojektet för att implementera socialstyrelsens riktlinjer för missbruks- och beroendefrågor (RIM)

samt koordinatör för det trygghetsskapande och brottsförebyggande och brottofferstödande samverkansorganet Tryggare Uppsala län. Detta för att visa på vår samordning av de drog- och brottsförebyggande frågorna samt folkhälsan i stort. Där efter har åtgärdsprogrammet processats i två remissrundor och diskuterats i de olika forum som finns på länsnivå.

Länsstyrelsen har även genomfört en utveckling och uppföljning av den regionala strukturen för ANDT-frågorna och bland annat format en ny styrgrupp. I denna ingår länets alla kommuner och landstinget tillsammans med Uppsala universitet, polismyndigheten och Regionförbundet i Uppsala län. Länsstyrelsen i Uppsala län är ansvarig samordnare och ordförande för styrgruppen.

Länsstyrelsen har vidare bidragit aktivt som intressent i länets forum för att knyta ihop forskning och praktik för att anta missbrukets utmaningar inom U-FOLD – Uppsala universitet. U-fold har arrangerat ett antal seminarium och konferenser där forskning och praktik utifrån ANDT-frågorna integreras. Frågorna har beaktats utifrån ett tvärsankteriet helhetsperspektiv. Ideella aktörer har i olika sammanhang lyfts fram på ett tydligt sätt och fört fram sina perspektiv i allt från material till på utbildningstillfällena.

ANDT-samordningen har haft ett antal nätverksträffar för att nyckelfunktioner inom området skulle få ny kunskap samt lyfta

fram goda exempel. Årets fokus har varit samverkan tillsynsförebyggande frågor för att få en tobaksfri skoltid, cannabisprevention och den årliga antilångningsinsatsen Tänk om. Ett fokus i arbetet har varit Vuxnas ansvar och ungas engagemang.

Inom tillsynsverksamheten har tillsynsbesök genomförts i tre kommuner avseende verksamhet enligt alkohol- och/eller tobakslagen. Länsstyrelsen har också arrangerat nätverksträffar för de kommunala handläggarna för erfarenhetsutbyte och information. Länsstyrelsen sammankallar och leder möten med en samverkansgrupp avseende tillsyn bestående av länets kommuner, Skatteverket, Tullverket, Polismyndigheten och Länsstyrelsen. Gruppen har träffats vid fem tillfällen. Vid vissa tillfällen har inbjudna gäster deltagit, bland annat Japan International Tobacco och Skatteverket.

Länsstyrelsen har inom ramen för förstärkt tillsyn arrangerat ett studiebesök för kom-

munala tillsynshandläggare och polis i Stockholms stad. Vid tillsynsbesöket utbyttas erfarenheter gällande yttre tillsyn i krogmiljö, och därefter genomfördes aktiv tillsyn i kommunen kvälls- och nattetid. Alla deltagande kommuner fann utbytet givande för den egna verksamheten.

Länsstyrelsen leder även referensgruppen för metoden Ansvarsfull alkoholservering för studenter. Gruppen har sammanträtt åtta gånger under året, och samordnat utbildningen som utgör en del av metoden. Dessutom har gruppen utvecklat en informationskampanj om berusningsgrader riktad till nationer, kårer och studentföreningar som kommer att lanseras under 2014 i form av affischer och arbetsströjor till serveringspersonal. Länsstyrelsen har även fört fram kampanjen i annonser i Studentkartan 2014 som delas ut till alla nya studenter i Uppsala samt studenttidningen Ergo.

Länsövergripande samverkan folkhälsa

Länsstyrelsen ingår i länets arbetsgrupp för folkhälsa (RAFF) som Regionförbundet i Uppsala län samordnar för att stärka länets strategiska folkhälsoarbete. Under året har myndigheten tillsammans med Regionförbundet och Statens folkhälsoinstitut arrangerat en föräldrastödskonferens samt anordnat ett antal nätverksträffar.

Länsstyrelsen bedömer att Uppsala län under året fått en starkare regional struktur för de ANDT-förebyggande frågorna genom Länsstyrelsens i Uppsala läns översyn. Detta

beror i hög grad på det antagna regionala åtgärdsprogrammet för ANDT. Men även bildandet den nya regionala styrgruppen för frågorna ger en möjlighet till bättre förankring av inriktningen på det förebyggande ANDT-arbetet i länet.

Det finns i länet goda förutsättningar att integrera Länsstyrelsen i Uppsala läns övergripande folkhälsoarbete i det övriga strategiska folkhälsoarbetet i länet via Regionförbundet i Uppsala läns samordnande folkhälsouppdrag.

Tabell 6.1: Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter för Folkhälsa

	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
Totala kostnader (exkl. OH) ¹⁾	2 120	2,36
varav Allmänt och övergripande inom Folkhälsa (700)	543	0,76
varav Fördelning av statsbidrag (704)	10	0,01
varav Alkohol- och tobaksärenden (705)	379	0,47
varav alkoholärenden 7051 - 7053	228	0,28
varav tobaksärenden 7054 - 7056	151	0,18
Totala kostnader (inkl. OH) ¹⁾	2 847	

1) Med OH avses Myndighetsövergripande verksamhet (10+11)

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso

Fördelningen av arbetsinsatsen mellan alkohol- och tobaksärenden är i huvudsak densamma jämfört med 2012.

Nationella folkhälsomålet

6. verka för att det av riksdagen fastställda nationella folkhälsomålet uppnås genom att folkhälsan beaktas inom länsstyrelsernas arbete med bland annat regional tillväxt, samhällsplanering, krishantering samt alkohol och tobak

Länsstyrelsen i Uppsala län har utifrån flera perspektiv och uppdrag verkat för att uppnå det nationella folkhälsomålet.

Trygghet och sociala risker

Landshövdingen är ordförande och koordinerar samverkansorganet Tryggare Uppsala län. Här medverkar länets kommuner och landsting samt ett antal aktörer från civila samhället för att stärka tryggheten i länet. Ett så kallat trygghetsskapande arbete är en del av det hälsofrämjande arbetet. Ett nytt fokus för 2013 har varit att inkludera sociala risker med Länsstyrelsens samhällskydd- och beredskapsarbete.

Integration och hälsa

Länsstyrelsen har i samverkan med Uppsala läns landsting bidragit till att lyfta frågan av ett behov av ett centrum inom området flyktingmedicin och psykiatri. Under 2013 har gemensamt seminarium med dessa ämnen på agendan anordnats.

Samhällsplanering

I samråd med länets kommuner avseende detalj- och översiktsplaner beaktas hälsa utifrån buller, luftkvalitet samt risk- och säkerhetsfrågor. Folkhälsoaspekter beaktas även genom Länsstyrelsens råd, stöd och tillhandahållande av underlag för fysisk pla-

nering till exempel beträffande trygghet, jämställdhets- tillgänglighets- samt barnperspektiv.

Hälsa på lika villkor: bidrag till personliga ombud

Länsstyrelsen har utbetalat statsbidrag för verksamheten personliga ombud, enligt regeringsbeslut (dnr S2009/10168/ST), om totalt 2 652 048 kronor, till sex av länets kommuner.

Regeringsuppdrag 2012-2014. Hemlöshet 2013 (delredovisning)

Bostadsbrist är en orsak till hemlöshet. Under 2013 har hållits ett uppföljningsmöte kring länets avsiktsförklaring om att bygga 25 000 nya bostäder på fem år. Mötet fokuserade på bostadsförsörjning och gemensam planering.

Det är vanligt att kommuner via socialtjänsten hyr en lägenhet och sedan får hushåll som saknar bostad hyra denna i andra hand. Detta är något som framgår av 2013 års analys av bostadsmarknadsenkäten. Länsstyrelsen genomförde kopplat till detta ett seminarium för länets kommuner, riktat mot både politiker och tjänstemän, om hemlöshetsfrågan.

Jämställdhet

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER) Avser verksamhet 80*

	2013	2012	2011
Årsarbetskrafter män 1)	0,15	0,01	0,12
Årsarbetskrafter kvinnor 1)	1,03	0,34	1,11
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	0,74	0,23	0,84
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	1 267	309	2 052
Andel av totala verksamhetskostnader (%) 2)	0,84	0,22	1,46
Antal ärenden, inkomna och upprättade	26	11	7
Antal beslutade ärenden	15	27	3
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	1	0	14
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	1 369	50	724

Brukarundersökning

Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 8015, Jämställdhetsintegrering3)	34	-	-
--	----	---	---

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

³⁾ Nöjdindex för verksamhet 8015 från länsstyrelsegemensam brukarundersökning 2013. Nöjdindex varierar mellan 0 och 100, där 0 är lägsta betyg och 100 är högsta betyg. Genomsnitt för 18 länsstyrelser är 57.

Länsstyrelsen rekryterade under året en ny särskilt sakkunnig i jämställdhet. Även en tjänst som handläggare med uppdrag att arbeta med våld i nära relationer har tillsatts. Handläggaren våld i nära relationer arbetar med fokus att ge metod- och kompetensstöd för att kvalitetsutveckla det regionala arbetet med våldsutsatta kvinnor, barn som bevittnat våld och våldsutövare. Att resurserna har ökat har även lett till att antalet ärenden har ökat.

Länsstyrelsen valde frivilligt att medverka i brukarundersökningen trots vetskap om att verksamhet kopplad till jämställdhetsintegrering. Syftet var i huvudsak att få en nulägesbild av brukarnas uppfattning om myndighetens arbete. Nöjdindex 34 är långt under genomsnittet. Länsstyrelsen ser betydelsen av ett aktivt arbete för att vara ett fullgott regionalt stöd i jämställdhetsarbetet.

Bidragstutbetalningarna avser medel som fördelats till insatser för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck. Under 2013 har tre projekt pågått med medel från Länsstyrelsen:

- Ronja, ett förebyggande idrotts- och hälsoinriktat projekt som vänder sig till tjejer som går i Uppsalas högstadies- och gymnasieskolor och som drivs av TRIS – tjejers rätt i samhället.
- Det handlar om kärlek – ett projekt om barns och ungdomars rättigheter, som drivs av Rädda Barnen och syftar till att motverka hedersrelaterat våld och förtryck genom att informera barn och ungdomar om deras rättigheter utifrån barnkonventionen.

- Vägen framåt som syftar till att skapa arbetsmetoder för att ändra mäns attityder och beteenden och som drivs Studieförbundet Vuxenskolan Uppsala län.

I redovisningen av bidragstutbetalningar finns också beslut från 2012 avseende stöd till kvinnojoursinsatser, men som utbetalats 2013.

Länsstyrelsens arbete med jämställdhet, inklusive det fjärde jämställdhetspolitiska delmålet om mäns våld mot kvinnor, har i stort varit inriktat på de uppdrag som beskrivs under nummer 82, i 2013 årsregleringsbrev.

Utöver detta har Länsstyrelsen medverkat i de länsstyrelsegemensamma nätverken inom jämställdhetsområdet; nätverket för särskilt sakkunniga i jämställdhet, nätverket med fokus på våld i nära relationer samt nätverket med fokus på hedersrelaterat våld och förtryck. Handläggaren av frågor avseende våld i nära relationer har även medverkat på de utbildningsträffar som Socialstyrelsen bjudit in till kopplat till metod- och kompetensstödsuppdraget. Särskilt sakkunnig i jämställdhet har medverkat i utvecklingsprogrammet LUJ – Länsstyrelserna utvecklar jämställdhet.

Länsstyrelsen har även medverkat i ett samarbete mellan fem län inom ramen för arbetet med våld i nära relationer. De andra länen är Dalarna, Örebro, Gävleborg och Värmland.

I syfte att samverka och omvärldsbevaka har särskilt sakkunnig i jämställdhet samt handläggaren våld i nära relationer även deltagit på ett antal konferenser och seminarier; nationella och i länet.

Indikatorer Jämställdhet utgiftsområde 13

Nystartade företag	2013	2012	2011	2010
Andel nystartade företag av kvinnor (%)	-	36,2	34,9	34,0
Andel nystartade företag av män (%)	-	63,8	65,1	66,0
Mäns våld mot kvinnor	2013	2012	2011	2010
Anmälda misshandelsbrott inomhus mot kvinnor 18 år eller äldre.	174	204	193	185
Antal per 100 000 av medelfolkmängden 18 år eller äldre.				

Källa: Statistiska centralbyrån, Brottsförebyggande rådet

Nystartade företag

Andelen nystartade företag, som har startats av kvinnor, har ökat med drygt en procentenhet mellan åren 2011 och 2012. Det är

svårt att avgöra om de insatser som genomförts under året har påverkat indikatorn. Arbetet med jämställdhet i företagandet går långsamt i hela landet. Samarbetet med

Regionförbundet avseende jämställd tillväxt beskrivs närmare under nummer 24, som beskriver RB 28.

Mäns våld mot kvinnor

Andelen anmälda misshandelsbrott inomhus mot kvinnor 18 år eller äldre har minskat under år 2013. Detta är ett trendbrott efter tre år i följd av ökande anmälningar. Minskningen under 2013 skulle kunna bero på att

antalet faktiska brott har minskat, men den kan tyvärr lika gärna bero på att anmälningsbenägenheten har minskat. Många olika variabler bör vägas in i bedömningen och Länsstyrelsen kan inte förklara minskningen utan ett bredare underlag än som finns tillgängligt idag. Därför kan Länsstyrelsen inte heller bedöma i vilken utsträckning de insatser som genomförts under året har påverkat indikatorn.

Tabell 7.1

Kostnader/intäkter för Jämställdhet	2013	2012	2011
Verksamhetskostnader inkl. OH ¹ (tkr)	1 268	309	2 052
varav ramanslag 5:1, netto (tkr)	963	144	840
varav övrig finansiering (tkr)	305	166	1 164
Andel av länsstyrelsens totala verksamhetskostnader (%)	0,84	0,22	1,46
Verksamhetsintäkter	212	106	1 088

1) Med OH avses Myndighetsövergripande verksamhet (10+11)

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso

I regleringsbrevet för budgetåret 2013 fick Länsstyrelsen Uppsala län i uppdrag att utarbeta en strategi för jämställdhetsintegrering. Att skapa strategi för jämställdhetsintegrering har varit ett sätt att samtidigt undersöka vilken nytta ett jämställdhetsperspektiv kan ha för verksamheten, att se vilka behov som finns och att identifiera utvecklingsområden.

Länsstyrelsen har valt att initialt fokusera på det interna arbetet; en nulägesbeskrivning har gjorts och samtlig personal har erbjudits en kortare utbildning. Arbetet på enheterna har sedan fortsatt med en operationalisering av de jämställdhetspolitiska målen kopplade till varje enhets verksamhetsområde. Exempel på arbete som har initierats är att landsbygdsprogrammet ska jämställdhetssäkras, ett jämställdhetsperspektiv ska förstärkas i arbetet med den regionala risk- och sårbarhetsanalysen, projektet sociala risker inom verksamheten för samhällsskydd och beredskap ska ha ett jämställdhetsperspektiv samt slutligen att ett jämställdhetsperspektiv ska förstärkas inom ramen för arbetet med de sammanfattande redogörelserna till kommunerna angående deras översiktsplaner.

Arbetet med att ta fram den externa delen av strategin har varit ett sätt att starta en process med syfte att identifiera viktiga samarbetspartners samt att identifiera behov och utvecklingsområden i länet. Regionförbundets Handlingsplan för jämställd tillväxt i

Uppsala län har varit en utgångspunkt i arbetet med att identifiera utvecklingsområden.

I oktober bjöd Länsstyrelsen i samarbete med Regionförbundet in till ett möte med rubriken Hur kan vi på bästa sätt främja jämställdhet i länet? Mötet syftade till att samla centrala aktörer i länet för att tillsammans identifiera behov och utvecklingsområden. Inbjudan gick ut till länets samtliga kommuner, Landstinget i Uppsala län, Uppsala universitet, Sveriges lantbruksuniversitet, Resurs Uppland och Winnet Uppland. Hela uppdraget om strategi för jämställdhetsintegrering kommer att redovisas i februari 2014.

Inom ramen för uppdraget avseende metod- och kompetensstöd för att kvalitetsutveckla det regionala arbetet med våldsutsatta kvinnor, barn som bevittnat våld samt våldsutövare har Länsstyrelsen under 2013 genomfört följande insatser:

Kommundialoger för kvalitetsutveckling avseende arbetet med våld i nära relationer har genomförts med kommunpolitiker samt chefer i sex av länets åtta kommuner. Dialog kring vilka arbetsprocesser för våld i nära relationer som finns inom kommunen har förts och huruvida dessa följer den aktuella lagstiftningen. Vid mötena med kommunerna har också Socialstyrelsens utbildningsmaterial och metodstöd inom området

(handboken Våld, meddelandeblad, allmänna råd samt föreskrifter) presenterats.

Riktade utbildningsinsatser inom området har genomförts i några kommuner för yrkesgrupper inom socialtjänsten.

Länsstyrelsen har initierat ett samarbete med Barnhus i Uppsala län för att belysa problematiken kring barn som bevittnat, samt själva utsatts för, våld i nära relationer.

Länsstyrelsen har verkat som metodstöd för ideella organisationer främst kring socialnämnders respektive ideella föreningars ansvar för god kvalitet med mera vid utförandet av insatser enligt socialtjänstlagen.

Inom ramen för uppdraget att stödja samordningen av insatser som syftar till att motverka mäns våld mot kvinnor, att barn bevittnar våld, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel, har Länsstyrelsen under 2013 genomfört följande insatser:

I oktober arrangerade Landshövding Peter Egardt och den Nationella samordnaren mot våld i nära relationer, Carin Götblad, en hearing med särskilt inbjudna representanter från myndigheter, kommuner, landstinget och enskilda verksamheter i Uppsala län som länge har intagit ledande positioner nationellt inom ramen för arbetet med våld i nära relationer. Syftet med hearingen var att diskutera förslag på förändringar som kan föra arbetet med våld i nära relationer framåt.

En stor nationell konferens hölls i november 2013 Arbetet mot våld – kunskap, erfarenheter och metoder. Syftet var att stimulera och stärka arbetet för kvinnofrid i de olika myndigheterna, men även att sprida kunskap och att blicka framåt. Konferensen varvade föreläsningar i plenum med valbara seminarier och utgick från tre teman: I våldet, Ur våldet och Före våldet. En höjdpunkt under konferensen var professor Rashida Manjoos tal. Hon är FN:s särskilda rapportör kring våld mot kvinnor och framhöll staternas ansvar för att utreda och förebygga våld mot kvinnor. Länsstyrelsen i Uppsala län hade en representant i den arbetsgrupp

som planerade konferensen för Nationell myndighetssamverkan för kvinnofrid. Länsstyrelserna har tillsammans en plats i Nationell myndighetssamverkan för kvinnofrid.

Länsstyrelsen och Tryggare Uppsala Län (TUL) erbjöd tillsammans mötesplatser för att stärka det lokala arbetet i länet med våld i nära relationer. Två möten hölls under året, ett på våren och ett tidig vinter. Vårens möte hade fokus på att erfarenhetsutbyte och två ideella organisationer berättade mer ingående om sitt arbete. Under vinterns möte presenterades Nationellt centrum för kvinnofrids Kunskapsbank, en webbplats för alla som söker kunskap om mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer. Målgrupp för mötesplatsen är de funktioner som arbetar nära personer som utsatts för våld i nära relationer; socialtjänsten, polismyndigheten, kriminalvården, hälso- och sjukvården, ideella organisationer.

Länsstyrelsen har tillsammans med kommunerna i Uppsala län, Landstinget, Barn- och ungdomspsykiatriska enheten samt Migrationshälsan Cosmos tagit fram en regional handlingsplan för ensamkommande och nyanlända barn och ungdomar i Uppsala län 2014-2015. En av de kompetensutvecklingsinsatser som ska genomföras inom ramen för handlingsplanen är en utbildningsinsats riktad till HVB-hem och socialsekreterare om frågor som rör hedersrelaterat våld och förtryck.

Länsstyrelsen har fortsatt samordnat en länsgrupp mot människohandel, bestående av polis, socialtjänst och åklagare. Syfte är att delge information och kunskap mellan berörda myndigheter. Länsgruppen har även anordnat en halvdagsutbildning med fokus på prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Inom ramen för den regionala handlingsplanen avseende ensamkommande och nyanlända barn som Länsstyrelsen är del av, är ett de framtagna målen kompetensutbildning för HVB-hem, socialsekreterare och gode män om barn som utsatts eller misstänkts ha utsatts för människohandel.

Integrera jämställdhetsperspektiv i verksamheten

1. integrera ett jämställdhetsperspektiv i sin verksamhet genom att belysa, analysera och beakta kvinnors och mäns samt flickors och pojkars villkor

Arbetet med jämställdhetsintegrering har intensifierats under året. De två viktigaste anledningarna till detta är att en ny särskilt sakkunnig i jämställdhet rekryterats samt att arbetet med att ta fram en strategi för jämställdhetsintegrering initialt har varit inriktat på internt arbete. Fokus på arbetet har varit att undersöka nyttan och behoven av ett jämställdhetsperspektiv inom de olika verksamhetsområdena samt att identifiera utvecklingsområden.

Inom ramen för arbetet med att integrera ett jämställdhetsperspektiv inom Länsstyrelsens samtliga verksamhetsområden har flera insatser genomförts:

En nulägesbeskrivning har tagits fram med syftet att göra en översiktlig inventering och att undersöka förutsättningarna för att jämställdhetsintegrera verksamheten. Den har tagits fram genom samtal mellan särskilt sakkunnig i jämställdhet och enhetscheferna. Även landshövdingen och länsrådet har deltagit i den interna processen. Utgångspunkt har varit frågeställningen Vad är det vi gör när vi gör som vi brukar? Nulägesbeskrivningen tecknar en bred bild över Länsstyrelsens arbete med jämställdhetsfrågor och resultaten visar på en stor spännvidd. Kunskap om jämställdhet och genus är varierande. Inom vissa sakområden var direkta resultat kopplade till jämställdhet svåra att beskriva medan det inom andra fanns en stor medvetenhet och där det kanske snarare handlade om att synliggöra befintligt arbete. Genomgående finns bland myndighetens

chefer intresse av att få stöd i att på ett tydligare sätt integrera ett jämställdhetsperspektiv.

Samtlig personal har erbjudits en kortare utbildning som en del av sina ordinarie verksamhetsmöten. Utbildningarna innehöll en presentation av arbetet med jämställdhetsintegrering och en grundläggande beskrivning av hur våra förväntningar och föreställningar kan vara kopplade till kön. Att synliggöra förväntningar och föreställningar kopplade till kön kan exempelvis vara viktigt för att nå rätt målgrupper vid utbildningar och projekt eller för att göra likvärdiga bedömningar av ansökningar om företagsstöd.

Arbetet på enheterna har sedan fortsatt med en operationalisering av de jämställdhetspolitiska målen kopplade till enhetens verksamhetsområde. Målet med det interna arbetet var att samtliga enheter skulle identifiera minst ett verksamhetsområde som kan utvecklas ur ett jämställdhetsperspektiv. Länsstyrelsen bedömning är att insatserna än så länge inte riktigt nått ända fram. Arbetet är dock en process och fortsatt stöd kommer ges till samtliga enheter för att komma vidare.

För att möjliggöra för anställda på Länsstyrelsen att arbeta med ett jämställdhetsperspektiv inom sina respektive ansvarsområden, ingår kunskap om jämställdhet och jämställdhetsintegrering som en självklar del i introduktionsutbildningen för nyanställda. Utbildningen gavs under hösten.

Analys av individbaserad statistik utifrån kön

2. genomgående analysera och presentera individbaserad statistik med kön som övergripande indelningsgrund om det inte finns särskilda skäl mot detta

Länsstyrelsen har under året haft en begränsad produktion av individbaserad statistik med kön som övergripande indelningsgrund. Internt redovisas sjukfrånvaro och löner uppdelat på kvinnor och män. Till viss del saknas kunskap om i vilken utsträckning

statistik indelad i kön finns inom ramen för de olika verksamhetsområdena. I arbetet med strategin för jämställdhetsintegrering har vikten av att Länsstyrelsen använder könsuppdelad statistik i större utsträckning och mer strategiskt än i nuläget lyfts fram.

En insats i strategin lyder: Ojämlikhet ska synliggöras inom myndigheten genom att vi ska ta fram och analysera statistik.

Under år 2013 har ingen särskild sammanställning av statistik över situationen i länet ur ett jämställdhetsperspektiv tagits fram.

Analys av konsekvenser för barn vid beslut

3. vid beslut och andra åtgärder som kan röra barn analysera konsekvenserna för dem och därvid ta särskild hänsyn till barns bästa

För att möjliggöra för anställda på Länsstyrelsen att beakta barns bästa i sitt arbete har barnperspektivet en självklar plats i den introduktionsutbildning som erbjuds nyanställda. Utbildningen gavs under hösten.

Inom ramen för Länsstyrelsens arbete med att stödja samordningen i länet av insatser som bland annat syftar till att motverka att barn bevittnar våld har beslut fattats om att stödja Barnskyddsrådet i Uppsala län. Stödet innefattar ett bidrag till ett symposium om barnmisshandel genom sjukvårdsinsatser som ska arrangeras i mars 2014. Länsstyrelsen har också beslutat sig för att medverka i Barnskyddsrådet i Uppsala län.

Länsstyrelsen har även initierat ett samarbete med Barnhus i Uppsala län för att belysa problematiken kring barn som bevittnat, samt själva utsatts för, våld i nära relationer.

I Länsstyrelsens uppdrag för att samordna de alkohol- och drogförebyggande frågorna (ANDT) genomsyrar barnperspektivet majoriteten av inriktningsmål i det regionala åtgärdsprogrammet. Hela ANDT-arbetet har ett fokus som utgår från vuxnas ansvar och ungas engagemang och delaktighet. Särskilt kan nämnas det tobaksförebyggande arbetet där Länsstyrelsen i Uppsala län i samverkan med landstingets verksamhet Hälsoäventyret Uppsala län. Här finns utifrån ungdomars idéer en särskild broschyr framtagen hur länets skolor ska få en tobaksfri skoltid. Den har via olika kanaler kommunicerats till länets alla skolor.

Länsstyrelsen har under 2013 i samverkan med kommunerna i Uppsala län samt Landstinget tagit fram en regional handlingsplan för ensamkommande och nyanlända barn och ungdomar. Handlingsplanen

tar upp fem målområden; skolgång, fysisk och psykisk hälsa, etablering i samhället, fritid samt kompetensutveckling.

Vid beredning av ärenden avseende trafikföreskrifter beaktas alltid ett barnperspektiv. Om förfrågan kommer från en skola med äldre barn finns dessutom en rutin att tillfråga elevrådet om deras synpunkt i ärendet. Någon sådan förfrågan har dock inte inkommit under året.

Länsstyrelsen deltar i stiftelsen Lövssta bruk. En viktig del av stiftelsens arbete är fokuserat på det så kallade Barnens bruk. Barnens bruk är en lek miljö i den gamla kvarnen med bland annat en masugn i klätterformat och en smedja i lekstugeform.

I samarbete med Biotopia (biologiskt museum i Uppsala kommun), Östhammars kommun och Uppsala kommun har Länsstyrelsen fortsatt arbeta med ett projekt riktat till skolor. Projektet fokuserar på Uppsala läns natur. Under år 2013 har lärare och elever på sex skolor i Uppsala kommun och två skolor i Östhammars kommun deltagit. Länsstyrelsen har även tagit fram en webbsida för att samla material kopplat till projektet.

Länsstyrelsen har tillsammans med Upplandsstiftelsen och Biotopia tagit fram Utflyktsprogrammet 2013, inriktat på upplevelser i natur- och kulturmiljöer. Totalt ingick 70 aktiviteter, varav 15 hade barn- eller familjeinriktning. Bland annat ingick Länsstyrelsens aktivitet kring invigningen av gömstället i naturreservatet Hjälsstaviken. Omkring 150-200 personer kom till invigningen, varav många barnfamiljer. I samband med invigningen hölls även ett barnlajv, som 25 barn deltog i.

Integration med mera

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER) Avser verksamhet 85*

	2013	2012	2011
Årsarbetskrafter män ¹⁾	1,64	1,42	0,83
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,82	0,42	0,27
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	1,54	1,22	0,74
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	2 005	1 682	1 101
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	1,33	1,18	0,78
Antal ärenden, inkomna och upprättade	69	39	43
Antal beslutade ärenden	54	23	29
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	3	1	0
Bidragsutbetalningar där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	0	0

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan. Uppgiften hämtas från tabell B.

I likhet med föregående år är bostadsförsörjningen den främsta anledningen till begränsningar i mottagningskapaciteten hos länets kommuner. Länsstyrelsen har genomfört insatser på området i form av seminarier och möten där bostadsfrågan diskuterats. Resultatet av arbetet med Yrkesspår från första dagen är svårt att mäta eftersom det i huvudsak rör sig om en strategi. Strategin ska under 2014 utvärderas och jämföras med liknande, parallella projekt. Länsstyrelsen ingår även i det länsövergripande projektet Mot en inkluderande arbetsmarknad i Uppsala län som leds av Regionförbundet, där nyanlända är en av målgrupperna.

Bedömning av behovet av insatser

Den största utmaningen när det gäller mottagande av nyanlända är alltså bristen på bostäder. Landshövdingen tog redan år 2012 initiativ till en avsiktsförklaring gällande bostadsbyggandet i länet. Målet är att 25 000 bostäder ska produceras i länet inom en femårsperiod. I december genomfördes ett uppföljningsmöte i Länsstyrelsens regi, där kommunalråden i länets kommuner redogjorde för den aktuella situationen på bostadsmarknaden och rörande nyproduktion av bostäder. Situationen avseende bostadsbyggandet ser totalt sett positiv ut i länet, men det är oklart om ovan nämnda mål kommer att nås inom överenskommen tid. Det är även osäkert om en produktion i denna takt kommer att täcka behovet av bostäder på länsnivå. Under de möten som strategiska ledningsgruppen och styrgruppen för integration och etablering håller halvårs- respektive kvartalsvis, är bostadsfrågan en stående punkt. Det sker således en kontinuerlig uppföljning av den centrala

frågan när det rör arbetet med mottagande av nyanlända.

Länstalet för mottagande för år 2013 var betydligt högre än både siffrorna i befintliga överenskommelser om mottagande och det faktiska antalet mottagna individer under samma år. För år 2014 har länstalet höjts kraftigt och även om någon eller några kommuner skulle teckna avtal om högre mottagande är det osannolikt att mottagandet kommer att komma i närheten av nivån för länstalet. Bortsett från bristen på bostäder är förutsättningarna för mottagande av nyanlända och ensamkommande barn goda. Enligt vad som framkommit under förhandlingarna om mottagande om nyanlända och ensamkommande barn med kommunerna, kan dessa erbjuda utbildning, barnomsorg, samhällsorientering samt svenska för invandrare.

Länsstyrelsens arbete med strategin Yrkesspår från första dagen, är tills vidare vilande. En utvärdering av hittills genomfört arbete kommer att göras under innevarande år och därefter kommer Länsstyrelsen besluta hur strategin ska drivas vidare.

Genomförda insatser

Alla kommuner i länet har en överenskommelse om mottagande av nyanlända, men då antalet asylsökande har ökat kraftigt de senaste åren, innebär det att behovet av ett ökat mottagande i såväl landets som länet är stort. När det gäller nyanlända har förhandlingarna ännu inte slutförts med någon kommun. Vid kommunbesöken framkom att det råder bostadsbrist i samtliga länets kommuner och att det inom de närmsta åren med få undantag inte heller kommer att produceras något större antal nya bostäder. I de kommuner där bostadssituationen ser

något bättre ut är arbetsmarknaden oftast sämre och tvärtom. Detta är den främsta anledningen till att det ännu pågående förhandlingsarbetet troligen inte kommer att leda till att det tecknas mer än något eller några nya avtal om mottagande av nyanlända.

Kommunbesöken har även omfattat förhandlingar avseende mottagandet av ensamkommande barn. Höstens förhandlingsrunda medförde att fem av länets kommuner skrev om sina överenskommelser om asyl och PUT-platser. Vid kommundialogen framkom olika skäl till de svårigheter kommunerna står inför i och med ett utökat mottagande av ensamkommande barn. De skäl som angavs är problem med plats- eller bostadsbrist, ungdomsarbetslöshet samt att vissa kommuner gör placeringar av de anvisade barnen i andra kommuner, vilket medför ökade kostnader inom till exempel skola och hälso- och sjukvård.

Länsstyrelsen bjöd i augusti in länets kommunstyrelseordförande och kommunchefer till ett särskilt uppstartsmöte, för att förbereda inför höstens förhandlingsdialog och delge information om den aktuella situationen för ensamkommande barn och nyanlända.

Länsstyrelsen anordnade i samarbete med Uppsala läns landsting ett seminarium om centrumbildning inom området flyktingmedicin och psykiatri. Syftet med bildandet av detta centrum är att ge insatser till personer med utländsk bakgrund – asylsökande, nyanlända flyktingar, personer med utländsk bakgrund som varit här en längre tid.

Vidare sammankallade även Länsstyrelsen till ett möte mellan barn- och ungdomspsykiatri (BUP) och kommunernas ansvariga för hem för vård och boende (HVB) för ensamkommande barn för att få en bättre samverkan och kommunikation mellan berörda verksamheter.

Länsstyrelsen har under året sammankallat till två möten mellan kommunerna och idéburen sektor, med syfte att verka för ett informationsutbyte och eventuell möjlig samordning av aktiviteter kring ensamkommande barn.

Vidare arrangerade Länsstyrelsen en spridningskonferens angående det så kallade Athena-projektet, ett arbetsmarknadsprojekt

som ska stärka kvinnor med utländsk bakgrund som i dagsläget är beroende av försörjningsstöd, så att de kommer närmare arbetsmarknaden. Syftet med konferensen var att sprida projektets metoder och att dessa ska implementeras i Uppsala läns övriga kommuner för att skapa förutsättningar att arbeta mer förebyggande och hälsofrämjande med målgruppen i fråga.

Förutom den information gällande integrationsområdet som lämnats vid de återkommande mötena med strategiska ledningsgruppen samt styrgruppen för integration och etablering har informationsinsatser gjorts i samtliga länets kommuner i samband med överenskommelsearbetet. Vidare har ytterligare besök gjorts i vissa kommuner i de fall dessa önskat information om till exempel Länsstyrelsens integrationsarbete, budgetpropositionen, andra propositioner eller arbetet med mottagande. Länsstyrelsen har även deltagit i ett flertal olika konferenser och seminarier, bland annat en integrationskonferens som anordnades av Knivsta kommun och ett dialogmöte avseende bostadssituationen i Håbo kommun.

Länsstyrelsen anordnade även tillsammans med Uppsala universitet konferensen Forskning pågår om integration och etablering En gång invandrare, alltid invandrare? vilket är tänkt att bli ett återkommande arrangemang. Konferensens syfte var att presentera aktuell forskning, stimulera till utveckling av det egna arbetet samt att knyta kontakter för fortsatt samarbete inom området integration. Konferensen vände sig till bland annat kommunernas integrationsenheter, skola, socialtjänst, förtroendevalda i kommun och landsting, näringsliv samt frivilligorganisationer. De teman som föreläsarna tog upp var främlingsfientlighet, bostäder, islam, hälsa samt arbetsmarknad.

Länsstyrelsen har under våren tillsammans med representanter från tre av länets kommuner samt Landstinget, lagt fram ett förslag till avsiktsförklaring angående ensamkommande och nyanlända barn. Förslaget finns för närvarande i samtliga kommuner för ratificering. I anslutning till avsiktsförklaringen har även en regional handlingsplan tagits fram, vilket konkretiserar målformuleringen i avsiktsförklaringen.

Bedömning av det egna resultatet

Länsstyrelsen har i integrationsarbetet under år 2013 fortsatt deltagit i alternativt sammankallat olika nätverk i länet för flyktinghandläggare, socialsekreterare, boendeansvariga för ensamkommande barn samt samhällsorientering. Dessa nätverk är av stor betydelse när det gäller informationsinsatser och utbyte av erfarenheter i respektive grupper. Länsstyrelsen har även deltagit i ett flertal olika möten, seminarier och konferenser vilka inneburit såväl att ta del av som att delge information. Även under förhandlingsarbetet har en betydande informationsinsats gjorts, vilken förhoppningsvis kommer att bidra till att öka kunskapen om mottagning av nyanlända och ensamkommande barn hos kommunerna och stärka relationerna med desamma.

Samtliga kommuner har avtal om mottagande av ensamkommande barn. Den enda kommun som hade ett så kallat visst antal barn avtal har tecknat ett nytt avtal som överensstämmer med sitt fördelningstal. Detta i kombination med att hälften av länets kommuner likaledes tecknat nya överenskommelser i nivå med sina fördelningstal och att två kommuner avser göra detta, innebär att förhandlingsarbetet avseende målgruppen i fråga får anses framgångsrikt. När det gäller nyanlända har förhandlingarna ännu inte slutförts med någon kommun, men tidigare nämnda bostadsbrist gör att förutsättningarna för att förändra överenskommelserna till att nå eller närma sig fördelningstalen i dagsläget inte är realistiska, varken på kommun- eller länsnivå. Mottagandet skiljer sig ganska mycket åt mellan kommunerna, då vissa har ett lågt medan andra har ett relativt högt mottagande. Ett par kommuner har ett mottagande som nästan når upp till nivån för sitt fördelningstal och två kommuner har ett mottagande som överstiger respektive väsentligen överstiger sitt fördelningstal. Det finns således utrymme för att höja några av de befintliga överenskommelserna avseende nyanlända. Angående möjligheten att öka andelen anvisningsbara platser så är även denna begränsad på grund av bristen på bostäder.

Kvarstående utvecklingsbehov

Samverkan på lokal nivå behöver utvecklas och kopplas tydligt till den regionala samverkan. Etableringsinsatserna behöver kopp-

las tydligt till ordinarie arbetsmarknadsinsatser och förstärkas. Det regionala bosättningsarbetet behöver vidareutvecklas. Även på hälsoområdet finns utrymme för förbättringar, till exempel genom att skapa alternativt förbättra rutiner vid läkarbesök. Den information Arbetsförmedlingen lämnar om den asylsökandes hälsa är bristfällig anser majoriteten av kommunerna. Flera kommuner önskar även större delaktighet från Landstingets sida när det gäller arbetet med nyanländas hälsa.

I Uppsala län finns en god arbetsmarknad och goda pendlingsmöjligheter. Det innebär att det inte finns några hinder för att vara bosatt i en del av länet och pendla till arbetet i en annan del. Bostadsbristen kvarstår emellertid och det är viktigt att Länsstyrelsen kontinuerligt för en dialog med kommunerna om såväl bostadssituationen som situationen på arbetsmarknaden.

Under år 2014 planeras flera olika insatser på området, bland annat en konferens med temat nyanlända på landsbygden i samarbete med ideella organisationer, kommun och Arbetsförmedlingen. Länsstyrelsen ska under 2014 verka för att den civila sektorns roll stärks genom att utarbeta en strategi för att ta fram en lokal överenskommelse. Tillsammans med Migrationsverket och Arbetsförmedlingen ska en strategi för samordning, samarbete och informationsöverföring inför kommundialog om boende för asylsökande, ensamkommande barn och nyanlända tas fram. Det ska också göras en utvärdering av organisationen Integration och etablering i Uppsala län. Ibland framkommer att det finns brister i kommunikationen mellan kommuner och myndigheter, varför Länsstyrelsen även avser hålla möten mellan berörda parter i syfte att upprätta en dialog och åtgärda bristerna. Ett av flera potentiella förbättringsområden är spridning av information, eftersom det visat sig att all information som delges under möten inom organisationen inte alltid förs vidare till berörda områden inom respektive kommun.

Det finns även en rad områden som kan förbättras i de lokala överenskommelserna: samarbete, ansvarsfördelning och erfarenhetsutbyte. Kommunerna eftersträvar också bättre samarbete med flertalet olika aktörer, till exempel näringslivet, kommunal/regionförbundet, idéburen sektor och föreningsliv. Det finns inte någon organis-

rad introduktion till det senare i någon kommun. Det mellankommunala samarbetet vad gäller Sfi är bristfälligt och kan förbättra, medan mellankommunal samver-

kan på andra områden såsom till exempel yrkesutbildning och samhällsorientering fungerar bättre.

Indikatorer Integration utgiftsområde 13

Nyanlända som beviljats uppehållstillstånd på skyddsgrunder eller av humanitära skäl	2013	2012	2011	2010
Andel kommuner som tecknat överenskommelser om flyktigmottagande (%)	88	100	100	100
Antal platser per 10 000 invånare i länet	16,1	16,7	22,3	22,6
Ensamkommande barn	2013	2012	2011	2010
Antal platser per 10 000 invånare i länet	4,4	4,2	4,3	3,7

Källa: Migrationsverket

Vad gäller andel som tecknat överenskom- melse om mottagande av nyanlända ska talet vara 100 procent. Den kommun som saknas i statistiken har till och med 2013-12-31 ett gällande avtal om 15 nyanlända. Antal platser per 10 000 invånare anknyter till

ovanstående siffra 16,1 är därför likaledes felaktig.

Inströmningen av asylsökande ensamkommande barn har ökat de senaste åren och prognosen pekar fortsatt uppåt.

Öka kommunernas mottagningskapacitet

RB 75. Länsstyrelsen i Kronobergs län ska ge anvisningar om ansökningsförfarande m.m. för anvisade medel enligt förordningen (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlännningar 37 §. Ersättningarna finansieras från det under utgiftsområde 13 uppförda anslaget 1:2 Kommunersättningar vid flyktigmottagande. Insatser som syftar till att öka kommunernas mottagningskapacitet samt möjligheter att tillhandahålla samhällsorientering ska prioriteras. Länsstyrelsen i Kronobergs län ska efter samråd med övriga länsstyrelser besluta om hur stor del av anvisade medel som ska fördelas för disposition av respektive länsstyrelse. Länsstyrelserna ska redovisa till vilka typer av insatser som ersättning enligt ovan nämnda förordning lämnas. Anvisningar för redovisningarna lämnas av Länsstyrelsen i Kronobergs län.

Länsstyrelsen har beviljat medel för följande insatser:

Utveckling av samarbete mellan modersmåls lärare, SVA-lärare och ämneslärare

Syftet med projektet, som drivs av Uppsala kommun, är att underlätta nyanlända elevers och ungdomars inskolning, accelerera integrationen i svensk skola och därmed förbättra deras framtidsutsikter i det svenska samhället. Detta ska uppnås genom att skapa en modell för pedagogisk planering som underlag för undervisning i kommunen/länet över vad som är viktigt för en elev att få kunskap om under sin första tid i Sverige. Svenska, modersmål och samhällsorientering interagerar och samma tema behandlas av lärare i respektive ämne.

Arrangerandet av en länskonferens kring integration och etablering under 2014

Älvkarleby kommun har beviljats medel till konferensen som syftar till att fördjupa samarbetet och utbyta erfarenheter mellan länets kommuner och Landstinget, Arbetsförmedlingen, Migrationsverket samt Länsstyrelsen för att kunna utveckla den nyanländes etablering. Projektet kommer att samverka med projekten Regional samordning för ensamkommande barn och Yrkesspår från första dagen.

Regional samordning av ensamkommande barn

Det rör sig om en förlängning av ett projekt som startade år 2012. Älvkarleby kommuns syfte med projektet var initialt

göra en behovsinventering av berörda verksamheters mottagande inom kommun och landsting, föra utvecklingsarbete i länet för att hitta övergripande lösningar till etablering av de ensamkommande barnen samt förbättra samverkan mellan kommunerna, kommun och landsting samt den idéburna sektorn. Det fortsatta arbetet med projektet fokuserar i huvudsak på att utveckla formerna för samarbetet genom att utforma utbildningsinsatser, att samordna implementering av den regionala handlingsplanen samt att genomföra politikerutbildning.

Regional samordning av samhällsorientering på modersmål

Etableringsreformens intention är att erbjuda 60 timmars undervisning i samhällsorientering på modersmål till nyanlända. Östhammars kommun vill skapa en regional organisation för att effektivt kunna samordna insatserna för målgruppen och målet med projektet är att så många som möjligt ska kunna beredas undervisning i samhällsorientering på sitt modersmål. På grund av organisationsför-

ändringar och att endast en fjärdedel av de äskade medlen beviljats har projektet ännu inte påbörjats och man diskuterar i dagsläget dels en eventuell förändring i projektet till att i stället ta fram en gemensam arbetsplan för samhällsorientering i Uppsala län och dels en förskjutning av projekttiden.

Bedömning av resultat

Projektet utveckling av samarbete mellan modersmåls lärare, SVA-lärare och ämneslärare fortskrider enligt planerna och det sker en kontinuerlig återrapportering. De två projekt som drivs i Älvkarleby kommuns regi är även de väl fungerande. Integrationskonferensen har emellertid senarelagts och är planerad att äga rum under hösten 2014. Vad gäller projektet regional samordning av samhällsorientering på modersmålsnivå så erhöll man en fjärdedel av den äskade summan. Man har därefter ändrat inriktning på projektet men det har ännu inte lämnats in någon förnyad projekt- eller tidsplan till Länsstyrelsen.

Icke-diskriminering och mänskliga rättigheter

RB 86. Länsstyrelserna ska redovisa hur Sveriges rättsliga åtaganden om icke-diskriminering och mänskliga rättigheter belyses, analyseras och beaktas i den egna verksamheten i enlighet med 5 § punkten 5 i förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion samt bedöma resultatet av detta. Redogörelsen ska innehålla information om bland annat hur länsstyrelserna samarbetat med andra berörda myndigheter samt vilka åtgärder som har vidtagits för att stödja kommunernas arbete med dessa frågor.

Åtgärder som har vidtagits för att följa upp länsstyrelsernas handlingsplan för lika rättigheter och möjligheter 2010–2012 ska redovisas särskilt.

Länsstyrelsen har bjudit in till ett dialogmöte angående romernas situation med romska företrädare och idéburen sektor. På mötet lyftes även frågan om EU-migranternas situation nationellt och regionalt. Syftet med sammankomsten var att idéburen sektor och Länsstyrelsen fick ta del varandras erfarenheter för att gemensamt inhämta mer kunskap och skapa medvetenhet kring frågan.

I den regionala handlingsplanen för ensamkommande och nyanlända barn som vänder sig till berörda tjänstemän i länets kommuner och Landsting och där Länsstyrelsen är

en samverkanspartner, är ett av utvecklingsmålen kompetensutveckling i barnrättsfrågor för socialsekreterare, HVB-personal samt gode män.

Länsstyrelsen har även deltagit på Mänskliga rättighetsdagarna 2013 i Stockholm, för att inhämta mer kunskaper i arbetet med mänskliga rättigheter.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med genomförandet av en strategi avseende anti-diskriminering redovisas av Länsstyrelsen i Dalarna (uppdrag 86 Regleringsbrevet för 2013).

Länsstyrelsen har under 2013 vid två tillfällen träffat kommunernas företrädare, för Personliga ombud. Till möten har också Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Landstinget bjudits in. Syftet har i huvudsak varit att följa upp genomförandet av verksamheterna. Mötena har också avhandlat den kommande förordningen för verksam-

het med personliga ombud, särskilt hur ledningsgrupper ska organiseras. Alla kommuner har verksamhet med personliga ombud. I Uppsala län finns sex verksamheter med sammanlagt tio ombud motsvarande 8,77 tjänster. Under 2013 har sammanlagt drygt 2,6 miljoner kronor betalats ut som verksamhetsmedel till kommunerna.

Verka för tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

4. vid samråd, beslut och andra åtgärder verka för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Länsstyrelsen verkar för att tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning ska öka i samråd med kommuner och uppdragsgivare.

Länsstyrelsen som myndighet och arbetsgivare anser att frågor om tillgänglighet och delaktighet på arbetsmarknaden är viktiga. Länsstyrelsen har inlett ett samarbete med Arbetsförmedlingen för att kunna erbjuda praktik och eventuellt vidare tjänster till personer med funktionsnedsättning. Myndigheten har ett samarbetsavtal med Uppsala kommun där en arbetsgrupp från Daglig verksamhet är placerad på myndigheten. Denna gruppns arbete är mycket uppskattat och de deltar alltid på samma villkor som övriga medarbetare vid myndighetens gemensamma övergripande arrangemang som personaldagar och fester.

Inom området naturvård arbetar Länsstyrelsen på bred front för att tillgängliggöra naturområden för personer med funktionsnedsättning samt med att kompetensutveckla personal inom området.

Länsstyrelsen har lämnat synpunkter på rapporten Tillgänglig natur och kulturområden som Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet och Handisam tagit fram.

Medarbetare inom myndigheten har deltagit i utbildning för att lära mer om att tillgängliggöra Naturreservat för personer med funktionsnedsättning.

Länsstyrelsen är representerad i en arbetsgrupp som består av representanter från Kommunen, Upplandsstiftelsen, HSO, Habiliteringen, Friluftsförbundet med flera. Gruppen arbetar med att göra länets skyddade områden mera tillgängliga och framför allt kända. En pilotgrupp med personer med olika typer av funktionsnedsättningar har tittat på flera av Länsstyrelsens anpassningar, till exempel vid Hjälsstaviken men även på kommande naturreservat som myndigheten vill anpassa. Detta för att Länsstyrelsen vill anpassa på rätt sätt och plats.

Länsstyrelsen har arbetat vidare för att öka tillgängligheten till Hjälsstavikens naturreservat, ett av länets mest besökta reservat. Under våren färdigställdes och invigdes ett tillgänglighetsanpassat gömsle med en 270 meter lång ramp ut genom vassen. Gömslet är 45 kvadratmeter stort och anpassat så att bland annat besökare med rullstol kan sitta i vattenbrynet och skåda fågel. Spången, som är en del av leden runt sjön, har renoverats. Ett helhetsgrepp har tagits kring informationen i området och nya entréskyltar och temaskyltar har producerats och satts upp vid entréer och målpunkter.

Mänskliga rättigheter och diskriminering

5. integrera de mänskliga rättigheterna i sin verksamhet genom att belysa, analysera och beakta rättigheterna i den egna verksamheten, särskilt skyddet mot diskriminering

Mänskliga rättigheter utgör grunden för flera av de sex principer som utgör den gemensamma värdegrunden för statsanställda. Denna värdegrund tas upp och diskuteras i Länsstyrelsens årliga introduktionsutbildningar för nyanställda. Därvid berörs utifrån ett MR-perspektiv konkreta frågor som till exempel förvaltningens lydnadsplikt och självständighet, jävsfrågor, förtroendeskadliga bisysslor, yttrande- och åsiktfrihet, respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet, integritet med mera.

Länsstyrelsen har under våren 2013 färdigställt en grund- och dialogutbildning i mänskliga rättigheter för Länsstyrelsens alla enheter. Utbildningen har gått genom mänskliga rättigheter internationellt, statens skyldigheter samt diskrimineringslagen.

Länsstyrelsen har besvarat enkäten om minoriteter och minoritetsspråk som Stockholms Länsstyrelse skickade ut under hösten 2013. Länsstyrelsens webbplats finns till-

gänglig på finska. Övriga nationella minoritetsspråk kommer att införas successivt.

I regleringsbrevet för budgetåret 2013 fick Länsstyrelsen Uppsala län i uppdrag att utarbeta en strategi för jämställdhetsintegrering. Att skapa strategi för jämställdhetsintegrering har varit ett sätt att samtidigt undersöka vilken nytta ett jämställdhetsperspektiv kan ha för verksamheten, att se vilka behov som finns samt att identifiera utvecklingsområden.

Länsstyrelsen har i bred samverkan med all personal antagit en värdegrund som också utgår från ovan nämnda ämbetsmannaetos och därmed också från de mänskliga rättigheterna.

Varje år genomför Länsstyrelsen stickprovsvisa kontroller av att vissa utflöden av ovan nämnda värdegrundsprinciper får genomslag i handläggningen av förvaltningsärendena vid myndigheten. Därvid kontrolleras bland annat registrerings-, motiverings- och kommunikationsskyldigheterna.

Personaluppgifter

Enligt kraven i FÅB 3 kap 3§ ska myndigheter redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som avses i 1§ första stycket. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter. (Förordning 2008:747)

Under år 2013 har fortsatt arbete lagts ner på att säkerställa att Länsstyrelsen är en attraktiv arbetsplats. Medvetenheten om det ekonomiska utrymmet gör att Länsstyrelsen inte kan konkurrera med lön. Men genom att erbjuda en arbetsplats med möjlighet att växa och utvecklas såväl kompetensmässigt inom yrkesprofessionen, som medarbetare och som anställd på en myndighet, vill Länsstyrelsen attrahera nya medarbetare och behålla redan anställda.

Arbetet med att utveckla Länsstyrelsens vision, värdegrund och verksamhetsidé har drivits vidare. Ledningsgruppen genomförde

i januari 2013 ett seminarium och därefter har detta arbete fortsatt på enhetsnivå med diskussioner och samtal.

Länsstyrelsens bedömning är att chefer och andra ledare är viktiga för att nå verksamhetens och myndighetens mål. I lönesättande samtal och utvecklingssamtal förtydligas chefernas roll och betydelse i organisationen. Samtliga medarbetare har minst två samtal med sin chef. Detta ligger till grund för att säkerställa kompetensen samt möjliggör att verksamhetens mål uppfylls.

Under 2013 har flera medarbetare rekryterats till myndigheten, vilket också framgår

av att uppgiften som återspeglar personalomsättningen har ökat. Myndigheten har haft flera pensionsavgångar 2012-2013 som alla ersatts under 2013, vilket kan vara en förklaring till de ökade siffrorna. En längre introduktions- och förvaltningsutbildning har genomförts som ett led i att utveckla och skapa förståelse för hela myndighetens uppdrag och statstjänstemannarollen.

Länsstyrelsen, som arbetsgivare, tar ansvar för personalens hälsa genom ett aktivt ar-

betsmiljöarbete och utvecklande av ett tydligt ledarskap. Myndigheten uppmuntrar personalen till en god livsstil, genom att aktivt driva friskvårdsfrågor. Myndigheten är hälsodiplomerad enligt Korpens riktlinjer.

Arbetsmiljöfrågor bedöms viktiga och under året har myndigheten genomfört en arbetsmiljöutbildning för samtliga chefer och fackliga företrädare.

Tabell över sjukfrånvaro i enlighet med 7 kap. 3§ FÅB

2013				2012			
Kön	Ålder	Antal anställda	Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	Sjukfrånvaro 60 dgr och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)	Antal anställda	Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	Sjukfrånvaro 60 dgr och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)
Män	- 29	2	1,1	0,0	4	1,3	0,0
	30 - 49	32	1,3	0,0	32	4,7	9,1
	50 -	37	2,0	21,9	35	1,0	0,0
	Alla	71	1,6	21,9	71	2,7	9,1
Kvinnor	- 29	7	1,3	0,0	9	2,2	0,0
	30 - 49	85	4,9	36,0	82	4,8	31,3
	50 -	50	5,7	25,6	49	5,7	25,3
	Alla	142	5,0	61,5	140	4,9	56,5
Samtliga	- 29	9	1,2	0,0	13	2,0	0,0
	30 - 49	117	3,9	30,9	114	4,7	26,3
	50 -	87	4,1	25,1	84	3,7	19,8
	Alla	213	3,8	56,0	211	4,2	46,1

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso

Länsstyrelsen bedriver ett aktivt arbetsmiljö- och hälsoarbete inom myndigheten. Målet är bland annat att minska sjukfrånvaron och öka medvetenheten om sambandet

mellan god hälsa och en bra arbetsprestation. Länsstyrelsen arbetar både proaktivt och reaktivt med rehabilitering i samverkan med företagshälsovården.

Året i siffror

Tabell A - Verksamhetskostnader 2011 – 2013

VÄS-KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	2013 (tkr)	2012 (tkr)	2011 (tkr)
20-21	Övrig förvaltning	2 654	2 941	2 993
25	Trafikföreskrifter m.m.	329	243	267
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	6 303	6 605	6 212
30	Regional tillväxt	2 615	1 332	1 651
34	Infrastrukturplanering	565	362	715
40	Hållbar samhällsplanering och boende	6 165	5 732	5 230
41	Stöd till boende	765	662	650
42	Energi och klimat	2 878	3 133	3 957
43	Kulturmiljö	7 530	6 437	5 531
45	Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar	12 737	8 257	12 070
50	Övergripande och gemensam för naturvård och miljöskydd	7 390	10 758	10 278
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	18 942	16 087	14 516
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	1 888	1 245	1 211
53	Vattenverksamhet	2 984	3 645	3 508
54	Mineral-och torvfyndigheter	62	37	53
55	Miljöfarlig verksamhet	5 661	2 389	1 702
56	Övrig miljö-och hälsoskydd	282	341	469
57	Förorenade områden, efterbehandling	5 931	5 568	4 365
58	Restaurering	72	0	1
60	Lantbruk och landsbygd	19 272	19 044	18 550
62	Fiske	444	297	335
70	Folkhälsa	2 120	2 827	2 066
80	Jämställdhet	862	198	1 602
81	Nationella minoriteter	24	8	-
82	Mänskliga rättigheter	112	3	-
83	Barnperspektivet	-	1	-
85	Integration	1 359	1 079	713
	Summa produktion	109 944	99 230	98 645
10	Myndighetsövergripande verksamhet	11368	12 900	12 245
11	Administration och intern service	29 811	30 044	29 459
	Summa verksamhetskostnader exklusive resurssamverkan	151 123	142 174	140 348
99	Resurssamverkan ¹⁾	6	0	0
	²⁾ Totalsumma verksamhetens kostnader enligt resultaträkningen	151 129	142 174	140 348

1) Den del av kostnader för resurssamverkan som ska belasta länsstyrelsen fördelas på respektive tvåsifferkod

2) Totalsumma verksamhetskostnader ska överensstämma med verksamhetskostnader enligt resultaträkningar

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso

20-21 övrig förvaltning: Resursnedgången återspeglar bland annat den koncentration till Länsstyrelsen i Stockholms län av viss ärendehandläggning som genomfördes vid halvårsskiftet 2012

40 hållbar planering och boende: Resursökningen återspeglar bland annat regeringens riktade resurstillskott i regleringsbrevet för 2013 i avsikt att förkorta handläggningstiderna för PBL-överklaganden

Tabell B – Verksamhetskostnader 2013

VÄS-KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	Kostnader exkl OH		OH Kostnader		Kostnader inkl OH	
		tkr	%	tkr	%	tkr	%
20-21	Övrig förvaltning	2 654	1,76%	1 215	2,95%	3 869	2,56%
25	Trafikföreskrifter m.m.	329	0,22%	161	0,39%	489	0,32%
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	6 303	4,17%	2 947	7,16%	9 250	6,12%
30	Regional tillväxt	2 615	1,73%	947	2,30%	3 562	2,36%
34	Infrastrukturplanering	565	0,37%	276	0,67%	841	0,56%
40	Hållbar samhällsplanering och boende	6 165	4,08%	2 869	6,97%	9 034	5,98%
41	Stöd till boende	765	0,51%	371	0,90%	1 136	0,75%
42	Energi och klimat	2 878	1,90%	659	1,60%	3 537	2,34%
43	Kulturmiljö	7 530	4,98%	3 279	7,96%	10 810	7,15%
45	Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar	12 737	8,43%	4 050	9,84%	16 787	11,11%
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	7 390	4,89%	2 909	7,07%	10 299	6,82%
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	18 942	12,53%	5 123	12,44%	24 066	15,92%
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	1 888	1,25%	920	2,23%	2 808	1,86%
53	Vattenverksamhet	2 984	1,97%	1 433	3,48%	4 417	2,92%
54	Mineral- och torvfyndigheter	62	0,04%	27	0,07%	89	0,06%
55	Miljöfarlig verksamhet	5 661	3,75%	2 750	6,68%	8 411	5,57%
56	Övrig miljö- och hälsoskydd	282	0,19%	136	0,33%	418	0,28%
57	Förorenade områden, efterbehandling	5 931	3,92%	1 841	4,47%	7 772	5,14%
58	Restaurering	72	0,05%	7	0,02%	78	0,05%
60	Lantbruk och landsbygd	19 272	12,75%	7 200	17,49%	26 473	17,52%
62	Fiske	444	0,29%	212	0,51%	655	0,43%
70	Folkhälsa	2 120	1,40%	727	1,77%	2 847	1,88%
80	Jämställdhet	862	0,57%	406	0,98%	1 268	0,84%
81	Nationella minoriteter	24	0,02%	12	0,03%	35	0,02%
82	Mänskliga rättigheter	112	0,07%	54	0,13%	166	0,11%
85	Integration	1 359	0,90%	646	1,57%	2 005	1,33%
	SUMMA PRODUKTION	109 944	72,75%	41 175	100,0%	151 119	100,00%
10	Myndighetsövergripande verksamhet	11 368	7,52%	-	-	-	-
11	Administration och intern service	29 811	19,73%	-	-	-	-
	SUMMA VERKSAMHETS-KOSTNADER EXKL RESURS-SAMVERKAN	151 123	100,00%	-	-	151 120	100,00%
99	Resurssamverkan ¹⁾	6	-	3	-	9	-
	Totalsumma verksamhetens kostnader enl resultaträkningen ²⁾	151 129	-	-	-	151 129	-
	Myndighetsövergripande, adm och intern service uppdelat på: ³⁾						
	Nivå 1 (113-115)	23 509	28,09%	-	-	-	-
	Nivå 2 (110-112, (116-119)	6 302	7,53%	-	-	-	-
	Nivå 3 (100-109)	11 368	13,58%	-	-	-	-
	Personalkostnad produktion (kkl 4, verksamhetskod 2-9)	83 695	-	-	-	-	-

¹⁾ Den del av kostnader för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhetskod, oftast adm. och intern service (11).

²⁾ Totalsumma verksamhetskostnader skall överensstämma med verksamhetskostnaderna enligt resultaträkningen.

³⁾ Summan på nivå 1-3 ska överensstämma med summan av Myndighetsövergripande verksamhet och Administration och intern service. Den procentuella fördelningen skall visa resp. nivåns andel av personalkostnaderna vht 2-9 (kkl 4).

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso

Tabell C – Årsarbetskrafter 2011 – 2013¹⁾

VÄS- KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	2013 årsarb	2013 årsarb	2013 årsarb	2012 årsarb	2011 årsarb
		totalt	varav kvinnor	varav män	totalt	totalt
20-21	Övrig förvaltning	3,65	2,81	0,84	4,06	4,85
25	Trafikföreskrifter m.m.	0,59	0,56	0,03	0,45	0,49
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	9,76	8,80	0,96	10,38	10,01
30	Regional tillväxt	3,05	1,25	1,81	1,80	1,85
34	Infrastrukturplanering	0,90	0,33	0,56	0,58	1,61
40	Hållbar samhällsplanering och boende	8,75	6,13	2,62	8,49	8,15
41	Stöd till boende	1,41	0,10	1,31	1,27	1,28
42	Energi och klimat	2,10	1,18	0,92	3,60	4,51
43	Kulturmiljö	10,48	8,27	2,22	9,71	8,14
45	Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar	12,66	7,53	5,13	8,32	6,87
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	8,04	4,02	4,02	14,36	14,05
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	17,15	7,29	9,86	14,63	13,93
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	3,32	1,68	1,64	2,14	2,11
53	Vattenverksamhet	5,00	3,50	1,50	4,64	5,04
54	Mineral- och torvfyndigheter	0,10	0,05	0,05	0,04	0,09
55	Miljöfarlig verksamhet	8,87	3,30	5,57	3,79	2,75
56	Övrigt miljö- och hälsoskydd	0,50	0,26	0,24	0,61	0,71
57	Förorenade områden, efterbehandling	6,86	4,86	2,01	6,27	4,54
58	Restaurering	0,02	0,02	0,00	0,00	0,00
60	Lantbruk och landsbygd	25,25	19,34	5,91	26,91	26,39
62	Fiske	0,72	0,07	0,64	0,49	0,52
70	Folkhälsa	2,36	2,08	0,28	2,55	2,98
80	Jämställdhet	1,19	1,03	0,15	0,35	1,23
81	Nationella minoriteter	0,05	0,05	0,00	0,01	-
82	Mänskliga rättigheter	0,20	0,08	0,13	0,01	-
83	Barnperspektivet	-	-	-	0,00	-
85	Integration	2,45	0,82	1,64	1,84	1,09
	Summa produktion	135,43	85,41	50,02	127,31	123,18
10	Myndighetsövergripande verksamhet	10,23	6,09	4,09	11,01	9,89
11	Administration och intern service	13,78	10,80	2,98	13,13	14,03
	Summa årsarbetskrafter exkl resurssam- verkan	159,44	102,30	57,09	151,45	147,11
	Resurssamverkan ²⁾	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00
	Totalt antal årsarbetskrafter	159,45	102,31	57,09	151,45	147,11

1) 1 årsarbetskraft = 1 760 timmar

2) Den del av årsarbetskrafterna för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhet på tvåsiffernivå.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso

20-21 Övrig förvaltning: Resursnedgången återspeglar bland annat den koncentration av viss ärendehandläggning till Länsstyrel-

sen i Stockholms län som genomfördes vid halvårsskiftet 2012

Tabell D – Representation

Kostnader för representation	2013	2013	2012	2012	2011	2011
	Totalt tkr	Per åa kronor	Totalt tkr	Per åa kronor	Totalt tkr	Per åa kronor
Intern representation	259	1 623	330	2 177	238	1 621
Extern representation	881	5 523	603	3 979	847	5 759

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso

Den interna representationen har minskat något jämfört med 2012. En orsak är att under 2012 gjordes en större satsning på att utveckla den interna organisationen och arbetssättet.

Den externa representationen har ökat något jämfört med 2012. Orsak till detta är att 2013 var ett speciellt år med bland annat besök av Turkiets president samt kungens resa i länet med anledning av att han suttit 40 år på tronen.

Tabell E – Lokaler

Lokalkostnader	2013	2012	2011
Residens			
Lokalkostnader (tkr) 103	1 428	1 450	1 352
Lokalyta (m ²)	1 347	1 347	1 347
Lokalkostnad per m ² (kr)	1 060	1 076	1 004
Lokaler ¹⁾			
Lokalkostnader (tkr) 113	8 255	8 408	8 485
Lokalyta (m ²)	5 891	5 891	5 891
Lokalkostnad per m ² (kr)	1 401	1 427	1 440
Lokalkostnader per årsarbetskraft (tkr)	52	56	58
Lokalyta per årsarbetskraft (m ²)	37	39	40
Kontorslokaler ²⁾			
Kontorslokalyta (m ²)	4 461	4 461	4 461
Kontorslokalyta per årsarbetskraft (m ²)	28	29	30
SUMMA LOKALKOSTNADER	9 683	9 858	9 837

¹⁾ Med lokaler avses samtliga utrymmen förutom residenset såsom kontorslokaler, förråd, källare och garage. Med lokalkostnader avses hyra, lokalförbrukning, larm och bevakningskostnader, avskrivningskostnader m.m.

²⁾ Med kontorslokaler avses ytor ovan mark såsom kontorsrum, biutor som korridorer, toaletter, trapphus, närarkiv, närförråd etc.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso

Planerade större lokalförändringar

Länsstyrelsen tecknade i september ett nytt hyresavtal för myndigheten. Avtalet tecknades med Klöver och planerad flytt är i maj månad 2015. Avtalstecknandet har föregåtts av en hel del samverkan och engagemang från hela myndigheten. Efter avtalstecknandet

har detta engagemang blivit mer konkret genom bildande av ett antal arbetsgrupper för att nu säkerställa att lokalflytten löper på enligt planer och går att genomföra utan större påverkan på myndighetens övriga verksamhet.

Tabell F – Redovisning av ärenden 2013 (samtliga ärenden oavsett databas)

A	B	C	D	E	F	G
Sakområde och del av sakområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden (exkl upprättade ärenden)	Antal upprättade ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans (F=B+C+D-E)	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år
Myndighetsövergripande, administration och intern service (10-11)	83	133	148	276	88	13
Övrig förvaltning (20-21)	160	554	25	633	106	22
varav Stiftelser (206)	0	0	0	0	0	0
varav Allmän kameraövervakning (211)	26	57	3	74	12	0
varav Bevakningsföretag m.m. (212)	2	90	1	89	4	0
Trafikföreskrifter m.m. (25)	108	175	55	141	197	32
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)	437	773	449	1 189	470	123
varav Livsmedelskontroll (281)	12	32	7	41	10	0
varav Djurskydd (282)	397	677	423	1 088	409	114
varav Smittskydd (283)	8	19	6	20	13	4
varav Allmänna veterinära frågor (284)	4	19	13	13	23	1
Regional tillväxt (30)	12	26	8	38	8	1
Infrastrukturplanering (34)	17	25	5	28	19	7
Hållbar samhällsplanering och boende (40)	117	978	14	996	113	8
Stöd till boende (41)	90	251	0	211	130	0
Energi och klimat (42)	28	11	7	28	18	8
Kulturmiljö (43)	404	839	104	852	495	55
Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar (45)	60	96	46	125	77	4
varav Tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor samt uppföljning av kommunernas krishanteringssystem (456)	14	8	11	9	24	0
Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd (50)	131	256	10	272	125	22
Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden (51)	255	79	117	141	310	95
varav Tillsyn av vattenskyddsområden (516)	0	1	0	0	1	0
Prövning och tillsyn för skydd av naturen (52)	77	513	14	454	150	11
Vattenverksamhet (53)	129	133	7	121	148	55
varav Tillsyn av vattenverksamheten (535)	45	95	3	72	71	14
Mineral- och torvfyndigheter (54)	4	7	0	8	3	1
Miljöfarlig verksamhet (55)	166	172	10	175	173	38
varav Tillsyn av miljöfarlig verksamhet (555)	40	60	7	42	65	10
Övrigt miljö och hälsoskydd (56)	21	129	4	132	22	0
Förorenade områden, efterbehandling (57)	73	28	22	35	88	37
varav tillsyn av förorenade områden och miljöriskområden (575)	33	13	5	8	43	21
Restaurering (58)	0	0	0	0	0	0
Lantbruk och landsbygd (60)¹	1 391	10 889	1 167	12 192	1 255	197
varav Stöd till jordbruket enligt EG:s förordningar (601)	667	10 142	1 136	11 398	547	21
Fiske (62)²⁾	30	85	1	78	38	5
Folkhälsa (70)	75	13	59	43	104	18
Jämställdhet (80)	5	8	18	15	16	1
Nationella minoriteter (81)	0	1	1	0	2	0
Mänskliga rättigheter (82)	0	7	2	2	7	0
Integration (85)	34	19	50	54	49	3
Summa	3 907	16 200	2 343	18 239	4 211	756
varav Vattenmyndighetens ärenden	0	0	0	0	0	0
varav Miljöprövningsdelegationens ärenden	91	58	0	80	69	21

¹⁾ Inkl. lantbruks- och jordbruksstödsärenden registrerade hos Jordbruksverket²⁾ Inkl. strukturfondsärenden registrerade hos Jordbruksverket

Källa: Ärendehandläggningssystemet Platina, Jordbruksverket och Boverket

Tabell G – Redovisning av överklagade ärenden 2013 (samtliga ärenden oavsett databas)

A	B	C	D
Sakområde och del av sakområde	Antal överklagade ärenden ¹⁾	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans ²⁾	Varav antal ändrade ärenden ³⁾
Myndighetsövergripande, administration och Intern service (10-11)	1	0	0
Övrig förvaltning (20-21)	5	3	0
varav Stiftelser (206)	0	0	0
varav Allmän kameraövervakning (211)	3	2	0
varav Bevakningsföretag m.m. (212)	0	0	0
Trafikföreskrifter m.m. (25)	19	4	1
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)	18	16	3
varav Livsmedelskontroll (281)	0	0	0
varav Djurskydd (282)	18	16	3
varav Smittskydd (283)	0	0	0
varav Allmänna veterinära frågor (284)	0	0	0
Regional tillväxt (30)	0	0	0
Infrastrukturplanering (34)	0	0	0
Hållbar samhällsplanering och boende (40)	82	84	12
Stöd till boende (41)	6	1	0
Energi och klimat (42)	0	0	0
Kulturmiljö (43)	2	3	1
Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar (45)	3	2	0
varav Tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor samt uppföljning av kommunernas krishanteringssystem (456)	0	0	0
Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd (50)	20	15	4
Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden (51)	2	2	0
varav Tillsyn av vattenskyddsområden (516)	0	0	0
Prövning och tillsyn för skydd av naturen (52)	9	3	0
Vattenverksamhet (53)	3	2	0
varav Tillsyn av vattenverksamheten (535)	3	2	0
Mineral- och torvfyndigheter (54)	0	0	0
Miljöfarlig verksamhet (55)	10	5	0
varav Tillsyn av miljöfarlig verksamhet (555)	3	1	0
Övrigt miljö och hälsoskydd (56)	1	0	0
Förorenade områden, efterbehandling (57)	2	0	0
varav Tillsyn av förorenade områden och miljöriskområden (575)	2	0	0
Restaurering (58)	0	0	0
Lantbruk och landsbygd (60)	82	36	2
varav Stöd till jordbruket enligt EG:s förordningar (601)	77	35	2
Fiske (62)	1	0	0
Folkhälsa (70)	0	0	0
Jämställdhet (80)	0	0	0
Nationella minoriteter (81)	0	0	0
Mänskliga rättigheter (82)	0	0	0
Integration (85)	0	0	0
Summa	266	176	23
varav Vattenmyndighetens ärenden	0	0	0
varav Miljöprövningsdelegationens ärenden	7	3	0

¹⁾ Avser ärenden som är beslutade av länsstyrelsen och överklagade till högre instans.

²⁾ Avser de ärenden som avgjorts i högre instans och vars domar/beslut inkommit till Länsstyrelsen under 2013.

³⁾ Avser ärenden som är ändrade substantiellt (till exempel ska ändring av angivna tidpunkter ej beaktas) i förhållande till Länsstyrelsens beslut.

Källa: Ärendehandläggningssystemet Platina

Tabell H – Handläggningstider

Ärendegrupp		Mål (dgr)	Utfall %		Median dagar	
VÅS-KOD	Beskrivning	2013	2013	2013	2012	2011
211	Anmälan om kameraövervakning	30	55	26	35	20
211	Ansökan om kameraövervakning	90	42	190	82	138
282	Ansökan om tillstånd enligt 16 § Djurskyddslagen	84 ²⁾	78	29	-	-
282	Ansökan om förprovning djurstall	42 ³⁾	95	8	-	-
282	Djurförbudsprovning	42	33	125	-	-
402	Detaljplaner – Begäran om yttrande över utställning och granskning	21	72	17	-	-
403	Överklagande av detaljplan	150 ¹⁾	88	57	136	-
403	Överklagande av lov, förhandsbesked	180 ¹⁾	82	78	97	-
431	Ansökan tillstånd ingrepp fast fornlämning	56	54	49	-	-
431	Anmälan om föryngringsavverkning	42	43	50	63	29
433	Kyrkliga kulturminnen – Ansökan om tillstånd renovering och ändring	60	56	48	-	-
505	Överklagade kommunala beslut Miljöbalken m.fl. författningar	120	39	138	114	122
521	Ansökan om tillstånd och dispenser avseende natur-skydd	60	65	48	-	-
525	Samråd enligt 12 kap. 6§ Miljöbalken	42	50	43	56	40
526	Granskning kommunal strandskyddsdispens	21	64	18	-	-
535	Anmälan om vattenverksamhet enligt 11 kap. Miljöbalken	56	40	74	-	-
551	Provning miljöfarlig verksamhet 9 kap. Miljöbalken – Ansökan om tillstånd	180 ^{1) 4)}	75	127	-	-
555	Anmälan ändring tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet	30	0	98	29	17
562	Ansökan om tillstånd till transport av avfall och farligt avfall	14	55	12	-	-
566	Anmälan om transport av avfall och farligt avfall	14	53	14	-	-
606	Ansökan om förvärvstillstånd för jordbruksfastigheter	14	15	29	-	-
621	Ansökan om yrkesfiskelicens	14	25	82	-	-
623	Ansökan om förordnande fisketillsynsman	14	27	19	-	-
623	Ansökan tillstånd flyttning, utplantering av fisk	42	100	29	-	-
		Mål (dgr)	Utfall måluppfyllelse %			
VÅS-KOD	Beskrivning	2013	2013	2012	2011	
602	Ansökan om stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder	120 ¹⁾	34	28	33	
	varav företagsstöd	120 ¹⁾	30	13	20	
	varav projektstöd/PROKUL/EGENKUL	120 ¹⁾	46	67	42	
	varav PROLAG	120 ¹⁾	18	25	22	
	varav miljöinvesteringar	120 ¹⁾	35	20	62	
602	Utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder	90 ¹⁾	32	35	54	
	varav företagsstöd	90 ¹⁾	19	21	24	
	varav projektstöd/PROKUL/EGENKUL	90 ¹⁾	40	41	67	
	varav PROLAG	90 ¹⁾	30	35	67	
	varav miljöinvesteringar	90 ¹⁾	47	57	81	

¹⁾ För ärenden inom stöd till landsbygdsutveckling gäller gemensamma mål för samtliga länsstyrelser enligt överenskommelse mellan Jordbruksverket och länsstyrelserna (LB-SUSS). Målet är att 90 procent av ärendena ska avgöras inom uppsatt tid.

²⁾ Målet är satt från komplett ansökan. Reglerad tid 90 dagar enl. Jordbruksverkets föreskrift D4 (2010:52)

³⁾ Målet är satt från komplett ansökan. Reglerad tid 56 dagar enligt Jordbruksverkets föreskrift L35

⁴⁾ Målet är satt från komplett ansökan enligt regeringsuppdrag S2011/10148/SFÖ

Källa: Ärendehanteringssystemet Platina och Jordbruksverket

Statistik över handläggningstider inom landsbygdsprogrammet (VÅS 602) avser andel ärenden där antalet dagar då ärendet är öppet ligger under målvärdet. Detta innebär antalet dagar från ankomstdag till första beslut samt tiden då ärendet är öppet vid en

eventuell omprövning. Den förhöjda handläggningstiden i ärenden om tillstånd till allmän kameraövervakning härrör uteslutande från en under 2013 vidtagen avarbeting av en ärendebalans. I övrigt avgörs dessa ärenden inom 90 dagar.

Tabell I – Länsstyrelsen i siffror

	2013	2012	2011
Verksamhet			
Antal inkomna och initiativärenden (st)	18 543	19 041	18 277
Beslutade ärenden (st)	18 239	19 383	19 832
Utgående ärendebalans	4 211	4 682	5 376
Ej beslutade ärenden äldre än två år (st)	756	590	713
Medarbetare			
Årsarbetskrafter (st)	159,5	151,5	147,1
- varav kvinnor	102,3	95,4	90,2
- varav män	57,1	56,0	56,8
Total sjukfrånvaro %	3,8	4,2	3,5
- varav kvinnor %	5,0	4,9	4,2
- varav män %	1,6	2,7	2,2
Personalomsättning nyanställda, tillsvidareanställda (%)	17,2	9,1	5,7
Personalomsättning avgångna, tillsvidareanställda (%)	11,5	9,1	13,8
Ekonomi			
Förvaltningsanslag av totala intäkter %	57,9%	55,2%	56,9%
OH-kostnad av total kostnad %	27,3	30,2	29,7
Lokalkostnad per årsarbetskraft (tkr)	51,8	55,5	57,7
Intern representation (tkr)	259	330	238
Extern representation (tkr)	881	603	847

Posten personalomsättningen avseende nyanställda, tillsvidareanställda har ökat jämfört med föregående år. Anledningen är att ett flertal återbesättningar av tjänster har

flyttats mellan åren samt att en utökning av personal skett inom Miljöprövningsdelegationen.

Avgiftsbelagd verksamhet

Tabellen visar intäkter, kostnader och utfall för länsstyrelsens avgiftsbelagda verksamhet, enligt den indelning för åiterrapportering som framgår av budgeten för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras i regleringsbrevet.

Belopp angivna i tkr	2013	2013	2013	2013	2013	2012	2012	2012	2011
Verksamhet	intäkter	kostnader	nettouttutfall	netto-budget	ackumulerat utfall	intäkter	kostnader	nettouttutfall	ackumulerat utfall
Offentligrättslig verksamhet									
Registreringsavgift för jaktområden	685	505	180	30	0	433	400	33	-212
Djur och lantbruk (avgift för extra kontroller m.m.)	280	822	-542	215	-1 321	344	0	344	-1 134
Delgivning	34	31	2	15	34	30	13	17	15
Upplåtelseverksamhet på renbetesfjäll/ovan odlingsgräns	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Övrig offentligrättslig verksamhet	0	0	0	10	0	10	0	10	0
Uppdragsverksamhet									
Resurssamordning	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Övrig uppdragsverksamhet	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Summa totalt	999	1 358	-360	270	-1 287	817	413	404	-1 332
- fördelat på									
Summa offentligrättsligt	999	1 358	-360	270	-1 287	817	413	404	-1 332
Summa uppdragsverksamhet	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Agresso

Sammanställning över väsentliga uppgifter

Sammanställningen är gjord enligt enl. 2 kap. 4 § Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

	2013	2012	2011	2010	2009
Låneram i Riksgälden					
Beviljad	3 500	2 700	2 800	5 000	3 000
Utnyttjad	781	1 255	1 944	1 524	1 558
Räntekontokredit i Riksgälden					
Beviljad	5 400	5 400	5 400	5 400	5 400
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto					
Ränteintäkter	362	443	495	123	305
Räntekostnader	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter som disponeras					
Budget ¹⁾	5 000	3 700	4 020	10 000	9 300
Utfall	5 519	5 850	3 618	4 031	14 670
Avgiftsintäkter som inte disponeras					
Budget	3 475	4 012	3 340	2 200	2 860
Utfall	3 391	3 809	3 917	3 425	4 478
Anslagsskredit					
Utgiftsområde 01, Rikets styrelse					
01 05 001 ap 2 Länsstyrelserna m.m.					
Beviljad	3 590	3 259	3 231	3 164	4 293
Utnyttjad	0	0	846	638	0
Utgiftsområde 19, Regional tillväxt					
19 01 001 Regionala tillväxtåtgärder					
Beviljad	198	198	198	198	297
Utnyttjad	0	74	0	0	0
Utgiftsområde 20, Allmän miljö- och naturvård					
20 01 010 Klimatanpassning					
Beviljad	750	750	750	750	800
Utnyttjad	4	13	0	0	0
Anslagssparande					
Utgiftsområde 01, Rikets styrelse					
01 05 001 ap 2 Länsstyrelserna m.m.					
Summa anslagssparande	2 494	1 901	0	0	1 511
Utgiftsområde 19, Regional tillväxt					
19 01 001 ap 2 Regionala tillväxtåtgärder					
Summa anslagssparande	1	0	4	27	6
Utgiftsområde 20, Allmän miljö- och naturvård					
20 01 010 ap 4 Klimatanpassning					
Summa anslagssparande	0	0	31	0	0
Bemyndiganden					
Utgiftsområde 19					
Regional tillväxt					
19 01 001 ap 2 Regionala tillväxtåtgärder					
Tilldelat	1 000	1 000	3 000	5 000	5 000
Åtaganden	0	237	59	0	0
Personal					
Antal årsarbetskrafter ²⁾	159,45	151,45	147,11	153,96	165,00
Medeltal anställda ¹⁾	183	185	183	187	205
Driftkostnad per årsarbetskraft	944	934	948	923	927
Kapitalförändring ³⁾					
Årets kapitalförändring	-360	-2 553	2 203	7 129	11 824
Balanserad kapitalförändring	-927	1 625	18 212	11 083	-2 322

1) Budgetuppgiften i 2012 års post Avgiftsintäkter som disponeras, har justerats till korrekt belopp.

2) Med årsarbetskrafter avses antal anställda personer omräknat till heltidsarbetande. Sammanlagd arbetad tid divideras med 1760 timmar (220 dagar x 8 timmar). Medeltalet anställda beräknas som ett genomsnitt av antalet anställda personer baserat på mätningar vid tre tidpunkter under året. Mätmetod finns dokumenterad.

3) Den stora förändringen av årets- och balanserad kapitalförändring beror på regeringens koncentration av handläggningen av lönegaranti konkurser. För Uppsala län innebär detta att lönegarantiärenden från och med 1 juli 2012 handläggs av Länsstyrelsen i Stockholms län.

Finansiell redovisning

Resultaträkning

	2013	2012	Not
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	86 822	79 377	1
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	5 519	5 850	2
Intäkter av bidrag	58 062	56 886	3
Finansiella intäkter	366	466	4
Summa	150 769	142 579	
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-101 123	-92 692	5
Kostnader för lokaler	-9 888	-10 059	
Övriga driftskostnader	-39 582	-38 724	
Finansiella kostnader	-62	-43	6
Avskrivningar och nedskrivningar	-474	-656	7
Summa	-151 129	-142 174	
Verksamhetsutfall	-360	404	
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter och andra intäkter som inte disponeras	3 391	3 803	8
Skatteintäkter m.m.	0	7	
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	-3 391	-3 809	
Saldo	0	0	
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	28 654	27 725	9
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	14 045	56 648	10
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	56	-1 826	11
Finansiella intäkter	1	5	
Finansiella kostnader	0	-9	
Avsättning till/upplösning av fonder m.m. för transfereringsändamål	394	342	12
Lämnade bidrag	-43 150	-85 842	13
Saldo	0	-2 957	
Årets kapitalförändring	-360	-2 553	14

Balansräkning

TILLGÅNGAR (TKR)	2013-12-31	2012-12-31	Not
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	837	1 255	
Summa	837	1 255	15
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	571	824	
Fordringar hos andra myndigheter	3 921	4 838	16
Övriga kortfristiga fordringar	1 598	2 719	17
Summa	6 091	8 381	
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	2 430	2 442	
Upplupna bidragsintäkter	5 063	6 656	
Övriga upplupna intäkter	87	761	
Summa	7 580	9 860	18
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	7 627	9 157	
Summa	7 627	9 157	19
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	34 793	30 922	20
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	1 953	557	21
Kassa och bank	94	350	22
Summa	36 840	31 829	
Summa tillgångar	58 974	60 481	

KAPITAL OCH SKULDER (TKR)	2013-12-31	2012-12-31	Not
Myndighetskapital			
Donationskapital	20	20	
Balanserad kapitalförändring	-927	1 625	23
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	-360	-2 553	14
Summa	-1 267	-907	
Fonder			
Fonder	52	446	
Summa	52	446	12
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	344	644	24
Övriga avsättningar	382	182	25
Summa	725	826	
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	781	1 255	26
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	4 531	5 721	27
Leverantörsskulder	6 755	10 633	
Övriga kortfristiga skulder	1 939	1 727	28
Depositioner	1 953	382	29
Summa	15 959	19 718	
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	9 876	8 374	
Oförbrukade bidrag	33 630	32 024	
Summa	43 506	40 399	30
Summa kapital och skulder	58 974	60 481	

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag

Belopp i tkr

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerat anslagsbelopp	In-dragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 ap 2 Länsstyrelserna m.m.	1 901	89 747	0	0	91 648	-89 154	2 494
Utgiftsområde 19 Regional tillväxt 19 01 001 ap 2 Regionala tillväxtåtgärder	-74	1 980	0	0	1 906	-1 905	1
Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård 20 01 010 ap 4 Klimatanpassning	-13	25 000	0	0	24 987	-24 991	-4
Summa	1 814	116 727	0	0	118 541	-116 050	2 491

Utgifterna är avstämda mot intäkter av anslag.

Semesterlöneskuld före 2009 har avräknats anslag med 574 tkr.

Negativt utgående överföringsbelopp på anslaget 20 01 010 ap 4, Klimatanpassning på 4 tkr. Beviljad anslagskredit på 750 tkr.

Redovisning mot inkomsttitel

Belopp i tkr

Inkomsttitel	Beräknat belopp	Inkomster
2511 Expeditions- och ansökningsavgifter	550	580
2537 Miljöskyddsavgift Täckavgift	2 600	2 365
2714 Tilläggsavgift (Plan o Bygglagen)	75	42
2811 Övriga inkomster	250	405
Summa	3 475	3 391

Redovisning av beställningsbemyndiganden

Anslag	Tilldelat bemyndigande	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtagandenas fördelning per år			
		2013	2013	2014	2015	2016	2017
19 01 001 Regionala tillväxtåtgärder	1 000	237	0	0	0	0	0

Vi har under året inte fått in sådana projektansökningar där behov funnits att ta bemyndiganderamen i anspråk.

Finansiella villkor

Belopp i tkr

Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
01 05 001 ap 2 Länsstyrelserna m.m., Uppsala län	Anslagskredit	3 590	0
	Kredit på räntekonto	5 400	0
	Låneram för anläggningstillgångar	3 500	781
	Finansiering av förvaltningskostnader hos samverkansorganet i Uppsala län	1 891	1 891
	Anslagsbehållning som disponeras, 3 %		
19 01 001 ap 2 Regionala tillväxtåtgärder	Anslagskredit	198	0
	Uppföljning och utvärdering	200	0
	Bemyndiganden	1 000	0
	Anslagsbehållning som disponeras, inget		
20 01 010 004 Klimatanpassning	Anslagskredit	750	4
	Medlen fördelas till övriga länsstyrelser		
	Anslagsbehållning som disponeras, inget		

Noter till resultaträkningen

Not 1	Intäkter av anslag	2013	2012
	01 05 001 Förvaltningsanslag	87 253	78 694
	Årets minskning av semesterlöneskulden före 2009	-574	-570
	01 05 001 Förvaltningsanslag	86 680	78 124
	20 01 010 Klimatanpassning	4	878
	19 01 001 Regionala tillväxtåtgärder	138	375
	Summa intäkter av anslag	86 822	79 377

Skillnaden mellan summan av intäkter av anslag samt medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag i resultaträkningen och utgifter i anslagsredovisningen beror på anslagsavräknad semesterlöneskuld intjänad till och med 2008 enligt övergångsbestämmelsen till 16 § anslagsförordningen.

Intäkter av anslag 20 01 010 Klimatanpassning har felaktigt redovisats som intäkt av bidrag med 897 tkr, samt anslag 19 01 001 Regionala tillväxtåtgärder med 589 tkr.

Not 2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2013	2012
	Offentligrättsliga avgifter	1 371	972
	Försäljning enligt 4 § Avgiftsförordningen	3 159	4 775
	Intäkter av andra ersättningar	989	102
	Summa	5 519	5 850
	Varav intäkter av avgifter enligt 4 § Avgiftsförordningen består av		
	Intäkter uthyrning	783	739
	Intäkter utbildning/konferenser	1 388	1 320
	Intäkter konsultuppdrag	899	1 800
	Intäkter övriga 4 § avgifter	89	917
	Summa	3 159	4 775

Den i separat tabell redovisad avgiftsbelagd verksamhet är inte jämförbar med denna not.

Not 3	Intäkter av bidrag	2013	2012
	Bidrag från statliga myndigheter	58 036	57 044
	<i>varav</i>		
	Kammarkollegiet	235	674
	Riksantikvarieämbetet	2 757	2 235
	Länsstyrelsen i Dalarnas län	65	70
	Länsstyrelsen i Jönköpings län	0	-67
	Länsstyrelsen i Kronobergs län	543	85
	Länsstyrelsen i Uppsala län	1 421	123
	Länsstyrelsen i Västmanlands län	4 590	3 958
	Länsstyrelsen i Örebro län	-125	332
	Länsstyrelsen i Östergötlands län	51	0
	Länsstyrelsen i Gävleborgs län	-27	-10
	Länsstyrelsen i Hallands län	0	65
	Socialstyrelsen	724	169
	Länsstyrelsen i Norrbottens län	18	0

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	0	172
Arbetsförmedlingen	985	913
Rikspolisstyrelsen	525	142
Naturvårdsverket	19 498	21 731
Konsumentverket	0	4
Domstolsverket	0	-15
Sveriges lantbruksuniversitet	30	0
Boverket	294	298
Statens jordbruksverk	7 711	9 761
Statens folkhälsoinstitut	1 458	2 210
Post- och telestyrelsen	314	50
Kärnavfallsfonden	283	418
Regeringskansliet	1 046	558
Statens energimyndighet	2 191	2 736
Vetenskapsrådet	152	549
Valmyndigheten	17	0
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	9 983	6 208
Tillväxtverket	0	118
Trafikverket	300	239
Havs- och vattenmyndigheten	2 997	3 319
Bidrag från övriga	27	-159
Summa	58 062	56 886

Vissa bidragsbelopp avseende 2012 är justerade för att möjliggöra jämförelse mellan åren.

Not 4	Finansiella intäkter	2013	2012
	Räntekonto i Riksgälden	362	443
	Övriga finansiella intäkter	4	23
	Summa	366	466

Not 5	Kostnader för personal	2013	2012
	Lönekostnader, exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	-67 566	-61 733
	Övriga kostnader för personal	-33 557	-30 959
	Summa	-101 123	-92 692

Not 6	Finansiella kostnader	2013	2012
	Räntekostnader avseende lån i Riksgälden	-11	-26
	Övriga finansiella kostnader	-50	-17
	Summa	-62	-43

Not 7	Avskrivningar och nedskrivningar	2013	2012
	Avskrivningar och nedskrivningar	-474	-656
	Under 2013 har investeringar i materiella anläggningstillgångar gjorts på 56 tkr.		

Not 8	Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	2013	2012
	Expeditions- och ansökningsavgifter	580	538
	Miljöskyddsavgift Tåktavgift	2 365	2 587
	Tilläggsavgift Plan- och Bygglagen	42	429
	Övrigt	405	248
	Summa	3 391	3 803

Not 9	Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	2013	2012
	01 05 001 ap 2 Förvaltningsanslag	1 901	1 910
	20 10 010 ap 4 Klimatanpassning	24 987	24 135
	19 01 001 ap 2 Regionala tillväxtåtgärder	1 767	1 680
	Summa	28 654	27 725

Not 10	Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	2013	2012
	Från myndighet varav	14 045	56 648
	Kammarkollegiet	940	38 504
	Riksantikvarieämbetet	2 189	1 679
	Länsstyrelsen i Västmanlands län	30	0
	Länsstyrelsen i Örebro län	158	51
	Socialstyrelsen	3 081	5 019
	Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	0	-223
	Naturvårdsverket	4 687	8 502
	Konsumentverket	0	60
	Statens folkhälsoinstitut	285	140
	Post- och telestyrelsen	194	80
	Regeringskansliet	0	44
	Statens energimyndighet	510	100
	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	0	-558
	Tillväxtverket	278	210
	Trafikverket	0	-106
	Havs- och vattenmyndigheten	1 693	3 146
	Summa	14 045	56 648

Vissa poster avseende 2012 är justerade för att möjliggöra jämförelse mellan åren.

Den stora minskningen av medel som erhållits från Kammarkollegiet för finansiering av bidrag, beror på att handläggningen av lönegarantiärenden från och med den 1 juli 2012 handläggs av Länsstyrelsen i Stockholms län.

Not 11	Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	2013	2012
	Europeiska kommissionen	0	914
	Älgvårdsfonden	89	-301
	Bygdemedel	-33	147
	Lönegaranti konkurser	0	-2 586
	Summa	56	-1 826

Den stora förändringen av övriga medel som erhållits för finansiering av bidrag, beror främst på att handläggningen av lönegarantiärenden från och med den 1 juli 2012 handläggs av Länsstyrelsen i Stockholms län.

Not 12	Avsättning till/upplösning av fonder mm för transfereringsändamål	2013	2012
	Ingående balans	446	787
	Årets förändring	-394	-342
	Utgående balans	52	446
	Uppdelat på		
	Älgvårdsfonden		
	Ingående balans	-5	458
	Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	89	-301
	Lämnade bidrag	-51	-163
	Utgående balans	33	-5
	Bygdemedel		
	Ingående balans	451	329
	Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	-33	147
	Finansiella intäkter i transfereringsverksamhet	1	5
	Finansiella kostnader i transfereringsverksamhet	0	0
	Lämnade bidrag	-400	-30
	Utgående balans	19	451

Not 13	Lämnade bidrag	2013	2012
	Lämnade bidrag till den offentliga sektorn	-36 634	-40 713
	Lämnade bidrag till internationella organisationer	0	-25
	Lämnade bidrag till övriga, samt vissa förluster och periodiseringar	-6 517	-45 105
	Summa Lämnade bidrag	-43 150	-85 842
	Lämnade bidrag inom verksamhetsområden		
	Allmänt och övergripande inom myndighetsövergripande verksamhet	-10	0
	Lönegaranti	0	-38 641
	Deponering, administration och fördelning av medel, allmänna arvsfonden m.m.	-350	-30
	Jakt och viltvård	-632	-1 088
	Företagsstöd inom regional tillväxt	-278	-270
	Regional projektverksamhet	-3 707	-3 560
	Kommunikationsplanering	0	-30
	Allmänt och övergripande inom energi och klimat	-510	-24 129
	Klimatanpassning	-24 987	0
	Allmänt och övergripande inom kulturmiljö	-3	0
	Fornminnen	-394	-110
	Byggnadsminnen	-39	0
	Byggnadsvård	-112	0
	Fornminnes- och kulturlandskapsvård	-1 442	-1 532
	Kulturhistoriskt värdefulla miljöer	-199	-36
	Skydd mot olyckor, räddningstjänstansvar	0	-133
	Allmänt och övergripande inom naturvård och miljöskydd	0	-10
	Miljömål	-1 199	-1 075
	Miljöövervakning	-42	-2

Tillsynsvägledning	0	-50
Skydd av områden och arter (exkl. vattenskyddsområden och kulturresevat)	-249	-235
Förvaltning och skötsel av skyddade områden	-856	12
Allmänt och övergripande inom prövning och tillsyn för skydd av naturen	-381	0
Förvaltning av kvalitén på vattenmiljön	-129	-2 082
Efterbehandling av förorenade områden	-1 278	-6 871
Övriga ärenden inom förorenade områden	0	-200
Allmänt och övergripande inom lantbruk och landsbygd	-102	0
Stöd till lantbruksutvecklingsåtgärder	-250	-131
Tillsyn och kontroll inom lantbruk och landsbygd	-260	0
Stöd till fisket	-1 172	-25
Fiskevård och fritidsfiske	-263	-184
Allmänt och övergripande inom folkhälsa	0	-140
Fördelning av statsbidrag inom folkhälsa	0	-5 238
Främjande insatser inom folkhälsoområdet	-285	0
Jämställdhetsfrågor	-1 369	-50
Frågor inom mänskliga rättigheter	-2 652	0
Summa	-43 150	-85 842

Den stora förändringen av lämnade bidrag beror främst på att handläggningen av lönegarantiärenden från och med den 1 juli 2012 handläggs av Länsstyrelsen i Stockholms län.

Not 14	Årets kapitalförändring	2013	2012
Verksamhetsutfall			
	Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan	-360	404
	Semesterlöne- och löneskuld	574	570
	Årets minskning av semesterlöneskulden från 2008 som finansieras av externa medel	-574	-570
	Summa verksamhetsutfall	-360	404
Uppbörd			
Transfereringar			
	Lönegaranti konkurser	0	-2 957
	Summa Transfereringar	0	-2 957
	Summa årets kapitalförändring	-360	-2 553

Den stora förändringen av årets kapitalförändring beror på att handläggningen av lönegarantiärenden från och med den 1 juli 2012 handläggs av Länsstyrelsen i Stockholms län.

Noter till balansräkningen

Not 15	Materiella anläggningstillgångar	2013-12-31	2012-12-31
	Maskiner, inventarier, installationer mm.		
	Ingående anskaffningsvärde	9 049	11 260
	Årets anskaffning	56	0
	Årets försäljning, utrangering	-143	-2 211
	Utgående anskaffningsvärde	8 962	9 049
	- varav innehav enligt finansiellt leasingavtal	0	0
	Ingående avskrivningar	-7 795	-9 316
	Årets avskrivningar	-474	-656
	Årets försäljning, utrangering	143	2 178
	Utgående avskrivningar	-8 125	-7 795
	- varav innehav enligt finansiellt leasingavtal	0	0
	Bokfört värde materiella anläggningstillgångar	837	1 255
Not 16	Fordringar hos andra myndigheter	2013-12-31	2012-12-31
	Diverse fordringar andra myndigheter	1 647	2 701
	Mervärdesskatt	2 275	2 137
	Summa	3 921	4 838
Not 17	Övriga kortfristiga fordringar	2013-12-31	2013-12-31
	Övriga fordringar	1 598	2 719
	Posten består i huvudsak av fordran uppbörd, 1 594 tkr.		
Not 18	Periodavgränsningsposter	2013-12-31	2012-12-31
	Förutbetalda kostnader		
	Förutbetalda hyror	2 392	2 394
	Övriga förutbetalda kostnader	38	47
	Summa förutbetalda kostnader	2 430	2 442
	Upplupna bidragsintäkter		
	Upplupna bidragsintäkter från andra myndigheter	6 275	6 637
	varav		
	Uppsala universitet	0	-370
	Kammarkollegiet	0	273
	Länsstyrelsen i Jönköpings län	0	67
	Länsstyrelsen i Kronobergs län	543	-100
	Länsstyrelsen i Uppsala län	0	-445
	Länsstyrelsen i Västmanlands län	0	54
	Länsstyrelsen i Örebro län	-32	1 457
	Arbetsförmedlingen	31	86
	Naturvårdsverket	24	146
	Migrationsverket	0	-780
	Sveriges lantbruksuniversitet	0	-100

Statens jordbruksverk	3 871	4 863
Regeringskansliet	0	258
Statens energimyndighet	329	57
Vetenskapsrådet	770	1 824
Valmyndigheten	17	0
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	20	0
Tillväxtverket	32	-651
Havs- och vattenmyndigheten	3	0
Upplupna bidragsintäkter från ickestatliga organisationer eller privatpersoner	-545	19
Totala upplupna bidragsintäkter	5 063	6 656
Övriga upplupna intäkter	87	761
Summa periodavgränsningsposter	7 580	9 860

Vissa poster avseende 2012 är justerade för att möjliggöra jämförelse mellan åren.

Not 19	Avräkning med statsverket	2013-12-31	2012-12-31
	Uppbörd		
	Ingående balans	-2 745	-1 645
	Redovisat mot inkomstittel (-)	-3 391	-3 809
	Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde (+)	4 475	2 710
	Skulder avseende uppbörd	-1 661	-2 745
	Anslag i icke räntebärande flöde		
	Ingående balans	87	41
	Redovisat mot anslag (+)	1 905	2 054
	Medel hänförliga till transfereringar med mera som betalats till icke räntebärande flöde (-)	-1 992	-2 008
	Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	0	87
	Anslag i räntebärande flöde		
	Ingående balans	-1 888	815
	Redovisat mot anslag (+)	114 145	105 617
	Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-)	-114 747	-108 351
	Återbetalning av anslagsmedel (+)	0	31
	Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-2 490	-1 888
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
	Ingående balans	2 392	2 961
	Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-574	-570
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	1 818	2 392
	Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
	Ingående balans	11 311	4 363
	Inbetalningar i icke räntebärande flöde (+)	41 820	60 140
	Utbetalningar i icke räntebärande flöde (-)	-43 172	-53 192
	Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar (+/-)	0	0
	Saldo	9 960	11 311

Belopp under utredning	0	0
Övriga fordringar på statens centralkonto	9 960	11 311

Summa utgående balans avräkning med statsverket **7 627** **9 157**

Den sista december 2013 finns en obalans mellan betalningsflödena, som innebär att räntekontot är ca 5 mnkr för lågt och fordran på Statsverkets checkräkning är för hög med motsvarande belopp.

Not 20	Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2013-12-31	2012-12-31
--------	---	------------	------------

Räntekonto i Riksgäldskontoret	34 793	30 922
--------------------------------	--------	--------

Beviljad räntekontokredit 5 400 tkr, som inte utnyttjats under året.

Not 21	Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	2013-12-31	2012-12-31
--------	---	------------	------------

Övriga tillgodohavanden i Riksgälden Deponeringar	1 953	557
---	-------	-----

Ökningen av deponeringar består av två större deponeringar som inkommit under året.

Not 22	Kassa och bank	2013-12-31	2012-12-31
--------	----------------	------------	------------

Danske Bank	89	319
Kassa	5	31
Summa kassa och bank	94	350

Not 23	Balanserad kapitalförändring	2013-12-31	2012-12-31
--------	------------------------------	------------	------------

Balanserad kapitalförändring	-927	1 625
-------------------------------------	-------------	--------------

varav

Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan	-927	-1 332
---	------	--------

Lönegaranti konkurser	0	2 957
-----------------------	---	-------

Kapitalförändring enligt resultaträkningen	-360	-2 553
---	-------------	---------------

varav

Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan	-360	404
---	------	-----

Lönegaranti konkurser	0	-2 957
-----------------------	---	--------

Summa kapitalförändring	-1 287	-927
--------------------------------	---------------	-------------

varav

Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan	-1 287	-927
---	--------	------

Den stora förändringen av balanserad och årets kapitalförändring beror på att handläggningen av lönegarantiärenden från och med den 1 juli 2012 handläggs av Länsstyrelsen i Stockholms län.

Not 24	Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	2013-12-31	2012-12-31
--------	---	------------	------------

Ingående avsättningar	643	1 064
-----------------------	-----	-------

Årets pensionskostnader	151	319
-------------------------	-----	-----

Årets pensionsutbetalningar	-450	-739
Utgående avsättning	344	644

Not 25	Övriga avsättningar	2013-12-31	2012-12-31
---------------	----------------------------	-------------------	-------------------

Kompetensväxlingsåtgärder

Ingående balans	182	0
Årets förändring	200	182
Utgående balans	382	182

Not 26	Lån i Riksgäldskontoret	2013-12-31	2012-12-31
---------------	--------------------------------	-------------------	-------------------

Ingående balans	1 255	1 944
Under året upptagna lån	0	0
Årets amorteringar	-474	-690
Utgående balans	781	1 255
Beviljad låneram	3 500	2 700

Inköp av anläggningstillgång för 56 tkr har gjorts under året. Lån i Riksgälden kommer att för denna tillgång, tas upp under 2014.

Not 27	Kortfristiga skulder till andra myndigheter	2013-12-31	2012-12-31
---------------	--	-------------------	-------------------

Diverse skulder inkl. leverantörsskulder	2 569	3 503
Lagstadgade arbetsgivaravgifter	1 754	1 754
Premier avtalsförsäkringar	0	4
Mervärdesskatt	209	461
Summa	4 531	5 721

Not 28	Övriga kortfristiga skulder	2013-12-31	2012-12-31
---------------	------------------------------------	-------------------	-------------------

Personalens källskatt	1 534	1 543
Övriga skulder - utomstatliga	406	184
Skulder, finansiell leasing - utomstatliga	0	0
Summa	1 939	1 727

Not 29	Depositioner	2013-12-31	2012-12-31
---------------	---------------------	-------------------	-------------------

Depositioner	1 953	382
--------------	-------	-----

Deponerade medel har inkommit från bland annat organisationer; varav en har deponerat 1 310 tkr och en annan har deponerat 428 tkr.

Not 30	Periodavgränsningsposter	2013-12-31	2012-12-31
---------------	---------------------------------	-------------------	-------------------

Upplupna kostnader

Upplupna löner, arvoden inkl social avg	797	706
Upplupna semesterlöner inkl social avg	6 869	6 378

Upplupna räntor	0	0
Övriga upplupna kostnader	2 210	1 291
Summa upplupna kostnader	9 876	8 374
 Oförbrukade bidrag från annan myndighet	 31 938	 31 141
varav		
Uppsala universitet	400	0
Kammarkollegiet	466	798
Riksantikvarieämbetet	1 498	514
Länsstyrelsen i Jönköpings län	0	67
Länsstyrelsen i Kronobergs län	185	0
Länsstyrelsen i Uppsala län	1 017	256
Länsstyrelsen i Västmanlands län	5 402	7 678
Länsstyrelsen i Örebro län	2 140	1 107
Länsstyrelsen i Gävleborgs län	57	150
Länsstyrelsen i Hallands län	427	427
Socialstyrelsen	588	1 310
Rikspolisstyrelsen	-413	112
Naturvårdsverket	9 123	11 611
Migrationsverket	0	111
Sveriges lantbruksuniversitet	160	70
Boverket	25	44
Verket för näringslivsutveckling	0	3
Statens jordbruksverk	284	86
Statens folkhälsoinstitut	368	326
Post- och telestyrelsen	2 650	0
Kärnavfallsfonden	117	482
Regeringskansliet	158	0
Statens energimyndighet	971	68
Vetenskapsrådet	-1 206	-225
Försäkringskassan	100	0
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	2 383	2 239
Tillväxtverket	668	509
Trafikverket	1 017	1 017
Havs- och vattenmyndigheten	3 354	2 381
 Oförbrukade bidrag från annan myndighet planeras att användas:		
Inom 3 månader	4 994 tkr	16 %
3 månader till 1 år	18 610 tkr	58%
1 år till 3 år	8 334 tkr	26%
Överstigande 3 år	0	0
 Oförbrukade bidrag från ickestatliga organisationer eller privatpersoner	 1 691	 883
 Summa oförbrukade bidrag	 33 630	 32 024
 Summa periodavgränsningsposter	 43 506	 40 399
 Vissa poster avseende 2012 är justerade för att möjliggöra jämförelse mellan åren.		

Tilläggsupplysningar och noter

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB) samt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd till förordningen.

Länsstyrelsen redovisning följer god redovisningssed en 6 § förordning (2000:606) om myndigheters bokföring.

Regeringen har beslutat att återrapportering ska ske enligt anvisningar som framgår under rubriken Verksamhet i avsnittet Organisationsstyrning och bilaga 2 till regleringsbrevet. Anvisningarna utgör ett undantag från bestämmelserna i 3 kap. 2 § FÅB och i vissa fall undantag från 3 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Brytdatum, det datum då löpande bokföring på räkenskapsåret avslutas, är den 4 januari 2013.

De flesta belopp i de finansiella delarna är framtagna med hjälp av exelator. Det innebär att talen innehåller decimaler, vilket ger avrundningsdifferenser.

Periodavgränsningsposter

Inkomna fakturor t.o.m. brytdag har bokförts. Fakturor som erhålls efter brytdagen redovisas som periodavgränsningspost. Beloppsgränsen för periodavgränsningsposter har fastställts till 20 tusen kronor.

Löpande under året periodiseras förutbetalda kostnader såsom hyror m.m. för att kostnaden ska belasta rätt period. Beloppsgräns är fastställd till 20 tusen kronor. Skulder till personalen i form av kompledighet och semesterlöner redovisas månadsvis och regleras halvårsvis med värdeförändring till följd av ändrade löner m.m.

Erhållna bidrag som inte förbrukats periodiseras och redovisas som oförbrukade bidrag. Kostnader motsvarande bidragsbelopp som ännu inte erhållits, periodiseras och redovisas som upplupna bidragsintäkter.

Anläggningstillgångar

Tillgångar med en bedömd ekonomisk livslängd om minst 3 år och ett anskaffningsvärde på minst 20 tusen kronor redovisas som anläggningstillgångar. Immateriella anläggningstillgångar vid anskaffningsvärde på minst 100 tusen kronor och för förbättringsutgifter på annans fastighet på minst 50 tusen kronor.

Stationära och bärbara persondatorer kostnadsförs direkt på grund av den tekniska utvecklingen och prisnivån samt för bärbara datorer då de utsätts för extra stort slitage.

På anskaffningsvärdet görs linjär avskrivning månadsvis. Följande avskrivningstider tillämpas.

Avskrivningstid

Immateriella anläggningstillgångar	3 år
Materiella anläggningstillgångar:	
- Förbättringsutgift på annans fastighet	högst 7 år
- Maskiner, inventarier m.m.:	
IT-utrustning	3 år
Leasingavtal	3 år
Bilar och transportmedel	4 år fr.o.m. 2013. Tidigare 5 år

Maskiner	4 år fr.o.m. 2013. Tidigare 5 år
Konst	ingen avskrivning
Övriga inventarier	5 år
- Pågående nyanläggning	ingen avskrivning

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar har tagits upp till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Uppgifter om rådsledamöter enligt 7 kap. 2§ förordningen om årsredovisning och budgetunderlag

Redovisning av skattepliktiga ersättningar och andra förmåner till rådsledamöter och ledande befattningshavare samt uppgift om uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter eller uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag.

Namn	Ersättning kronor	Andra uppdrag
Landshövding		
Peter Egardt	1 093 471	Ordförande: Rymdstyrelsen, Försvarshögskolan, Millesgården, Thielska Galleriet
Bostadsförmån	167 700	Ledamot: Hufvudstaden AB, Riksbanken, Riksdagens arvodesnämnd
Länsråd/ Länsöverdirektör		
Anki Bystedt	909 623	
Parkeringsförmån	13 500	
Insynsråd		
Agneta Gille	5 812	Ledamot: Polisstyrelsen Uppsala län, Riksbankens jubileumsfond
Per Bill	14 500	Ordförande: Infobill AB (eget bolag) Ledamot: Ponte AB
Solveig Lindell Sohlberg	4 350	Ordförande: Mäklarhuset Real Estate Sweden AB och därtill hörande dotterbolag, Nya Affärshuset Lindell & Sohlberg AB
Paul Sandberg	5 800	Ledamot: Almi Invest AB, Östhammarshem, Hargshamn AB, Tierps Tryckeri AB
Eva Åkesson	5 800	Ledamot: Uppsala universitet konsistorie/styrelse, Studentlitteratur AB, Insynsråd Svenska Institutet (SI), Akademiförvaltningen
Ann-Christin Norrström	4 350	Ledamot: Länsförsäkringar Fondliv, Länsförsäkringar Sak, SLU Holding AB
Solveig Zander	2 900	Ledamot: Insynsrådet ISF (Inspektionen för socialförsäkring), HI (Hjälpmedelsinstitutet), Huvudman: Enköpings sparbank
Lisa Sennerby Forsse	2 900	Ledamot: Sveriges lantbruksuniversitet, Statens veterinärmedicinska anstalts insynsråd, Universitetskanslersämbetets insynsråd, NordForsk.

Landshövdingens underskrift av årsredovisningen 2013

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Uppsala den 21 februari 2014

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Peter Egardt', with a long horizontal stroke extending to the right.

Peter Egardt

Landshövding Länsstyrelsen i Uppsala län

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

POSTADRESS 751 86 Uppsala
GATUADRESS Hamnesplanaden 3
TEL 010-22 33 000(vxl) FAX 010-22 33 010
E-POST uppsala@lansstyrelsen.se
WEBBPLATS www.lansstyrelsen.se/uppsala